

1054 Budapest, Alkotmány u. 5.

Levélcím: 1391 Budapest 62. Pf.: 211.

Telefon: (06-1) 472-8865, **Fax:** (06-1) 472-8860

Ügyszám: Vj/114/2013.

Iktatószám: Vj/114-23/2013.

A Gazdasági Versenyhivatal eljáró versenytanácsa a dr. K. B. ügyvéd (Kozeschnik Ügyvédi Iroda) által képviselt **MAX-IMMUN Rák- és Immunkutató Korlátolt Felelősségű Társaság** (székhelye 1064 Budapest, Izabella u. 82.) ellen fogyasztókkal szembeni tisztességtelen kereskedelmi gyakorlat miatt indított eljárásban megtartott tárgyalást követően tárgyaláson kívül meghozta az alábbi

h a t á r o z a t o t.

Azz eljáró versenytanács megállapítja, hogy a MAX-IMMUN Rák- és Immunkutató Korlátolt Felelősségű Társaság a gyógygomba kivonatok gyógyhatásairól a nyomtatott sajtóban 2008. szeptember 6. és 2010. július 28. között, egyes televíziós műsorokban 2008. szeptember 6. és 2010. április 3. között, továbbá internetes honlapokon valamint vásárláshelyi reklámanyagban adott egyes tájékoztatások sértették az élelmiszerláncról és hatósági felügyeletéről szóló 2008. évi XLVI. törvény 10. §-ának (3) és (4) bekezdésében foglaltakat, és e magatartás a fogyasztókkal szembeni tisztességtelen kereskedelmi gyakorlat folytatásának minősül, mivel megvalósította a fogyasztókkal szembeni tisztességtelen kereskedelmi gyakorlat tilalmáról szóló 2008. évi XLVII. törvény mellékletének 17. pontját és ezzel megsértette ezen törvény 3. §-ának (1) bekezdését.

Az eljáró versenytanács a MAX-IMMUN Rák- és Immunkutató Korlátolt Felelősségű Társaságot eltiltja a jogsértő kereskedelmi gyakorlat folytatásától.

Az eljáró versenytanács a MAX-IMMUN Rák- és Immunkutató Korlátolt Felelősségű Társaságot 5.000.000 Ft (Ötmillió forint) bírság megfizetésére kötelezi.

A bírságot a határozat kézhezvételétől számított 30 napon belül a Gazdasági Versenyhivatal 10032000-01037557-00000000 számú bírságbevételei számla javára köteles befizetni, a közlemény rovatban feltüntetve az eljárás alá vont nevét, a versenyfelügyeleti eljárás számát és a befizetés jogcímét (bírság).

Ha a kötelezett a bírságfizetési kötelezettségének határidőben nem tesz eleget, késedelmi pótlékot köteles fizetni. A késedelmi pótlék mértéke minden naptári nap után a felszámítás időpontjában érvényes jegybanki alapkamat kétszeresének 365-öd része. A bírság és a

késedelmi pótlék meg nem fizetése esetén a Gazdasági Versenyhivatal elrendeli a határozat végrehajtását.

A határozat felülvizsgálatát a kézhezvételtől számított 30 napon belül a Fővárosi Bírósághoz címzett, de a Gazdasági Versenyhivatalnál benyújtandó, vagy ajánlott levélként postára adott keresettel lehet kérni.

Indokolás

I.

A vizsgálat indítás körülményei

I.1. A jogsértés megjelölése

1. A Gazdasági Versenyhivatal (a továbbiakban: GVH) panaszok alapján 2010. július 28-án versenyfelügyeleti eljárást indított¹ Vj/75/2010. számon a MAX-IMMUN Rák- és Immunkutató Korlátolt Felelősségű Társaság (a továbbiakban: Max-Immun Kft. vagy eljárás alá vont)ellen, mert észlelte, hogy a Max-Immun Kft. különböző sajtótermékekben (pl: Népszabadság, Budapesti Piac, Zöld újság, Patika Magazin, Gyógyhír Magazin), több internetes honlapon (www.max-immun.eu, www.patkonyelv.hu, www.kigyoszal.hu, www.apigenin.hu, www.vargadiet.hu, www.vargastem.hu), illetve az ATV televíziós csatornán sugárzott „Csak természetesen!” című műsorban különböző gombok kivonatainak gyógyhatást tulajdonított. Ezen cikkek, tájékoztatók elérhetőségként olyan telefonszámokra utalnak, melyek feltüntetésre kerülnek az eljárás alá vont vállalkozás www.max-immun.eu internetes oldalán is, ahol megvásárolhatók a Max-Immun Kft. termékei. Ugyancsak észlelte a GVH, hogy a Max-Immun Kft. www.max-immun.eu internetes oldalán elérhető egyes termékek esetén a termékek leírásánál olyan oldalak kerültek feltüntetésre további információkért, melyeken a termékben található hatóanyagok leírásában gyógyhatás állítása olvasható.

2. A GVH fenti ügyben eljáró versenytanácsa 2011. november 7. napján Vj/075-046/2010. számú határozatában megállapította, hogy a Max-Immun által a gyógyszer- és gyógygomba kivonatok gyógyhatásairól a nyomtatott sajtóban 2008. szeptember 6. és 2010. augusztus között, egyes televíziós műsorokban 2008. szeptember 6. és 2010. április 3. között, továbbá internetes honlapokon (www.max-immun.eu, www.patkonyelv.hu, www.kigyoszal.hu, www.apigenin.hu, www.vargadiet.hu, www.vargastem.hu) és vásárláshelyi reklámanyagban adott tájékoztatások sértették az élelmiszerláncról és hatósági felügyeletéről szóló 2008. évi XLVI. törvény (a továbbiakban: Éltv.)² 10. §-ának (3) és (4) bekezdését, és e magatartás megvalósította a fogyasztókkal szembeni tisztességtelen kereskedelmi gyakorlat tilalmáról szóló 2008. évi XLVII. törvény (a továbbiakban: Fttv.) mellékletének 17. pontját, és ezzel megsértette az Fttv. 3. §-ának (1) bekezdését. A GVH eltiltotta az eljárás alá vontat a jogsértő magatartás további folytatásától és 8.000.000 Ft bírságot szabott ki.

¹ Vj-75/2010. számú irat

² Az eredeti határozatban a törvény Éht. rövidítéssel szerepelt.

3. A Max-Immun Kft. által benyújtott kereset nyomán a Fővárosi Törvényszék 2.K.34.630/2011/14. számú ítéletében (a továbbiakban: ítélet) megállapította, hogy a GVH Vj/075-046/2010. számú határozatának (a továbbiakban: határozat, vagy eredeti határozat) rendelkező része és indokolása nem áll összhangban egymással, nem állapíthatók meg kétséget kizáróan azok a tájékoztatások, amelyek a jogi értékelés alapjául szolgáló tényállás részét képezték, így a bíróság álláspontja szerint az eljárási jogszabálysértés az ügy érdemére kihatott, és a bírósági eljárásban nem volt orvosolható. A fentiek alapján a Fővárosi Törvényszék a GVH határozatát hatályon kívül helyezte és új eljárás lefolytatására kötelezte a GVH-t.

4. A GVH 2013. december 20-án versenyfelügyeleti eljárást indított Vj/114/2013. ügyszámon a Max-Immun Kft. ellen. A GVH a 2014. szeptember 25-én kelt, Vj/114-7/2013. számú előzetes álláspontjában kifejtette, hogy a meghozandó határozatában nem kíván változtatni a Vj/75-46/2010. számú határozat Fővárosi Törvényszék 2.K.34.630/2011/14. számú ítéletével nem érintett tartalmán, így az előzetes álláspont döntően azt tartalmazta, hogy az eljáró versenytanács által készítendő új határozat az eredeti határozatban foglaltaktól mennyiben tér majd el a Fővárosi Törvényszék 2.K.34.630/2011/14. számú ítéletében kifogás tárgyává tett kérdésekben.

II. Az eljárás alá vont vállalkozás

5. A Max-Immun Kft. székhelye 2010. szeptember 9-ig: 3530 Miskolc, Szemere utca 16., 2010. szeptember 9-től: 1064 Budapest, Izabella utca 82.

6. A Max-Immun Kft.-t 2004-ben két magánszemély alapította. A vállalkozás cégtörténete³ szerint a Max-Immun Kft. tevékenységének elsődleges célja az, hogy a laboratóriumi valamint állatkísérletekben és klinikai tesztekben legeredményesebbnek bizonyuló természetes alapú összetevőkből olyan termékeket hozzon létre, amelyek hatása kiemelkedő a természetes összetevőkből előállított élelmiszerek, tápszerek és táplálék-kiegészítők között.

7. A Társaság főtevékenységként egyéb élelmiszerek nagykereskedelmével foglalkozik.

8. A Max-immun Kft. 2010. évi nettó árbevétele 630.000.000 Ft. volt.

9. A Max-immun Kft. 2014. évi nettó árbevétele 1.341.883.000- Ft.

III. A kereskedelmi gyakorlattal érintett áru, illetőleg hatóanyagai

10. Az eljárás alá vont vállalkozás az **1. sz. melléklet**ben felsorolt élelmiszernek minősülő étrend-kiegészítőket forgalmazta a vizsgált időszakban, melyek - az „AcerolaC”, illetve az „Epigallo-C” termékek kivételével - tartalmaznak gyógygomba kivonatot.

11. A gyógygombák többsége magyar és tudományos néven latinul is szerepel a benyújtott dokumentumokban. A továbbiakban magyar néven kerülnek megnevezésre a különböző gyógygombák, azzal, hogy a **2. sz. mellékletben található egy megfelelési táblázat**, amely azt is tartalmazza, hogy az adott - magyarul és latinul is megnevezett - gombát az eljárás alá vont melyik készítménye tartalmazza.

³ <http://max-immun.hu/hu/aboutus>

12. Az étrend-kiegészítő definícióját az étrend-kiegészítőkről szóló 37/2004. (IV.26.) EszCsM rendelet 2. §-ának a) pontja tartalmazza, amely szerint az étrend-kiegészítő a hagyományos étrend kiegészítését szolgáló olyan élelmiszer, amely koncentrált formában tartalmaz tápanyagokat vagy egyéb táplálkozási vagy élettani hatással rendelkező anyagokat, egyenként vagy kombináltan; adagolt vagy adagolható formában kerül forgalomba (például kapszula, pasztilla, tableta, port tartalmazó tasak, adagolható por, ampulla, csepegtető üveg vagy más hasonló por-, illetve folyadékforma), amely alkalmas kis mennyiség adagolására.

13. A különböző étrend-kiegészítő és egészségvédő hatású élelmiszerek megjelenési formája igen változatos, a vitaminok és ásványi anyagok mellett ide sorolhatók pl. a teljes kiőrlésű gabonából készült és olajos magvakat is tartalmazó pékáruk, a szervezet számára hasznos baktériumokat tartalmazó joghurtok és tejes italok, a különféle szója-készítmények, a fitoszterollokkal dúsított és koleszterinszint-csökkentő hatású margarinkok, a méhészeti termékek, a gyógyhatású gombák és azok hatóanyagait tartalmazó készítmények, egyéb növényi- illetve állati eredetű gyógyhatású összetevőket tartalmazó gyógyszerformák.

14. A vizsgált időszakban Magyarországon az étrend-kiegészítőket, azok hatékony hatásági ellenőrzésének elősegítése céljából, legkésőbb a termék első forgalomba hozatalakor a gyártónak vagy az importőrnek kötelessége bejelenteni az Országos Élelmezés- és Táplálkozástudományi Intézetnél (a továbbiakban: OÉTI).⁴

15. A bejelentési (notifikáció) kötelezettség nem jelent mást, mint a termék címkéjének és adatlapjának benyújtását az OÉTI-hez, legkésőbb a termék piacra helyezésének napján. A rendszer nem alkalmas a termék forgalomba kerülésének megakadályozására, csak a piacfelügyeleti munkát segíti elő azzal, hogy probléma, veszély észlelésekor azonnal értesítést kap az Állami Népegészségügyi és Tisztiorvosi Szolgálat (ÁNTSZ), a további intézkedések megtétele céljából.⁵

16. Az utóbbi időben jelentősen megnövekedett a szerepük azoknak a táplálékoknak és a táplálkozás kiegészítésére fogyasztott növényi-, állati- és ásványi eredetű anyagoknak, melyeknek fogyasztását a helytelen táplálkozás okozta vitamin és ásványianyag hiányok pótlására, az egészség és a jó közérzet megőrzésére javasolnak.

17. Az étrend-kiegészítők piaca dinamikusan bővül.

18. Az eljárásban közvetlenül érintett különféle gombák kivonatát, illetve kivonataikat együttesen tartalmazó étrend-kiegészítő termékek bizalmi jellegű termékek, vagyis azok hasznosságáról a fogyasztók még annak elfogyasztása után sem bírhatnak pontos tudással, még a használat során sem tapasztalhatják meg egyértelműen, hogy a megvásárolt termék megfelel-e az általuk előzetesen támasztott elvárásoknak, alkalmas-e a várt hatás kiváltására. A készítmények hatása egyénenként akár lényegesen eltérő is lehet.

19. Az érintett termék fogyasztói két, egymástól eltérő csoportra bonthatók. Az első csoportba tartoznak azok, akik egészségmegőrző, prevenciós célból vásárolják meg az eljárásban érintett termékeket. A másik csoportot pedig azok a vásárlók alkotják, akik a már meglévő daganatos-, immunrendszeri- és egyéb meglévő betegségeik miatt kiszolgáltatott helyzetben vannak, így

⁴ Az Országos Gyógyszerészeti és Élelmezés-egészségügyi Intézetéről szóló 28/2015. (II. 25.) Korm. rendelet értelmében 2015. március 1-jével felállításra került az Országos Gyógyszerészeti és Élelmezés-egészségügyi Intézet (OGYÉI), amely az Országos Élelmezés- és Táplálkozástudományi Intézet (OÉTI), a GYEMSZI Országos Gyógyszerészeti Intézet Főigazgatósága (OGYI), Eszközminősítő és Kórháztechnikai Igazgatósága (EMKI), valamint Technológiaértékelő Főosztálya (TEI), illetve az ÁNTSZ tisztigyógyszerészeti hálózat feladatait látja el. Az OÉTI az OGYÉI egyik főigazgatóságaként működik, feladatait továbbra is zavartalanul ellátja.

⁵ Forrás: <http://www.oeti.hu/index.php?m1id=1&m2id=124>

fokozottabban fogékonyak minden olyan új információra, termékre, amely jelenlegi állapotukban javulást, illetve annak változásában kedvező hatást ígér. A fogyasztói döntésük meghozatala során a legfontosabb szempont számukra az ígért hatás megvalósulása. Ez a magyarázata annak, hogy sok esetben akár anyagi erejüket meghaladó kiadásokra is hajlandóak.

20. A sérülékeny fogyasztók az adott kereskedelmi gyakorlattal vagy az annak alapjául szolgáló áruval szemben szellemi vagy fizikai fogyatékoságuk, koruk vagy hiszékenyséjük miatt különösen kiszolgáltatottak.

21. Ezen a területen tehát – a termékek bizalmi jellegéből és a fogyasztók sérülékenységből adódóan – különös jelentősége van a tényszerű, a túlzásokat nélkülöző, korrekt, a szakhatósági engedélyekkel jóváhagyott valós és ténylegesen bizonyított állításokat tartalmazó tájékoztatásnak. Az érintett termék megvásárlásából származó fogyasztói hátrány – a termékek árából és hasznosságuk bármilyen hiányából adódóan – különösen nagy lehet.

IV. A vizsgált kereskedelmi gyakorlat

IV.1. A kommunikációs technika

22. Az eljárás alá vont vállalkozás által adott tájékoztatások versenyjogi szempontból kétfélek.

23. A tájékoztatások egy része információt szolgáltat mind a termékekről, mind a termékek egyes összetevőinek gyógyhatásáról. Ilyennek tekintendő a honlap.

A honlapokat végigböngésző személy ugyanis mindkét típusú információhoz hozzájuthat. Tőle függ, hogy a honlap mely részét kezdi olvasni, de egy kattintással áttérhet a másik részre. (A gyógyszerek gyógyhatásairól szóló részből is tud váltani a Max-immun Kft. termékeit bemutató részre és a termékekről szóló részben is vannak olyan kapcsolódó pontok (kattintási lehetőségek, amelyekről a gyógyhatásokhoz jut.) A termékekről szóló részben ráadásul olyan kapcsolódó pontok (kattintási lehetőségek is vannak, amelyek más internetes oldalak olyan rovatára juttatják el a fogyasztót, amelyek a gyógyszer kivonat hatásairól szólnak (azaz így is összekapcsolódhat a kétféle információ). Egyes internetes oldalak – a közvetlen tájékoztatáson túl – oly módon is közvetett kapcsolatot teremtenek a hatóanyag és a termék között, hogy a gyógyszerek hatásainak bemutatásáról szólva szerepeltetnek olyan telefonszámokat, amelyeken az eljárás alá vontat és/vagy a budapesti és vidéki „Gyógyszerek Információs Központok” valamelyikét lehet elérni.

24. Az eljárás alá vont vállalkozás adott tájékoztatások másik – jelentősebb – csoportjában a fogyasztó vagy a termékekről, vagy a termékek egyes összetevőinek gyógyhatásáról kap információt, de mindkét tájékoztatásban szerepel olyan információ, amely révén a másik tájékoztatás elérhetővé válik.

Az eljárás alá vont vállalkozás vezetője gyakran jelenik meg televíziós műsorokban, és az eljárás alá vont vállalkozás rendszeresen jelentet meg cikkeket, ad tájékoztatást eladáshelyi reklámokban, internetes oldalakon. E kommunikációk pontos fellelési helyét, megjelenésük időpontját a **3. sz. melléklet** tartalmazza. A kommunikációk során egyes gyógyszer kivonat emberi szervezetre gyakorolt hatásáról információt oszt meg a nyilvánossággal. A gyógyszer kivonat – a tájékoztatások szerint – az alábbi tipikus hatásokat gyakorolják az emberi szervezetre:

- a) daganatos betegségek meggyógyítását⁶,
- b) az immunrendszer erősítését, vagy a szervezet inzulinérzékenységének a növelése révén bizonyos típusú daganatos megbetegedések meggyógyítását⁷,
- c) a kemo- és/vagy sugárterápia mellékhatásainak könnyebb elviselését⁸,
- d) egyéb (nem daganatos) betegségek gyógyítását, megelőzését⁹.

25. A tájékoztatások többsége általában a gyógygombák hatásának bemutatásával kezdődik, de a kapcsolatot a MAX-IMMUN Kft. termékeivel ilyen esetben is megteremti az alábbi körülmények valamelyike:

- a) a MAX-IMMUN Kft. nevének, vagy valamely „Gyógygomba Információs Központ” nevének a feltüntetése
 - a nyomtatott sajtóban megjelent cikkekhez kapcsolódik egy információs, elérhetőségi blokk, amelyek egy részében¹⁰ szerepel a két név valamelyike,
 - a televíziós műsorok egy részét reklám követte, és a reklámok megnevezték a MAX-IMMUN Kft.-t, mint a hatóanyagot tartalmazó készítmény előállítóját. (Lásd továbbá 65-67. pontok.) A **4. sz. melléklet** tartalmazza azon televíziós műsorok felsorolását, amelyekhez reklám kapcsolódott,
 - a 12 oldalas szórólap is megnevezi a MAX-IMMUN Kft.-t, mint a hatóanyagot tartalmazó készítmény előállítóját.
- b) a MAX-IMMUN Kft.-hez eljutást biztosító telefonszám feltüntetése
 - a nyomtatott sajtóban megjelent cikkekben, és
 - három televíziós műsor közül kettőben (magában a műsorban, nem az esetleg kapcsolódó reklámban) látható volt az eljárás alá vont, vagy valamely információs központjának a telefonszáma illetőleg olyan telefonszámok, amelyeknek az eljárás alá vont az előfizetője¹¹. E televíziós műsorok felsorolását az **5. sz. melléklet** tartalmazza. ,
 - a 12 oldalas szórólap is tartalmazza a MAX-IMMUN Kft. telefonszámát.
- c) Varga Gábor nevének a feltüntetése
 - cikkekhez kapcsolódó információs, elérhetőségi blokkok többségében és
 - a televíziós műsorok egy részét követő reklámokban,
- d) egy internetes oldal megjelenítése, amelyről tovább információt lehet elérni
 - a cikkek egy részének a szövegében
 - a cikkekhez kapcsolódó információs, elérhetőségi blokkok többségében és
 - a televíziós műsorok egy részét követő reklámokban,

megjelenítésre került egy internetes oldal, mely internetes oldalon már az eljárás alá vont termékeire vonatkozó információ volt elérhető,
- e) a televíziós műsorok az egyes gyógygombák hatásairól szóltak, de azokban a betegek beszámolnak arról, hogy honnan szereztek tudomást a gyógygomba kivonatról, amit szedni kezdtek, és Varga Gábor is gyógygomba kivonatokat említ. Csekély számú

⁶ Lásd 43., 46. pontban említett cikkek, és a 12 oldalas tájékoztató füzet (50., 51., 54. pont)

⁷ Lásd 28., 30., 33., 35., 36., 39., 41., 42. pontban említett cikkek, és a 12 oldalas tájékoztató füzet (48. 50. pont)

⁸ Lásd 27., 35., 41., 42., 43., pontban említett cikkek, és a 12 oldalas tájékoztató füzet (50.,54. pont)

⁹ Lásd 29., 31., 32., 37., 38., 40., 43. pontban említett cikkek, és a 12 oldalas tájékoztató füzet (50.,52., 53., 54., 55., 56., 58., 59., 60. pont)

¹⁰ Lásd a vizsgálati jelentés mellékletének

¹¹ Vj-75-003/2010

televíziós műsorban Varga Gábor összekapcsolja a kapszulát a gyógygomba kivonattal.¹² A

A gyógygombák hatása és a MAX-IMMUN Kft. termékei közötti kapcsolatot bizonyos kommunikációs eszközök tekintetében sokszor nem is egy kapcsoló elem közvetíti. A sajtóban megjelent cikkekben szereplő kapcsoló elemeket a **6. sz. melléklet** mutatja be. A sajtóban megjelent cikkeket követő információs blokkokban szereplő kapcsoló elemeket a **7. sz. melléklet** mutatja be.

26. Az eljárás célja annak feltárása, hogy az eljárás alá vont különböző gyógygomba hatóanyagokról szóló kommunikációi megmaradtak-e az ismeretterjesztés szintjén, vagy az eljárás alá vont teljes kommunikációs gyakorlatát és kereskedelmi tevékenységét vizsgálva megállapítható-e, hogy az egyes hatóanyagoknak tulajdonított gyógyhatás állításával valójában az élelmiszer kategóriába tartozó étrend-kiegészítőinek tulajdonít gyógyhatást.

Ennek megállapítása érdekében a vizsgálat adatszolgáltatásra kötelezéssel, az eljárás alá vont vállalkozás elárúsító helyként is működő információs központjában tartott helyszíni ellenőrzéssel, valamint az eljárás alá vont alkalmazottjainak tanúkénti meghallgatásával feltárta az eljárás alá vont vállalkozás teljes gyógygomba kivonatok hatására vonatkozó kommunikációját, valamint a fogyasztóknak nyújtott tényleges szóbeli tájékoztatását és termékforgalmazási gyakorlatát.

IV. 2. A gyógygomba kivonatokra vonatkozó gyógyhatás és egészséghatás állítások

IV. 2.1. Nyomtatott sajtótermékekben megjelent cikkek

27. „A kemo- és sugárterápia idegrendszeret károsító mellékhatásai” című cikk¹³

„...Egy gyógygomba-hatóanyagtypusról is megállapították, hogy képes az agysejtek védelmére és elősegíti az agy őssejtjeinek differenciálódását. A süngomba/cseppkőgomba-kivonat elősegíti az agyban képződő új agysejtek túlélését. Állatkísérletekben speciális gyógygombakivonatot fogyasztó nagy dózissal besugárzott állatok túlélési ideje jelentősen növekedett.

Az apigeninről kimutatták, hogy az erősíti a kemo- és sugárterápia mellékhatásait csökkentő hatása sem elhanyagolható. A kemo- és sugárterápia a gyógyulás érdekében fontos, éppen ezért lényeges a mellékhatások csökkentése is....”¹⁴

28. „A paraziták bennünk vannak” című cikk¹⁵

A Toxoplasma fertőzés kapcsán: „...A latens fertőzés növelheti a meningióm, skizofrénia, a Parkinson betegség, az epilepszia valószínűségét, növelheti az öngyilkosságok számát, valamint 260 %-kal növeli a közlekedési balesetek rizikóját is. (...)z immunrendszer nélkülözhetetlen a fertőzés tünetmentességének fenntartásához. Az immunrendszer egyensúlyának szempontjából jelentős szerepük lehet a gyógygomba kivonatoknak, hiszen nem csak antibakteriális és antivirális hatásukat mutatták ki, hanem igazolták egysejtű parazita ellenes hatásukat is. A parazita éppen az immunsejtek egy részét, a falósejteket és a dendritikus sejteket használja Trójai falóként arra, hogy őt azok a szervezet minden részébe,

¹² „A gyógygomba kapszulákban általában négyféle gyógygomba kivonat van összekeverve”. 2009. 03. 04.

¹³ Vj-75-003/2010. számú irat 4/04 (az irat 4. mellékletének 004. alszáma), illetve 5/10 számú mellékletei

¹⁴ Kisebb betűmérettel kerülnek megjelenítésre azok az állítások, amelyek nem gyógygombák, hanem másfajta növényekben megtalálható hatóanyagok – flavonoidok, ezen belül is gyakran az apigeninek és más anyagok, pl. zöld tea (epigallocatechin gallate) - hatásait ismertetik.

¹⁵ Vj-75-003/2010. számú irat 4/22, 6/03, 7/31, 8/24, 10/08, 11/07, 12/07, 13/03 számú mellékletei

így az agyba is elszállítsák. Ugyanezek az immunsejtek megfelelően aktiválva nem segítik, hanem elpusztítják, ill. sakkban tartják a betolakodó kórokozókat.”

29. „Allergia: a rákellenes civilizációs betegség” című cikk¹⁶

„...Olyan hatóanyagok alkalmazása lehet eredményes, amelyek az immunrendszer aktivitásának, ill. rákellenes védekezőképességének fenntartása mellett képesek az allergiás, ill. autoimmun betegségek kialakulását csökkenteni és a már kialakult betegségek tüneteit enyhíteni vagy megszüntetni.

Számos gyógyszergomba kivonatról kimutatták, hogy azok növelték az immunrendszer sejtjeinek ráksejt ellenes aktivitását amellet, hogy allergia ellenes (pl. hisztamin szintet csökkentő) hatást is kifejtettek. A nép és természetgyógyászat nyilván ebből az okból használja őket az autoimmun betegségek kezelése mellett az allergiás betegségek tüneteinek enyhítésére.

Figyelemreméltó, hogy a gyulladás gátló apigeninről nemrég állatkísérletben kimutatták ekcéma ellenes hatását is.”¹⁷

30. „Az immunrendszer, mit az egyik leghatékonyabb rákellenes fegyver” című cikk¹⁸

„...A természetben található leghatékonyabb immunerősítő gomba eredetű polysaccharidok képesek a természetes ölüsejtek aktiválására és az áttétképződések gátlására. A Patkányelv kivonat fogyasztásával számos spontán tumor regressziót is tapasztaltak még végső stádiumos betegek esetében is. (...) A rákkal szemben ellenálló egér esetéből, pedig láthattuk, hogy az említett immunsejtek (természetes ölüsejtek és falősejtek) a létező leghatékonyabb tumor ellenes fegyverré válhatnak, ha aktiválva vannak. Az említett polysaccharidok (pl. Patkányelv) nem helyettesítik, hanem hatékonyan kiegészíthetik az onkológusok által javasolt kezeléseket (sebészeti beavatkozás, kemo- és sugárterápia). Dohányzóknál, pedig csökkenthetik a tüdőrák kialakulásának valószínűségét.”

31. „Az új típusú influenzától a rák megelőzésig” című cikk¹⁹

„...Mivel a vírusos fertőzések nem csak súlyos, életveszélyes szövődményekhez vezethetnek, hanem számos ráktípus előidézésében is felelőssé tehetők, fel kell hívnunk a figyelmet arra, hogy a gyógyszergombakivonatok alkalmasak szervezetünk védekezőképességének erősítésére. A gyógyszergombakivonatok vírusellenes hatását számos tanulmányban kimutatták. Felismerték, hogy bizonyos gyógyszergombák az emberek átlagéletkorát is jelentősen megnövelik. „Aki gyógyszergombákat fogyaszt, tovább él” címmel Németországban ismeretterjesztő könyvet adtak ki. A gyógyszergombák enyhíthetik a vírusfertőzések lefolyását is, és gátolhatják a súlyos szövődmények kialakulását. (...) Számos tanulmány igazolja, hogy bizonyos gyógyszergomba kivonatok nem csak önmagukban vírus ellenes hatásúak, hanem erősíthetik a vírusellenes védőoltások hatékonyságát is. Tudományos kísérletekben (in vitro és in vivo) kimutatták több vírus elleni védőoltásról, hogy azok gyógyszergombakivonatok adagolása esetén, jóval nagyobb valószínűséggel védenek meg a fertőzések súlyosabb következményeitől. A gyógyszergomba kivonatok növelhetik immunrendszerünk reakciókészségét a védőoltásokkal szemben. Fontos megjegyezni, hogy a speciális gyógyszergomba kivonatok májvédő és immunrendszert aktiváló funkciójuk révén enyhíthetik az élelmiszerekben lévő gomba eredetű toxinok, mérgek káros hatásait is.”

¹⁶ Vj-75-003/2010. számú irat 4/21, 5/22, 7/28, 8/26, 15/02, 18/02, 21/05, 22/10, 24/07, 25/08 számú mellékletei

¹⁷ Kisebb betűmérettel kerülnek megjelenítésre azok az állítások, amelyek nem gyógyszergombák, hanem másfajta növényekben megtalálható hatóanyagok – flavonoidok, ezen belül is gyakran az apigenin és más anyagok, pl. zöld tea (epigallocatechin gallate) - hatásait ismertetik.

¹⁸ Vj-75-003/2010. számú irat 4/16, 5/03, 7/04, 8/03, 22/04, 22/09 számú mellékletei

¹⁹ Vj-75-003/2010. számú irat 4/03, 4/13, 4/18, 5/12, 5/14, 5/16, 7/18, 7/21, 8/15, 8/16, 8/19, 19/02, 27/07 számú mellékletei

32. „Sertésinfluenzától a rák megelőzésig” című cikk²⁰

„Mivel a vírusos fertőzések nem csak súlyos, életveszélyes szövődményekhez vezethetnek, hanem számos ráktípus előidézésében is felelőssé tehető, fel kell hívnunk a figyelmet arra, hogy a gyógygombakivonatok alkalmasak szervezetünk védekezőképességének erősítésére. A gyógygombakivonatok vírusellenes hatását számos tanulmányban kimutatták. Felismerték, hogy bizonyos gyógygombák az emberek átlagéletkorát is jelentősen megnövelik.”

33. Bélrák: A flavonoidok és a gyógygomba kivonatok szerepe a megelőzésben” című cikk²¹

„...Figyelemre méltó, hogy klinikai kísérletben igazolták az Agaricus blazei murill gomba kivonat inzulinérzékenység-javító hatását.

Az apigenin-flavonoid – epigallocatechin gallattal²² kombinálva – bélrákmegelőző hatását Németországban végzett kontrollált klinikai kísérlet erősítette meg.²³ Az Agaricus blazei murill és apigenin a jövőben szerephez juthat a bélrák kiegészítő terápiájában.”

34. „Bőrrák: jótékony vagy ártalmas napfény” című cikk²⁴

„...A megelőzésben, a jövőben szerephez juthatnak az immunrendszert erősítő gyógygombakivonatok és az apigeninre standardizált flavonoidkivonatok.

Az apigenin főleg a brokkoliban és kivonataiban található sulforaphane melanoma áttét-gátló hatását kísérleti körülmények között mutatták ki.”²⁵

35. „Emlőrák: rizikófaktorok, túlélési stratégiák” című cikk²⁶

„...Egyes jó minőségű gyógygombakivonatokról (bokroszomba-kivonat) klinikai kísérletekben megállapították, hogy nemcsak a kemoterápia káros mellékhatásait csökkentik, és az életminőséget javítják nőgyógyászati tumorokban szenvedőknél, hanem jelentős emlőrák ellenes hatást is kifejtenek (68% feletti hatékonysággal tumorméret-csökkenést és/vagy életminőség-javulást). Egyes gyógygombák jelentősen javíthatják az inzulinérzékenységet, elősegítve a gyógyulást és a megelőzés hatékonyságát.

Az apigenin flavonoidról kísérletileg mutatták ki emlődaganat-ellenes hatását. Ennélfogva érdemes lehet ún. 2. generációs, apigeninre standardizált flavonoid-, ill. búzacsírafű-kivonatokat fogyasztani.”²⁷

36. „Hasnyálmirigyrák: a megelőzés és az immunrendszer-erősítés jelentősége” című cikk²⁸

²⁰ Vj-75-003/2010. számú irat 7/16, 7/17, 8/14, 14/02, 14/03 számú mellékletei

²¹ Vj-75-003/2010. számú irat 4/14, 5/02, 5/19, 8/02, 22/02, 27/09 számú mellékletei

²² zöld tea

²³ Kisebb betűmérettel kerülnek megjelenítésre azok az állítások, amelyek nem gyógygombák, hanem másfajta növényekben megtalálható hatóanyagok – flavonoidok, ezen belül is gyakran az apigeninek és más anyagok, pl. zöld tea (epigallocatechin gallate) - hatásait ismertetik.

²⁴ Vj-75-003/2010. számú irat 4/07, 4/11, 5/09, 7/13, 7/26, 8/27, 27/06 számú mellékletei

²⁵ Kisebb betűmérettel kerülnek megjelenítésre azok az állítások, amelyek nem gyógygombák, hanem másfajta növényekben megtalálható hatóanyagok – flavonoidok, ezen belül is gyakran az apigeninek és más anyagok, pl. zöld tea (epigallocatechin gallate) - hatásait ismertetik.

²⁶ Vj-75-003/2010. számú irat 5/01, 5/04, 5/18, 6/07, 6/25, 8/06, 8/28, 21/02, 21/04, 22/01, 23/02, 25/07 számú mellékletei

²⁷ Kisebb betűmérettel kerülnek megjelenítésre azok az állítások, amelyek nem gyógygombák, hanem másfajta növényekben megtalálható hatóanyagok – flavonoidok, ezen belül is gyakran az apigeninek és más anyagok, pl. zöld tea (epigallocatechin gallate) - hatásait ismertetik.

²⁸ Vj-75-003/2010. számú irat 4/19, 5/20, 7/08, 8/07, 22/05, 23/04 számú mellékletei

„...A kutatók felhívják arra is a figyelmet, hogy az aktivált immunrendszer megvédi a betegség kialakulásától, ill. elősegítheti annak leküzdését. Az immunrendszer számos rákellenes sejte aktiválható gyógyszerekkel. A gyógyszerrel kivonatokkal az immunerősítés mellett az inzulinérzékenység is javítható, ezért a jövőben kiemelkedő jelentőségük lehet a hasnyálmirigyet érintő daganatos betegségek kiegészítő terápiájában is.

Figyelemre méltó, hogy élő szervezetben is kimutatták az apigenin nevű flavonoid hasnyálmirigyrák-ellenes hatását: erősítheti a kemoterápia eredményességét.”²⁹

37. „Magyar összejt terápia sikere külföldön” című cikk³⁰

„...A kutató által kifejlesztett különleges minőségű gyógyszer, gyógynövény és flavonoid kivonat keverékkel tapasztalták pl. cukorbetegknél a vércukorszint csökkenését, túlsúlyban szenvedőknél a káros zsírok visszahúzóását, a stroke-ot és a sclerosis multiplexet elszenvedőknél az agyműködés (pl. mozgásképeség) javulását. Tapasztalták már a migrén, a magas vérnyomás és depresszió enyhülését is. (...)”

38. „Mesterséges vitaminok és antioxidánsok hatásai” című cikk³¹

„...Új klinikai kísérletek arra világítanak rá, hogy a feledésbe merült, évezredekkel ezelőtt is alkalmazott gyógyszerek ill. gyógyszer kivonatok átvehetik a vitaminok alkalmazását, hiszen megállapították, hogy jótékonyak lehetnek a rák és szív- és érrendszer betegségei esetén is. Az egészséges embereknél immunerősítő hatásuk lehet hasznos. Megemlítendő még gombásodás elleni, antibakteriális és vírusellenes hatásuk is.

A flavonoidok közül az apigenin kivonatokról állapították meg klinikai kísérletben, hogy az jelentős rákmegelőző hatással bír.”³²

39. „Májrák: megelőzés és életminőség-javítás” című cikk³³

„...Az *Agaricus blazei* Murill gyógyszer kivonatról placebo kontrollált kettősvak klinikai kísérletben (Tajvan, Dél-Korea) is megerősítették, hogy javítja a rákbetegek életminőségét és immunrendszerük működését, valamint jelentősen fokozza az inzulin érzékenységet. A Bokroszombat kivonat (Japán) májdaganatban szenvedőknél az esetek 58,3%-ában okozott lényeges állapotjavulást vagy tumor regressziót. A patkányelv kivonattal több esetben tapasztaltak előrehaladott, áttétes májdaganatban szenvedőknél jelentős, részben teljes regressziót (Japán, Dél-Korea).

Az apigenin flavonoid laboratóriumi kísérletekben dóziszfüggően elősegítette a májrak sejtek pusztítását. A népgyógyászatban alkalmazott, a klinikai kísérletekkel és esettanulmányokkal is alátámasztott gyógyszer terápia javíthatja a májrakban szenvedők életminőségét és túlélési esélyeit, valamint megelőzhetik a májrak kialakulását.”³⁴

²⁹ Kisebbségi betűmérettel kerülnek megjelenítésre azok az állítások, amelyek nem gyógyszerek, hanem másfajta növényekben megtalálható hatóanyagok – flavonoidok, ezen belül is gyakran az apigenin és más anyagok, pl. zöld tea (epigallocatechin gallate) - hatásait ismertetik.

³⁰ Vj-75-003/2010. számú irat 7/19, 8/17, 13/02, 22/08, 23/06, 25/01 számú mellékletei

³¹ Vj-75-003/2010. számú irat 7/24, 8/23, 25/04 számú mellékletei

³² Kisebbségi betűmérettel kerülnek megjelenítésre azok az állítások, amelyek nem gyógyszerek, hanem másfajta növényekben megtalálható hatóanyagok – flavonoidok, ezen belül is gyakran az apigenin és más anyagok, pl. zöld tea (epigallocatechin gallate) - hatásait ismertetik.

³³ Vj-75-003/2010. számú irat 4/10, 4/20, 5/05, 5/21, 22/06, 25/06, 27/12 számú mellékletei

³⁴ Kisebbségi betűmérettel kerülnek megjelenítésre azok az állítások, amelyek nem gyógyszerek, hanem másfajta növényekben megtalálható hatóanyagok – flavonoidok, ezen belül is gyakran az apigenin és más anyagok, pl. zöld tea (epigallocatechin gallate) - hatásait ismertetik.

40. „Össejtterápia intelligens eszközökkel” című cikk³⁵

„...Számos élelmiszerről is kimutatták, hogy alkalmasak mind a rizikófaktorok csökkentésére, mind a szervezet saját össejtjeinek szaporítására, valamint hasznosak lehetnek a központi idegrendszer és a szív- és érrendszer megbetegedéseinek enyhítésére. Kiemelendők a gyógygomba kivonatok között a kígyószál, lepkefü, hernyógomba, cseppkőgomba kivonatok.

*Említésre méltó az apigenin gyulladás gátló hatása is, amelyről kimutatták, hogy megelőzheti a központi idegrendszer valamint a szív- és érrendszer megbetegedéseit.*³⁶

Az agyi össejt fokozásnak (Hippocampus) depresszió ellenes hatását is kimutatták.

A cseppkőgomba kiemelendő ebben a tekintetben.”

41. „Proszтата, máj, bél és emlőrák: kiegészítő gyógymódok” című cikk³⁷

„...Az *Agericus blazei* Murill gyógygomba kivonatról már régebben kimutatták klinikai kísérletben, hogy jelentősen javítja a rákbetegségben szenvedők életminőségét, csökkenti a kemoterápia mellékhatásait, erősíti az immunrendszert. 2007-ben Taiwanban, klinikai kísérletben bizonyították, hogy az *Agaricus blazei* Murill kivonat jelentősen javítja az inzulin érzékenységet még súlyos állapotban lévő cukorbetegéknél is. Az inzulin érzékenység növelésével javítani lehet a túlélési esélyeket pl. emlő, máj, bél és hasnyálmirigy ráktípusok esetében is. Klinikai esettanulmányokban leírtak több esetet, ahol a Patkónyelv kivonattal drámai mértékű remissziót értek el csont áttétes prosztataráknál, ill. máj és koponyaráknál.

A 2. generációs apigeninre standardizált flavonoid kivonatok kiegészíthetik a gyógygomba kivonatok hatását, mivel állatkísérletben prosztatarák esetében az apigenin jelentősen növelte a túlélési időt, csökkentette a tumor sejtek szaporodását és növelte azok pusztulási arányát. Az apigeninnel dúsított flavonoid keverékek rákellenes hatását már német klinikai kísérlet is igazolja bélrák esetében.”³⁸

42. „Prosztaták: kiegészítő gyógymódok” című cikk³⁹

„...Az *Agericus blazei* Murill gyógygombakivonatról már régebben kimutatták klinikai kísérletben, hogy jelentősen javítja a rákbetegségben szenvedők életminőségét, csökkenti a kemoterápia mellékhatásait, erősíti az immunrendszert. 2007-ben Tajvanban placebokontrollált kettősvak, randomizált klinikai kísérletben bizonyították, hogy az *Agericus blazei* Murill kivonata jelentősen javítja az inzulinérzékenységet még súlyos állapotban lévő cukorbetegéknél is. Az utóbbi években egyre világosabbá vált, hogy a gyógygomba kivonatok egy részének rákellenes hatása nemcsak az immunrendszer erősítésében keresendő, hanem ahhoz az inzulinérzékenység-növelő hatásuk is hozzájárul. Japán tanulmányban leírtak egy esetet, ahol a Patkónyelv-kivonattal drámai mértékű remissziót értek el csontáttétes prosztataráknál.

Az apigeninflavonoid prosztaták-ellenes hatását állatkísérletben mutatták ki.”⁴⁰

43. Rákkelő nyelőcső-, gyomor- és bélbetegségek;⁴¹

³⁵ Vj-75-003/2010. számú irat 4/09 számú mellékletei

³⁶ Kisebb betűmérettel kerülnek megjelenítésre azok az állítások, amelyek nem gyógygombák, hanem másfajta növényekben megtalálható hatóanyagok – flavonoidok, ezen belül is gyakran az apigeninek és más anyagok, pl. zöld tea (epigallocatechin gallate) - hatásait ismertetik.

³⁷ Vj-75-003/2010. számú irat 7/15, 8/13 számú mellékletei

³⁸ Kisebb betűmérettel kerülnek megjelenítésre azok az állítások, amelyek nem gyógygombák, hanem másfajta növényekben megtalálható hatóanyagok – flavonoidok, ezen belül is gyakran az apigeninek és más anyagok, pl. zöld tea (epigallocatechin gallate) - hatásait ismertetik.

³⁹ Vj-75-003/2010. számú irat 4/15, 5/11, 5/13, 7/02, 7/06, 8/01, 8/05, 26, 27/03 számú mellékletei

⁴⁰ Kisebb betűmérettel kerülnek megjelenítésre azok az állítások, amelyek nem gyógygombák, hanem másfajta növényekben megtalálható hatóanyagok – flavonoidok, ezen belül is gyakran az apigeninek és más anyagok, pl. zöld tea (epigallocatechin gallate) - hatásait ismertetik.

„Az egészséges életmódot és a gyógyszeres kezeléseket kiegészítve, azok hatásának növelése és melléhatásainak csökkentése céljából eredményes lehet a Cseppkőgomba polysaccharidokban dúsított kivonat keverék alkalmazása a szóban forgó betegségek megelőzésére és azok leküzdésére.”

„...A Cseppkőgomba kivonatot a népgyógyászatban eredményesen használták és használják gyomorfekélyre, a duodenum fekélyes megbetegedésére, gyomor nyálkahártya gyulladásra, a gyomor és nyelőcső és vastagbélrák kiegészítő terápiájára. Népgyógyászatban rendkívül eredményesnek bizonyult a Morbus Crohn és Colitis ulcerosa kezelésében ill. klinikai kísérletben bizonyították gyomor nyálkahártya-gyulladás-ellenes hatását.”

44. „Rákterápia és Apigenin” című cikk⁴²

„...Az apigenin gátolja a ráksejtek növekedését elősegítő faktorok legszélesebb skálájának működését.

*Laboratóriumi, állat- és epidermiológiai kísérletekben az apigenin rendkívül sok ráktípus esetében bizonyult hatékonynak. Így hatékonyan gátolja a bél-, emlő-, tüdő-, petefészek-, prosztatá-, bőr-, leukémia, pajzsmirigy, gyomor, hasnyálmirigy, melanoma, májdaganatok növekedését, ill. áttétképző tulajdonságukat.*⁴³

A rákellenes immunerősítő gomba eredetű kivonatok (pl. Bokroszgomba, Agaricua blazei Muril) mellett immár az egyedülálló, rákellenes hatóanyagokra (apigenin) standardizált búzacsírafű, ill. zöldség-gyümölcs flavonoidok is az érdeklődők rendelkezésére állnak Európában.

*Az új, 2. generációs flavonoidkivonatok egyelőre élelmiszernek számítanak, mivel gyógyszerként történő engedélyezésük hosszabb klinikai vizsgálatokat igényelnek.*⁴⁴

45. „Túlsúly: alábecsült tömeggyilkos” című cikk⁴⁵

„...Életmódunk és étkezési szokásaink megváltoztatása mellett hozzájárulhatnak a népgyógyászatban évezredek óta alkalmazott természetes anyagok (pl. bokroszgomba, eperfafehérje kivonat stb.) is testsúlyt csökkentő életmódunk hatékonyságához és az egészséges cukorszintünk megtartásához. A gyógygomba kivonatok pl. hozzájárulhatnak a stroke utáni rehabilitáció eredményességéhez is.”

46. „Tüdőrák: a magyar tragédia okai és tanulságai” című cikk⁴⁶

„...Alternatív, kiegészítő terápiás lehetőséget nyújt a bokroszgomba-kivonat. A bokroszgomba-kivonatról japán klinikai kísérletben kimutatták, hogy az előrehaladott tüdőrákban szenvedők 62,5%-ánál jelentős tumor tömeg csökkenést vagy lényeges általános állapot javulást eredményezett.

⁴¹ Vj-75-003/2010. számú irat 4/06, 5/17, 7/05, 7/22, 7/23, 8/04, 8/29, 8/30, 25/05, 27/05, 27/11 számú mellékletei

⁴² Vj-75-003/2010. számú irat 4/02, 4/12, 4/17, 5/06, 5/08, 7/10, 7/14, 8/09, 8/12, 10/02, 10/03, 10/04, 10/06, 11/01, 11/02, 11/03, 11/05, 12/01, 12/02, 12/03, 12/05, 17, 19/03, 19/04, 23/01, 24/03, 27/04, 27/10 számú mellékletei

⁴³ Kisebb betűmérettel kerülnek megjelenítésre azok az állítások, amelyek nem gyógygombák, hanem másfajta növényekben megtalálható hatóanyagok – flavonoidok, ezen belül is gyakran az apigeninek és más anyagok, pl. zöld tea (epigallocatechin gallate) - hatásait ismertetik.

⁴⁴ Kisebb betűmérettel kerülnek megjelenítésre azok az állítások, amelyek nem gyógygombák, hanem másfajta növényekben megtalálható hatóanyagok – flavonoidok, ezen belül is gyakran az apigeninek és más anyagok, pl. zöld tea (epigallocatechin gallate) - hatásait ismertetik.

⁴⁵ Vj-75-003/2010. számú irat 10/05, 11/04, 12/04 számú mellékletei

⁴⁶ Vj-75-003/2010. számú irat 22/03, 2/07 számú mellékletei

*Az apigenin kitűnően kiegészíti a gyógygomba kivonatokat, hiszen az a biológiai gyógyszerekhez hasonlóan gátolja az áttétképző növekedési faktorok működését, és lehetővé teszi az immunrendszer rákellenes támadását is, amit a növekedési faktorok akadályozhatnak. Különlegessége az apigenin kivonatnak, hogy nem csak egyfajta növekedési faktort gátol, hanem számosat és így a ráksejteknek kevesebb a lehetősége, hogy ellenállóvá váljanak.*⁴⁷

47. „Végzetes fogyókúrák” című cikk⁴⁸

„...A károsodott őssejtek az érfalba beépülve gyulladást okozhatnak, valamint fontos részük van a cukorbetegség alatt előforduló vakság kialakulásában is. Az eredményes agyi neurotrofikus őssejt terápiájáról ismertté vált kutató, Varga Gábor éppen ezeket a kutatási eredményeket felhasználva kidolgozta a 2. generációs fogyást támogató csúcsmínőségű természetes hatóanyagok alkalmazását. Ezek a sokrétű hatóanyagok nemcsak a zsigeri zsírok csökkentését segítik elő, hanem az őssejtek aktivitását is fokozzák, és a szív- és érrendszer rizikófaktorait (pl. magas cukorszint, vérnyomás, koleszterin) is csökkenthetik.

*Az alkalmazható hatóanyagok között jelen van pl. a rákellenes hatásáról ismert apigenin, amely amellett, hogy az agyi őssejtek aktivitását fokozza, gyulladásgátló tulajdonsággal is rendelkezik. A zsigeri zsírok mennyiségét a derékbőség jelzi, és annak csökkenése jelentősebb egészségjavító hatást fejthet ki, mint egyszerű testsúlycsökkenés.*⁴⁹

4.2.2. Egy vásárláshelyi reklámanyag - A Max-Immun Kft. 12 oldalas tájékoztató füzet⁵⁰

48. *„...Ezért van égetően szükség olyan klinikai vizsgálatokon eredményesnek bizonyult, standardizált és azonosított természetes eredetű hatóanyagokra, amelyek mellékhatások nélkül segíthetnek a betegség kialakulásának megakadályozásában, illetve a már kialakult rákbetegség leküzdésében a hagyományos terápiák mellett és azokat támogatva.*

Egyes természetes növényi illetve gomba eredetű hatóanyagokat: speciális, egyedi polysaccharidokat, néhány országokban (mint például Japán) már tumorelleses gyógyszerként is engedélyeztek. A japán gondolkodásmóddal is összefüggésben lehet, hogy ott rendkívül alacsony a rákbetegség következtében elhalálozók aránya. A speciális polysaccharidok hatásukat tekintve többek között képesek elvágni a tumorsejtek vérellátását és aktiválni az NK és falósejtek tumorölő funkcióit, növelni az inzulin-érzékenységet és csökkenteni az inzulinszintet elősegítve ezzel a betegek gyógyulását. Az egyik legeredményesebb polysaccharida, a Patkónyelv-gomba kivonata képes volt számos előrehaladott rákbetegnél is a szervezet öngyógyító mechanizmusát beindítani, ami nagy feltűnést keltett a rákkutatók körében. (...)”

49. *„...Az Ő [Fachet József professzor, japán Chihara professzor] tapasztalataikra is építve fejlesztettük ki termékeinket, amelyek a hatékonyság növelése érdekében a polysaccharidok családjába tartozó új típusú hatóanyagokat tartalmaznak.*

⁴⁷ Kisebb betűmérettel kerülnek megjelenítésre azok az állítások, amelyek nem gyógygombák, hanem másfajta növényekben megtalálható hatóanyagok – flavonoidok, ezen belül is gyakran az apigenin és más anyagok, pl. zöld tea (epigallocatechin gallate) - hatásait ismertetik.

⁴⁸ Vj-75-003/2010. számú irat 4/05, 5/15, 6/02, 7/03, 7/20, 7/30, 8/18, 8/20, 8/25, 15/01, 16, 18/01, 19/05, 20/01, 20/02, 21/03, 23/03, 25/02, 27/08 számú mellékletei

⁴⁹ Kisebb betűmérettel kerülnek megjelenítésre azok az állítások, amelyek nem gyógygombák, hanem másfajta növényekben megtalálható hatóanyagok – flavonoidok, ezen belül is gyakran az apigenin és más anyagok, pl. zöld tea (epigallocatechin gallate) - hatásait ismertetik.

⁵⁰ Vj-75-003/2010. számú irat 31. számú melléklete

Termékeket az összes vonatkozó tudományos szakirodalom feldolgozása során hoztuk létre, felhasználva saját megfigyeléseinket és Fachet professzor számunkra felbecsülhetetlen értékű tapasztalatkincsét is.

A termékek hatóanyagtartalma magas és standardizált, köszönhetően a speciális kivonatolása eljárásoknak. A kivonatolási eljárás garantálja, hogy az összetevők hasznos része az extraktum por része maradjon, illetve koncentrálttsága a lehető legmagasabb legyen. A polysaccharidok koncentrálttsága és károsanyag-mentessége, valamint más hatóanyagok jelenléte döntő lehet a megfelelő kedvező hatás eléréséhez, amit csak a legmagasabb minőségű, speciális, egyedi kivonási eljárással készült termékeknél lehet garantálni. (...)

50. „A Patkónyelv, Grifola frondosa (Bokrosgomba), Agaricus blazei Murill és Ganoderma lucidum gyógygombák hatása (...)

A címben említett gyógygombák laboratóriumi- és állatkísérletekben, illetve klinikai tesztekben eredményesnek bizonyultak daganatos betegségek esetén az immunrendszer erősítésében, az életminőség javításában és a daganatok valamint áttétek növekedésének gátlásában. Japánban végzett klinikai vizsgálatok kimutatták, hogy a tumortípusok túlnyomó többségében kemoterápia együttes alkalmazásával a hatóanyagok tumorelles hatása tovább növelhető. A tapasztalatok és klinikai tesztek azt mutatják, hogy a kemo- és sugárterápia káros mellékhatásait a gyógygomba kivonatok számottevően csökkenthetik. Az említett gyógygombák hatóanyagai (polysaccharidok) a daganattípusok legszélesebb skálájára alkalmazhatók és általános, átfogó védelmet nyújtanak.

Klinikai esettanulmányok és állatkísérletek alapján, a gyógygomba kivonatok eredményesek lehetnek a 2-es típusú cukorbetegség kiegészítő terápiájában. Enyhíthetik még a vírus okozta és bakteriális fertőzések lefolyását, valamint a hatóanyagok eredményesek lehetnek krónikus hörghurut és asztma kiegészítő terápiájában is. A hatóanyagoknak a szakirodalom koleszterinszint és vérnyomás csökkentő hatást is tulajdonít.

A Grifola frondosa (Bokrosgomba), Ganoderma lucidum és Agaricus blazei Murill nevű gombák egyes komponenseinek lehetséges hatásait szakirodalmi adatok és klinikai vizsgálatok igazolják:

- *Hatékony immunrendszer erősítők.*
- *Javíthatják az immunrendszert érintő betegségekben szenvedők (pl. AIDS, HIV, SARS) egészségi állapotát.*
- *Megelőzhetik rosszindulatú daganatok kialakulását.*
- *Csökkenthetik a kemo- és sugárterápia káros mellékhatásait.*
- *Elősegíthetik és felerősíthetik a kemo- és sugárterápia jótékony, tumorelles hatását.*
- *Gátolhatják, lassíthatják a rosszindulatú daganatok növekedését.*
- *Csökkenthetik az áttétek keletkezésének valószínűségét és azok növekedésének esélyét.*
- *Javíthatják a súlyos immun- és tumorbetegségben szenvedők életminőségét.*

A tudományos laboratóriumi és állatkísérletek a Grifola frondosa, Ganoderma lucidum és Agaricus blazei Murill hatását vizsgálva arra a következtetésre jutottak, hogy a gombák hasznosak lehetnek:

- *Bakteriális és más fertőzések megelőzésére, illetve azok kiegészítő terápiájára,*
- *Vírus okozta fertőzések megakadályozására, illetve azok lefolyásának enyhítésére,*
- *A II. típusú diabetes mellitus tüneteinek enyhítésére, a vércukor és trigliceridek csökkentésére, és az inzulin termelés növelésére,*
- *Az I. típusú diabetes mellitus esetleges megelőzésére,*

- *A magas vérnyomásban szenvedők vérnyomásának természetes úton történő csökkentésére,*
- *Krónikus hörghurut illetve asztma és más allergiás reakciók enyhítésére, megszüntetésére,*
- *A koleszterinszint csökkentésére,*
- *Az érlemeszesedés megelőzésére,*
- *Vérrögzépződés megakadályozására, pl. érlemeszesedés esetén,*
- *A vérképzés elősegítésére,*
- *Agyvérzés, és más oxigénhiány miatt keletkezett agyi sérülések következményeinek enyhítésére és az agy regenerációs képességeinek megtartására, illetve növelésére, valamint súlyos neurodegenerációval járó betegségek (pl. Parkinson, Alzheimer) kiegészítő kezelésére,*
- *Hepatitis és más májbetegségek esetén a máj méregtelenítésére, illetve a vese oxidációs folyamatok elleni védelmére,*
- *Fokozott fizikai terhelés és feszült, felfokozott életmód esetén a kimerült szervezet felerősítésére,*
- *A környezetben jelenlévő szennyező anyagok és az egészségre káros behatások: dohányzás, kémiai anyagok, radioaktív és más sugárzás (pl. Röntgensugárzás) „kimosására” a szervezetből,*
- *A természetes öregedési és káros oxidációs folyamatok lassítására,*
- *Minden más olyan esetben, amikor az orvos javasolja.”*

51. „Patkönyelv gomba hatása (Tumoros betegségek kiegészítő terápiaiban és a megelőzésben)

A tudományos szakirodalom a gomba hatóanyagainak fogyasztásával összefüggésbe hozható gyakori spontán tumor regressziókról (a tumor teljes vagy részleges visszahúzódása) számol be. Ezeket a váratlan tumor zsugorodásokat elsősorban prosztatata-, máj-, tüdő-, fejtumorok és áttétek esetében tapasztalták. A gomba hatóanyagai hatásosnak bizonyultak laboratóriumi és állatkísérletekben: sok más jótékony hatásuk mellett bizonyos idegrendszeri, bőr és szájüregi ráksejtek elpusztításában illetve az áttétképződések gátlásában.

(...)

A tárgyalt gombák hatóanyagai a nemzetközi tudományos szakirodalmi adatok alapján orális úton is felszívódnak, ellentétben néhány más polysaccharida hatóanyaggal.

Természetes C-vitamin (mint például Acerola) fogyasztásával a gyógygomba kivonatok hatóanyagainak felszívódása és jótékony élettani hatása tovább fokozható.”⁵¹

52. „Zöld tea (Epigallocatechin gallate) és Hernyógomba (Cordyceps species) gyógygomba hatása (Fizikai megterhelés esetén a vese és a máj védelmében)

A Hernyógomba elősegíti a tüdő, máj és vese egészséges működését. Elsősorban fokozott fizikai igénybevétel esetén (pl. sportolóknak) javasoljuk. Alkalmazható enyhe depresszió megelőzésére, a szervezet optimális működésének és teljesítőképességének megőrzésére. A népgyógyászatban a vese, máj és tüdő tisztítására és azok károsodásának megelőzésére használják.”

Egy demográfiai felmérésében (több mint 40000 embert érintett) Japánban megállapították, hogy a zöld tea hatóanyagainak rendszeres fogyasztása csökkentheti a

⁵¹ Kisebb betűmérettel kerülnek megjelenítésre azok az állítások, amelyek nem gyógygombák, hanem másfajta növényekben megtalálható hatóanyagok – flavonoidok, ezen belül is gyakran az apigeninek és más anyagok, pl. zöld tea (epigallocatechin gallate) - hatásait ismertetik.

halálozási arányokat általában, különösen a szív és érrendszeri betegségekből eredő halálozási arányok csökkentek jelentősen.⁵²

53. „Lepkefű, Grifola frondosa, Agaricus blazei Murill, Ganoderma lucidum gyógygombák hatása (Szív és érrendszeri problémák megelőzésében, a metabolikus és anyagcsere folyamatok támogatásában)

Csökkenthetik a túl magas és növelhetik a túl alacsony vérnyomást adaptogén (természetes módon hozzák létre az egyensúlyt a szervezetben) tulajdonságaiknak köszönhetően. Az Agaricus blazei Murill és Lepkefű extraktumának hatóanyagai növelhetik a szervezet inzulin érzékenységét, és növelhetik a szervezet (beta sejtek) inzulin termelését a 2. típusú cukorbetegknél, ezért ebben az esetben a vércukor fokozott és rendszeres ellenőrzése szükséges a fogyasztásuk alatt. Lehetséges élettani hatások:

- *Csökkentik a túl magas triglicerid szintet*
- *Csökkentik a „rossz” koleszterin szintjét.*
- *Növelik a „jó” koleszterin (HDL) szintjét.*
- *Segítik megelőzni az arterioszklerózist és a szívinfarktust.*
- *Jótékony hatással lehetnek a máj, vese, tüdő és szív metabolikus folyamataira.*
- *Erősíthetik az immunrendszert, kifejthetnek antivirális, antibakteriális és méregtelenítő hatást.*
- *A Lepkefű, Ganoderma lucidum és Agaricus blazei Murill extraktum eredményes lehet a leukémia és bizonyos tüdőtumorok kiegészítő terápiájában.”*

54. „A Cseppkőgomba (Süngomba), Hamvaskéreg (Inonotus obliquus) és Patkónyelv gyógygombák hatása (Emésztőrendszeri megbetegedések kiegészítő terápiájában)

(...) A Cseppkőgombának megállapították, hogy nyelőcső és vastagbélrák esetében áttét képződés gátló hatása van. Sikeresen kezelhető a gomba kivonataival a gyomorfekély, Colitis ulcerosa és Morbus Crohn. A népgyógyászatban depresszió csökkentésére is használják.

A Hamvaskéreg gombát a népgyógyászatban gastritis kezelésére is használták. Az 50-es években a moszkvai Tudományos Akadémia hivatalos ajánlásában javasolta a rákbetegségek kiegészítő kezelésében való alkalmazását. A javaslat alapján alkalmazták és alkalmazzák gyomor, bél, tüdő és bőr tumorok esetében. Tapasztalták a kemoterápia mellékhatásainak (étvágytalanság, fájdalmak) csökkenését. A Hamvaskéreg az orosz népgyógyászat rendszeresen, évszázadok óta alkalmazott eleme.

A Patkónyelv kivonat in vivo kísérletekben a gyomor nyálkahártyáját védő tulajdonságot mutatott.”

55. „A Kígyószál, Grifola frondosa (Bokroszomba), Cseppkőgomba (Süngomba) és Epigallocatechin gallate gyógygombák hatása (Az agysejtek védelmében)

(...) Kígyószál kivonat: A népgyógyászatban használják depresszió és stressz, valamint fáradékonyság esetén. In vivo tudományos kísérletekben képes volt az Alzheimer betegség okozta agysejt elhalás és memória veszteség gátlására. (...)

A Cseppkőgomba kivonat képes az agyban egy agysejteket serkentő faktor (NGF, Nerve Growth Factor) szintézisének fokozására. Az NGF agyba való bejuttatását tartják az Alzheimer egyik jövőbeni ígéretes gyógymódjának, amelyre már előzetes klinikai adatok is rendelkezésre állnak. (...) A népgyógyászatban használják „ideggyengeség” esetén és depresszió enyhítésére.

⁵² Kisebb betűmérettel kerülnek megjelenítésre azok az állítások, amelyek nem gyógygombák, hanem másfajta növényekben megtalálható hatóanyagok – flavonoidok, ezen belül is gyakran az apigeninek és más anyagok, pl. zöld tea (epigallocatechin gallate) - hatásait ismertetik.

A természetes kötésű Epigallocatechin Gallate (...) Eredményes lehet a ritka, Huntington betegség lassításában.”

56. „Petrencegomba hatása (A cukorbetegség kiegészítő terápiájában)

„(...) A Petrencegomba kivonat fogyasztásával több esetben sikerült tünetmentességet elérni gyermekkori I-es típusú diabetes mellitus esetén is.”

57. „Acerola gyümölcs hatása (Az egészséges életmódban és a megelőzésben)

(...) A Grifola frondosa (Bokrosgomba), Ganoderma lucidum és Agaricus blazei Murill nevű gombák polysaccharidáinak biohosszúéletűsége (emésztőrendszeren keresztüli felvétele) jelentősen növelhető természetes C-vitaminok (így az acerolából készült kivonatok) együttes fogyasztásával, mivel ezek a nagy molekulájú polysaccharidákat „feltöredelnek” és jobban hozzáférhetővé teszik a szervezet számára. Ezért a Grifola frondosa, Ganoderma lucidum és Agaricus blazei Murill nevű gomba kivonatok fogyasztásával egy időben nagy mennyiségű Acerola fogyasztását javasoljuk, kivéve gyomorpanaszok (pl. gyomorsavasodás) esetén. (...)”⁵³

58. „Grifola frondosa (Bokrosgomba) gyógygomba hatása (A csontritkulás megelőzésében)

A Grifola frondosa (Bokrosgomba) jelentősen hozzájárulhat a csontritkulás megelőzéséhez magas ergosterin tartalmának köszönhetően. Valószínűleg osteoporózis (csonttömeg vesztes) elleni hatásához más, komplex természetes anyagok is hozzájárulhatnak. A Grifola frondosa olcsó alternatívája lehet a vércukorszint csökkentést célzó kiegészítő terápiáknak vércukorszint csökkentő hatásának köszönhetően. A Grifola Frondosa rendkívül hatékonynak bizonyult emlő- és tüdődaganat kiegészítő terápiájában.”

59. „Ganoderma lucidum gyógygomba hatása (A szív és érrendszeri problémák megelőzésében)

A Ganoderma lucidum gyógygomba hatóanyaga, az immunerősítés mellett, hozzájárulhat a szív és érrendszeri betegségek megelőzéséhez. Klinikai kísérletekben eredményes volt a krónikus bronchitis (hőrgyulladás), illetve asztma kiegészítő kezelésében. A népgyógyászatban használják álmatlanság és alvászavarok enyhítésére.”

60. „Esernyőgomba hatása (A természetes vizelet-kiválasztásban)

Gyógygomba kutatások szerint az Esernyőgombából (Polyporus umbellatus) készült kivonat hatóanyagai elősegíthetik a szervezet vizelet-kiválasztását (megközelítőleg 30%-al) ödémák esetén anélkül, hogy a kálium-kiválasztást megnövelnék. Fogyasztását ödémák esetén javasolják. A népgyógyászatban tüdő- és húgyhólyag tumorok, illetve húgyhólyag gyulladás kiegészítő terápiájára is alkalmazzák. Természetes vízhajtóként alkalmazható.”

61. „Búzacsíra-apigenin és flavonoidok hatása (Tumoros betegségek kiegészítő terápiáiban és a megelőzésben)

⁵³ Kisebbségi betűmérettel kerülnek megjelenítésre azok az állítások, amelyek nem gyógygombák, hanem másfajta növényekben megtalálható hatóanyagok – flavonoidok, ezen belül is gyakran az apigenin és más anyagok, pl. zöld tea (epigallocatechin gallate) - hatásait ismertetik.

(...) Mivel egyes ráksejtek által kibocsátott növekedési faktoroknak fontos szerepe van abban, hogy gátolja az immunrendszernek azt a képességét, hogy az felismerje és megtámadja a ráksejteket,

a búzacsíra-apigenin elősegítheti az immunrendszeren keresztül ható rákellenes polysaccharid alapú készítmények, mint például a Patkónyelv és Cseppkőgomba kivonat keverék hatásának érvényesülését. (...)”⁵⁴

4.2.3. Internetes oldalak

4.2.3.1. A www.max-immun.eu internetes oldal⁵⁵

62. A www.max-immun.eu internetes oldal - a termékek rovaton túlmenően – több olyan rovatot is tartalmaz, amelyek tartalma jelen versenyfelügyeleti eljárásban is jelentőséggel bír.

a) A „Hírek” rovat – többek között különböző sajtótermékekben megjelentetett cikkeket tartalmaz.

b) Az „Esetleírások” menüpont két daganatos megbetegedés esetén mutatja be a fogyasztott gyógygomba keverék (nem egyfajta gyógygomba, hanem készítmény) pozitív hatását.

ba) Operálhatatlan emlődaganat

A szakorvosok az egy oldali emlődaganat nagysága (több mint 4 cm) miatt úgy értékelték, hogy a daganat nem operálható. Ezután kb. 2 hónapos kemoterápiás kezelés történt speciális gombakeverék fogyasztásával. A két hónapos kezelés végén mastectomiát (az emlő műtéti eltávolítása) hajtottak végre. Az ezután készített „Kórszövettani lelet” szerint „18mm legnagyobb átmérőjű sugaras szerkezetű daganatszövet látszik”. A daganatszövetben „durva rögös meszesedést” és necrosisokat (elhalásokat) állapítottak meg. Továbbá megállapították a nyirokcsomók daganatmentességét is. A daganat nem csak kevesebb, mint felére zsugorodott, hanem részben elhalt a kemoterápiával kombinált extraktum kezelés során.”

bb) Kissejtes tüdődaganat

A leletek alapján megállapítható, hogy négy hónap alatt a „nagy kiterjedésű” kissejtű tumor halmaz jelentősen összezsugorodott, olyannyira, hogy az a Röntgen felvételen felismerhetetlen volt és a beteg gyakorlatilag tünetmentessé vált. A szakorvosok várakozása az első felvétel idején érthetően az volt, hogy a beteg nagyon rövid ideig (legfeljebb 3 hónapig) fog élni ezzel a súlyos nagy kiterjedésű kis sejtű daganat halmazzal. A beteg a két felvétel között kemoterápiás kezelést kapott. A kemoterápiás kezelést támogatta többek között egy különleges minőségű gombakivonatokra alapozott terápia. A beteg egy a tüdőtumort évekkal megelőző agyvérzés következtében fél oldalon súlyosan mozgáskorlátozott volt. A beteg és a beteg családjának a szubjektív benyomása az volt, hogy a kezelés alatt az agyvérzés következményei jelentősen enyhültek. Nem kizárható, hogy a gombakivonatok szakirodalmi adatokkal is alátámasztott kedvező agyi hatása szerepet játszhatott a féloldali bénulás tüneteinek jelentős enyhülésében. Az esethez hasonló mértékű javulást előrehaladott kissejtű tüdőtumornál az adott megyei kórházban a kezelés időpontjáig még nem tapasztaltak, ezért nem kizárható, hogy a kemoterápiát

⁵⁴ Kisebb betűmérettel kerülnek megjelenítésre azok az állítások, amelyek nem gyógygombák, hanem másfajta növényekben megtalálható hatóanyagok – flavonoidok, ezen belül is gyakran az apigeninek és más anyagok, pl. zöld tea (epigallocatechin gallate) - hatásait ismertetik.

⁵⁵ Vj-75-037/2010. számú irat 5. melléklete (030, 031 és 032)

támogató kiegészítő terápiák jelentősen javíthatják a betegek bizonyos hányadának állapotát. A beteg mindaddig tünetmentes maradt, amíg a kemoterápiákat kiegészítve a javasolt mennyiségű gombakivonatot rendszeresen fogyasztotta.”

c) A www.max-immun.eu internetes oldal „Szakirodalom” rovata a Max-Immun Kft. különböző sajtótermékeiben megjelentetett cikkek alapjául szolgáló szakirodalom jegyzékét tartalmazza.

4.2.3.2. A www.patkonyelv.hu internetes oldal⁵⁶

63. A www.patkonyelv.hu internetes oldal több menüpontja tartalmaz jelen versenyfelületesi eljárásban releváns információt.

a) Polysaccharid menüpont

„A polysaccharidok a szénhidrátok csoportjába tartozó molekulák. A legjelentősebb gyógyhatású polysaccharidok gomba eredetűek. Különleges, ritka gyógyszerek tartalmaznak olyan polysaccharidokat, amelyek képesek, többek között, az immunrendszer aktiválásán keresztül rákellenes hatást kifejteni. Számos klinikai kísérletben kimutatták jótékony hatásukat rákbetegeknél. (...) Mivel felhasználásuk elsősorban súlyos betegek esetében történik, csak csúcsminőségű készítményeket érdemes alkalmazni. (...) Ilyen pl. a Lepkefü kivonat inzulin érzékenységet növelő hatása, a Cseppkőgomba kivonat gyomorfekélyt és gyulladásos bélbetegségeket enyhítő, gyógyító hatása, az Esernyőgomba kivonat ödéma ellenes hatása vagy a Ganoderma lucidum allergia ellenes és asztmát enyhítő-gyógyító valamint a szív és érrendszeri betegségeket megelőző tulajdonsága. Új felismerés, hogy a rendkívül ritka Kígyószál gomba kivonata jelentősen gátolhatja az oxidatív stresszből eredő agykárokat. A Bokroszögomba kivonat megelőzheti az osteoporózist, csökkentheti a vérnyomást és vércukorszintet. A természetes Acerola gyümölcs a tapasztalatok szerint jelentősen elősegítheti magas C vitamin tartalmánál fogva a polysaccharida hatóanyagok felszívódását. A polysaccharida kivonatok minőségétől is függ, hogy azok milyen hatékonysággal szívódnak fel szájon keresztül fogyasztva. További információért a rákellenes POLYSACCHARIDOKRÓL hívja a 0630/391-80 80-as telefonszámot, vagy írjon e-mailt: kattintson: (...)”

b) Patkóyelv menüpont

„ (...) A tudományos szakirodalom a [Patkóyelv] gomba hatóanyagainak fogyasztásával összefüggésbe hozható gyakori spontán tumor regressziókról (a tumor teljes vagy részleges visszahúzódása) számol be. Ezeket a váratlan tumor zsugorodásokat elsősorban prosztata, máj, tüdő, fej tumorok és áttétek esetében tapasztalták. A gomba hatóanyagai hatásosnak bizonyultak laboratóriumi és állatkísérletekben többek között bizonyos agy, bőr és szájüregi rák sejtek elpusztításában ill. az áttétképződések gátlásában. A gomba hatóanyaga többek között gátolja az angiogenezist (a tumorsejtek vérellátását) ill. fokozza bizonyos immunsejtek (NK, makrofágok) tumor ellenes aktivitását. A hatóanyagnak megfigyelték még gyulladás gátló, fájdalomcsillapító, allergiás tüneteket enyhítő, májvédő, antibakteriális, a gyomor nyálkahártyáját védő, ízületi gyulladást enyhítő és antioxidáns hatását is. (...) Talán ennek köszönhető, hogy a gombát igen rövid idő alatt az egyik tengerentúli országban már hivatalosan elismerték tumorelleses gyógyszerként. „

c) Lepkefü menüpont

⁵⁶ Vj-75-038/2010. számú irat 1. számú melléklete

„A Lepkefű gombaextraktum, a Ganoderma lucidum és Agaricus blazei Murill extraktummal kombinálva eredményes lehet a leukémia és bizonyos tüdőtumorkok kiegészítő terápiájában.”

64. Az eljárás alá vont további honlapokat is működtet - www.lepkefu.hu, www.vargastem.hu, www.polysaccharid.hu honlap - amelyekről egymásra, és a 63. b) pontban említett Patkónyelv oldalra is el lehet jutni.

4.2.4. Televíziós tájékoztatás

65. A televíziós műsorokban⁵⁷ nem kerülnek említésre konkrét termékek, csak összetevők. Ennek ellenére az egyes gyógygombák gyógyító hatásairól elhangzó állításokat több körülmény is a MAX-IMMUN Kft. termékeihez kapcsolja. Ezek sorában említendő az, hogy jellemzően betegek is beszámolnak gyógyulásukról, amit az általuk szedett gyógygomba kivonatokat tartalmazó készítmények (nem pedig gyógygomba) hatásának lehet tulajdonítani (pozitív terméktapasztalat). A bemutatott hatóanyagoknak a termékekhez kapcsolását segítik elő a műsorokban megjelenő telefonszámok, amelyeken az eljárás alá vont vállalkozás érhető el.

66. Hatóanyag és termék kapcsolatát erősíti az is, hogy a televíziós műsorokban Varga Gábor⁵⁸ a gyógygombák hatása mellett a gyógygomba kivonatokat tartalmazó készítmények hatásáról is szól, sőt alkalmanként ezek magas hatóanyag tartalmára⁵⁹, gyógyszer tisztaságára⁶⁰, relatíve alacsony árára⁶¹ is utalás történik, elhangzik az, hogy a készítményt kifejezetten rák, szív és érrendszeri megbetegedéssel kapcsolatos célra készítették⁶².

Egyes tévéadásokat olyan reklámblokk követi, amelyben megjelennek a Max-Immun Kft. hirdetései az alábbi formákban:

„« A gyógygombák évszázadok óta segítik a beteg szervezetet a gyógyulásban. Varga Gábor hatóanyag szakértő garantálja, hogy a Max-immun Kft. termékeivel standard minőségű gyógygomba készítményekhez jussanak azok, akiknek erre szükségük van. Érdeklődni lehet a www.max-immun.eu és a www.vitanax.eu honlapokon.»

Eközben a képernyőn az alábbi szövegek olvashatók:

3530 MISKOLC, SZEMERE BERTALAN U. 16.

06-46-508-768 ; 06-30-391-80-80

1122 Budapest, VI. Izabella utca 82.

06-70-423-11-27 ; 06-70-423-11-23

www.max-immun.eu

⁵⁷ Lásd Vj-75-040/2010. számú vizsgálati jelentés 3. számú melléklet 30-31. old.

⁵⁸ Varga Gábor szakértőként működött közre, de ő a MAX-IMMUN Kft. egyik ügyvezetője.

⁵⁹ „Általában kapszula formában hozzáférhetőek a gyógygomba kivonatokat, magasan standardizált gyógygomba kivonatokat érdemes szedni. Gyógygomba kivonatokat gyógyszer gyári körülmények között gyártják, gyógyszer gyári minőségűek.” (ATV „Csak természetesen” műsor 2008, 09. 06.), ”Mi olyan gyógygomba kivonat keveréket fejlesztettünk, amelyek kimutathatóan kifejtik hatásukat szájon át szedve is, nem kell intravénásan adagolni és legalább olyan erős a hatása, mint az intravénásan adagolt japán rákgyógyszernek.” ATV „Csak természetesen” műsor 2008, 11. 08.,

⁶⁰ A gyógygomba kivonatokat „gyógyszer tisztaságát” említik az alábbi televíziós műsorokban: ATV „Csak természetesen” műsor 2008. IX. 6. (Vizsgálati jelentés melléklete 46. oldal), ATV „Csak természetesen” műsor 2008, 11. 08., (Vizsgálati jelentés melléklete 49. oldal), ATV „Csak természetesen” műsor 2008. XII. 13. (Vizsgálati jelentés melléklete 52 oldal), 2009. II. 7. (Vizsgálati jelentés melléklete 54. oldal), ATV „Csak természetesen” műsor 2009. XI. 21. (Vizsgálati jelentés melléklete 70. oldal),

⁶¹ 2009. II. 7. (Vizsgálati jelentés melléklete 54. oldal)

⁶² „Ára elérhető. Hatékonyságához viszonyítva rendkívül olcsó.” 2008. Ajka TV 1.

⁶² Fix Tv Az élet szép 1. rész

www.vitanax.eu
max-immun@hotmail.com”⁶³

„A gyógyító gomba készítmények forgalmazója, a Max-Immun Kft. Tájékoztatja Tisztelt Partnereit, Ügyfeleit, hogy a jövőben a Max-Immun Kft. Termékeivel Kapcsolatos valamennyi információ – termékeik rendeléseit is beleértve – az alábbi honlap-címeken érhetőek el:

www.max-immun.eu

www.vitanax.eu

Megbízható referenciacímeink és telefonszámaink továbbra is változatlanok:

3530 Miskolc,

Szemere Bertalan u. 16.

1122 Budapest,

XII. Kékgolyó u. 12.

06/46-508-768

06/30-391-8080

06/70-423-1127

max-immun@hotmail.com”⁶⁴

67. A versenyfelügyeleti eljárás során vizsgált és a megelőző pontokban kiemelt állítások szövegkörnyezetükkel és a további információra utalással együtt a Vj-75-40/2010. számú vizsgálati jelentés 5. számú mellékletében találhatók meg.

IV. 3. A kommunikáció költsége

68. Az eljárás alá vont előadta⁶⁵, hogy a különböző gyógygomba kivonatokról, gyógygomba hatóanyagokról közzétett, illetve az azokkal kapcsolatos tájékoztatást elősegítő kommunikációs eszközök előállítására és terjesztésére a vizsgált időszakban összesen 71.154.721 forintot fordított. A beadványok nem részletezték pontosan az egyes kommunikációk költségeit. A Vj-75-024/2010. számú beadvány 15. oldalán szereplő időpontok között egyetlen 2011. április 3-át követő dátum szerepel (véltetően elírás folytán, mivel 2010. év hónapjait sorolja föl a lista, amelyben 2010. november után és 2010. január előtt szerepel a „december 2011” megjelölés).

V.

Az eljárás alá vont álláspontja

V. 1. A P-1207/2009. számú panasz kapcsán a Max-Immun Kft. által tett beadvány⁶⁶

69. Az eljárás alá vont beadványában előadta, hogy küldetésének tekinti, hogy a gyógygomba és flavonoid kivonatokról és azok egészségre gyakorolt hatásáról tudományos igényű információkat juttasson el a magyar nyelvű érdeklődők részére. Németországban több mint egy évtizede mutatja be tudományos igényességgel Jan Lelley professzor, az MTA külső tagja a gyógygomba kivonatok egészségre gyakorolt hatását. Az eljárás alá vont vállalkozás abból a célból jött létre, hogy Magyarországon is tudományosan korrekt információk terjedjenek el a gyógygomba, gyógynövény és flavonoid hatóanyagokról.

⁶³ pl: Vj-75-37/2010. számú irat 2. melléklete (010 alszám) „Csak természetesen” című műsor 2009.10.10-iki adás, (44:46)

⁶⁴ pl: Vj-75-37/2010. számú irat 2. melléklete (005 alszám) „Csak természetesen” című műsor 2009.03.21.-iki adás, (21:47)

⁶⁵ Vj-75-024/2010. számú beadvány, kiegészítve a Vj-75-026/2010. számú beadvánnyal

⁶⁶ A beadványt a Vj-75-037/2010. számú irat 1 számú melléklete tartalmazza.

A Max-Immun Kft. volt az első, amely felhívta a figyelmet arra, hogy a búzacsíra rákellenes, Németországban eredményes klinikai teszteken átesett hatóanyaga az apigenin, amely standardizált formában (napi 20 mg) bélrák megelőző hatással rendelkezhet.

70. Az eljárás alá vont vállalkozás beadványában leszögezte, hogy kizárólag a gyógygomba és flavonoid hatóanyagokról publikál tudományos igényű információkat, termékekről nem.⁶⁷ Gyógygomba kivonatokat tartalmazó készítményeiről (Neuranax, Cardianax, Aquanax, Gastroanax, Immunax-C, Immunax Balance, Immunax COR, Immunax OSTEO, Cranalgon, Viostat, Dietanax, VargaDiet, VargaStem, Vitanax PX-4s) a panaszos eljárásban vizsgált időszakban – 2008. szeptember 1-jét követő időszak – nem jelentetett meg termékreklámot. Az eljárás alá vont vállalkozás beadványában ugyancsak leszögezte, hogy gyógygomba kivonatokat tartalmazó termékeiről nem kommunikálja azt, hogy gyógyhatással bírnának.

V. 2. A Max-Immun Kft. 2010. augusztus 5-én érkezett beadványa⁶⁸

71. Az eljárás alá vont vállalkozás szerint a GVH Vj-75/2010. számú ügyindító végzésének indokolása nem alapozza meg a jogsértés valószínűsíthetőségét, mivel bár az eljárás alá vont vállalkozás ügyvezetője, Varga Gábor tv csatornákon valóban tájékoztatott bizonyos gombák kivonatainak gyógyhatásáról, azonban ez nem minősíthető jogellenesnek, mivel konkrét termékek népszerűsítésére nem került sor.

72. Egyes esetekben bemutatásra kerültek a médiában olyan betegek beszámolói, akik Varga Gábor tanácsára gyógygomba kivonatokat szedtek és meglepő állapotjavulásról tudtak beszámolni, azonban ezekben az esetekben sem került sor az eljárás alá vont vállalkozás termékeinek reklámozására. Ezekben az esetekben is pusztán a hatóanyagok hatására hívták fel a figyelmet. Gyógygomba kivonatokat tartalmazó termékeket azonban több, eljárás alá vonttal konkurens vállalkozás is forgalmaz, adott esetben az ő termékeikhez is eljuthatnak a fogyasztók, ezért a kérdéses beszámolók, média megjelenések nem minősíthetők termék vagy cég reklámjának, így az eljárás alá vont vállalkozás termékei reklámjának sem.

73. Az eljárás alá vont vállalkozás a különböző kommunikációs eszközökön feltüntetett telefonszámok kapcsán előadta, hogy azokon az eljárás alá vont vállalkozás szaktanácsadói a különböző hatóanyagokról és Varga Gábor tudományos eredményeiről adnak tájékoztatást.

74. Az eljárás alá vont vállalkozás előadta továbbá, hogy az ügyindító végzésben jelzett www.max-immun.hu internetes oldalon a termékek menüpontban megadott általános internetes hivatkozások nem feltétlenül az adott termék konkrét hatóanyagaira vonatkoznak. Példaként hozza az ügyindító végzésben említett Cardianax terméket, amely nem tartalmazza az ott jelzett linken elérhető lepkefű gomba kivonatát.⁶⁹

Az eljárás alá vont vállalkozás leszögezte, hogy nem tulajdonít gyógyhatást termékeinek, így azok igazolása részéről értelmetlen, hiszen az OGYI engedély hiányában a fogyasztók megtévesztését jelentené.

V. 3. A Max-Immun Kft. 2010. november 22-én érkezett beadványa⁷⁰

75. Az eljárás alá vont meghatalmazott jogi képviselője útján előadta, hogy az eljárás alá vont vállalkozás termékei vonatkozásában gyógyhatás állítására nem került sor, azoknak minden

⁶⁷ Az eljárás alá vont vállalkozás által előadottakat a televíziós tájékoztatások tartalma nem támasztja alá (vö. 65 és 66. pontok) és később maga az eljárás alá vont vállalkozás is módosította álláspontját (71. pont).

⁶⁸ A beadványt a Vj-75-002/2010. számú irat tartalmazza.

⁶⁹ A határozat csak az olyan kattintási lehetőségeket tekinti jogsértőnek, ahol a termék valamely összetevőjének gyógyhatásairól lehet olvasni.

⁷⁰ A beadványt a Vj/75-018/2010. számú irat tartalmazza.

fórumon az immunrendszerre gyakorolható kedvező hatása került bemutatásra.⁷¹ Minden esetben, mind szóban, mind pedig írásban erről tájékoztatták a fogyasztókat. A rákbeteg fogyasztók figyelmét emellett külön is felhívják arra, hogy a készítmények immunerősítő hatásúak lehetnek és semmilyen kezelést, vagy gyógymódot nem helyettesítenek.

76. Az eljárás alá vont készítményei ugyan gyógygomba kivonatokat is tartalmaznak, de nem azonosak azokkal, csak összetevői az immunerősítő célú készítményeknek. A gyógygomba hatóanyagok önállóan, önmagukban más hatásokat fejthetnek ki, azonban ilyeneket az eljárás alá vont vállalkozás nem forgalmaz és nem is hirdet.

77. A készítmények immunrendszerre gyakorolt hatásai tekintetében az eljárás alá vont előadta, hogy az ellene lefolytatott korábbi versenyfelügyeleti eljárásban⁷² nagyszámú tudományos igényű szakmai anyagot csatolt be, melyek figyelembe vételét kérte jelen eljárásban is.

78. Az eljárás alá vont vállalkozás álláspontja szerint kereskedelmi gyakorlata se nem megtévesztő se nem agresszív, és nem alkalmas a fogyasztói döntések torzítására. Az eljárás alá vont vállalkozás szerint kereskedelmi gyakorlata nem valósítja meg az Fttv. mellékletének 17. pontjában foglaltakat és nem sérti az Éltv. gyógyhatásra vonatkozó rendelkezéseit sem. Termékei minden szükséges jelöléssel rendelkeznek a csomagolásukon és tájékoztató anyagaikban, és készítményeiknek nem állítanak olyan tulajdonságot, amellyel azok ne rendelkeznének. Fogyasztói elégedettek a termékeivel, kereskedelmi gyakorlata kifejezetten figyelembe veszi a fogyasztók helyzetét, és megfelelő tájékoztatásra épül a szakmai gondosság követelményének figyelembe vételével.

V. 4. A Max-Immun Kft. által e-mailen csatolt betegtapasztalatok⁷³

79. Az eljárás alá vont vállalkozás e-mailen továbbított 3 fogyasztói levelet, melyekben különböző betegségeken szenvedő betegek számolnak be állapotjavulásukról, melyet az eljárás alá vont termékeinek tudnak be.

A levelekben említett betegségek és a megemlített termékek:

- Áttétes rák májbetegséggel – Vitanax PX4S és Flavogenin Pro
- Nem megnevezett betegség – Immunax balance
- Emlőrák – Vitanax PX4S és Flavogenin Pro

V. 5. A Versenytanács alapügyben hozott előzetes álláspontjára tett észrevétel

80. Az eljárás alá vont a Versenytanács előzetes álláspontjára az alábbi észrevételeket tette:

a) állította, hogy

- azt a tájékoztatást kapta, hogy a termék és a hatóanyag lényeges tulajdonságairól a fogyasztókat tájékoztatni kell,
- példákkal is alátámasztotta, hogy a tájékoztatás elmaradásából milyen súlyos egészségügyi hátrányok származhatnak,
- a hatóanyagra vonatkozó tájékoztatás ismerteti a fogyasztókkal az eddig számukra gyakran ismeretlen étrend-kiegészítő típus immunrendszerre gyakorolt lehetséges tulajdonságait, hiszen a magyar kultúrában eddig a gyógygomba kivonatok fogyasztásának nem volt hagyománya, és ezért azoknak az egészségre gyakorolt jótékony hatásai is ismeretlenek voltak,

⁷¹ A Versenytanács az immunerősítésre vonatkozó állításokat nem tekintette jogellenesnek, de nem csupán ilyen tartalmú közlésekre került sor.

⁷² Vj-19/2008. számú versenyfelügyeleti eljárás

⁷³ Vj-74-020/2010., Vj-74-021/2010., és Vj-74-022/2010. számú iratok.

- célja az, hogy korrekt, szakirodalomra és kizárólag a hatóanyagokra vonatkozó kommunikációval megakadályozza az ismeretek hiányából fakadó egészségügyi károkat,
- b) ismételten állította, hogy a gyógygomba kivonatok jótékony egészségügyi hatása tudományosan elismert,
- c) emlékeztetett arra, hogy került a közvetlenül a termékre vonatkozó reklámokat, és magatartás szabályzata is azt írja elő, hogy a termékről tett állítások mellőzzék a gyógyítás, vagy a betegség megelőzés sugalmazását,
- d) felhívta a figyelmet arra, hogy
 - több versenytársa is azonos összetételű és nevű termékeket regisztrált az OÉTI-nél,
 - számos cég alkalmasnak tartja a MAX-IMMUN Kft. hatóanyag ismertetőit hivatkozásnak, konkrét e-mailt is idézett, melyben egyik versenytársa Varga Gábor TV-szereplésére hívja fel a figyelmet,
- e) vitatja, hogy a Versenytanács a korábbi versenyfelügyeleti eljárásban csatolt bizonyítékok vizsgálatát mellőzte, ezzel kapcsolatban felhívta a figyelmet arra a körülményre, hogy jelen eljárásban „egészen eltérő szempontú” vizsgálatra kerül sor,
- f) megítélése szerint az előzetes álláspont 26. pontjában említett⁷⁴ címek és telefonszámok (nyomtatott sajtó) és cégnév (TV) feltüntetése hozzájárulásuk, kérésük és tudtuk nélkül történt,
- g) állította, hogy az Éhf. 10. § (2) bekezdésének a)-c) pontjai konjunktívek, de a b) és c) pontban meghatározott feltételek egyike sem áll fenn, így nem állhat fenn az. Éhf. 10. § (4) bekezdésének a sérelme sem,
- h) vitatta, hogy a fogyasztók egy „gondolati modell eredményeképpen” összekapcsolhatták a termékeket a hatóanyagokról adott tájékoztatással,
- i) emlékeztetett arra, hogy
 - munkatársai kifejezetten felhívják a figyelmet arra, hogy a termékek nem helyettesíthetnek semmilyen gyógymódot vagy kezelést,
 - magatartási kézikönyve kifejezetten immunerősítőnek ajánlja a terméket, nem kezelésre vagy gyógyításra,
 - sem a készítményről sem a kivonatokról nem állította, hogy kezel, vagy gyógyít bármit, a kivonatok kapcsán csak ennek magas valószínűségét támasztotta alá tudományos kísérletekre hivatkozással és esettanulmányokkal⁷⁵,
- j) álláspontja szerint az oldalak közötti gyors átjárhatóság „egy kattintás” az internetes honlapok sajátosságának tekinthető, ettől még ezek a tájékoztatások ugyanúgy elkülönülnek, mint két eltérő témájú cikk egy szaklapban,
- k) megítélése szerint az a körülmény, hogy esetlegesen egy termék ajánlása is megtörténik, nem jelenti azt, hogy gyógyításra vagy kezelésre ajánlják azt fel,
- l) vitatta, hogy egyes eseti fogyasztói vélemények az eljárás alá vont állításának minősülnek,
- m) felhívta a figyelmet arra, hogy - az előzetes álláspont 146. pontjában kifejtettekkel ellentétben – nem történt felhívás, csupán egy generális figyelmeztetés arra, hogy a bizonyítási teher az eljárás alá vontat terheli, ezzel kapcsolatban jelezte, hogy felhívásra – a korábbi eljárásban csatolt bizonyítékokon túl - további bizonyítást eszközöl,
- n) álláspontja szerint
 - a gyakorlata megfelel a 1924/2006 EK rendelet IV. fejezet 13. cikkében foglaltaknak, és

⁷⁴ vö. határozat 25. pontja

⁷⁵ A határozat 27-66. pontjában szereplő idézetek nem támasztják alá ezt az állítást.

- a GVH nem élt a rendelet II. fejezet 6. cikk (3) bekezdésében meghatározott jogával.

V. 6. Az alapügy tárgyalásán kifejtett álláspont

81. Eljárás alá vont a 2011. augusztus 23-i tárgyaláson az alábbiakat adta elő,

- a) Az előző pontban ismertetett, 2011. augusztus 19-én a GVH-hoz érkezett beadvány pontosítása érdekében, kérdésre az alábbiakat adta elő

aa) „Az előzetes állásfoglalás IV. 2. fejezetében idézett részletek kivétel nélkül eshetőlegesen és nagy valószínűséggel megalapozott hatásokat hivatoznak” mondat tulajdonképpen azt jelenti, hogy a szakirodalomban mások által a gyógygombák hatásai tekintetében rögzített állítások kerültek idézésre, megismétlésre. A szakirodalom sem állítja 100 százalékos biztonsággal, hogy mindenki, aki az adott gyógygomba kivonatot szedi ugyanazt az előnyös egészséghatást fogja saját magán tapasztalni, de nagy valószínűséggel ez a gyógygomba kivonatot szedők jelentős részén megvalósul. A klinikai kísérletek a százalékokat is tartalmazzák. A gyógyszereknél sem fordul elő, hogy minden egyes betegnél 100 százalékosan kiváltanak a jellemző hatást. A gyógygomba kivonatok hatása sok tényezőtől függ, többek között a beteg életkorától, a betegségének stádiumától, az egyidejűleg alkalmazott egyéb gyógyító terápiáktól. A személyre szabott tanácsadás nagy jelentőségű a gyógygomba kivonat használata során, figyelemmel arra is, hogy a MAX-IMMUN Kft. által előállított termékek magas hatóanyag tartalmúak, tehát várható, hogy erőteljesebben jelentkeznek azok a pozitív élettani hatások, amelyeket a szakirodalom egyébként a gyógygombáknak tulajdonít (figyelembe véve az egyéb említett körülményeket is). Kiemelte a beadványában is példákkal illusztrált egészségügyi kockázatokat, amelyek abból fakadhatnak, hogyha a beteg és orvosa nem kapja meg a gyógygomba kivonatok tartalmazó termékekkel kapcsolatos tájékoztatást. Úgy ítélték meg, hogy mindennél fontosabb a beteg érdeke, az egészségügyi kockázat csökkentése, és ez a szempont vezette őket a tájékoztatás során. A korábbi versenyfelügyeleti eljárást követő büntető eljárásban a Tatabányai Városi Bíróság elfogadta ezt az érvet, és - az ügyvezető tudomása szerint - jogerős felmentő ítéletet hozott. Emlékeztetett ismételten arra, hogy a termék lényegéről, lényeges tulajdonságairól tájékoztatást kell adnia. Felhívta a figyelmet arra, hogy a tisztességtelen piaci magatartás és a versenykorlátozás tilalmáról szóló 1996. évi LVII. törvény (a továbbiakban: Tpv.) 8. § (2) bekezdés a) pontja alapján kötelező a tájékoztatásadás, hogyha elmulasztaná ezeknek a lényeges információknak a közlését, akkor annak a veszélynek tenné ki magát a cég, hogy a Tpv. 8. § (2) bekezdés b) pontja szerinti elhallgatást valósítja meg. A gyógygomba kivonatok kombinált alkalmazása további és előre nem mindig kiszámítható hatással jár. Előfordult például két gyógygomba kivonat komplex alkalmazása esetén, hogy a vércukorszint drasztikusan csökken, körülbelül minden tizedik esetben, de nem látható pontosan, hogy mi ennek az oka. Ez a körülmény is indokolja azt, hogy valamennyi gyógygomba kivonatot szedő pácienssel személyesen kell beszélni, és az ő körülményeihez alkalmazva meghatározni egyrészt a készítményt, másrészt annak a dózisát. Ez indokolja az újságcikkekben és a televíziós adásokban a telefonszám feltüntetését, amely biztosítja azt, hogy erre a személyes találkozásra sor kerülhessen. Jelzi az ügyvezető, hogy abban az esetben, ha a tájékoztatásaiknak ezt a jelenleg alkalmazott formáját

a Versenyhivatal jogellenesnek tekintené, akkor nem tudja, hogy pontosan milyen módon adható tájékoztatás. A tájékoztatás elmaradása pedig veszélyeztetné a betegek egészségét. Valójában úgy érzik, hogy még annál is sokkal több információra lenne szüksége a betegnek, mint amit a honlapról egy kattintással elérhető gyógygomba kivonatokra vonatkozó tájékoztatásból megszerezhet. További szakirodalmat kellene olvasnia, de ezek jelentős része csak idegen nyelven áll rendelkezésre. Tehát az egy kattintással elérhető információmennyiség – megítélése szerint – nem is elegendő.

- ab) A beadvány negyedik oldalán ismertetett egy e-mailt, amely a konkurens TXN Kft.-től származik. Ezzel kapcsolatban előadásra kerül az a tény, hogy a TXN Kft. a MAX-IMMUN Kft. televíziós műsorainak részletét DVD-re felvéve a saját termékeihez mellékelte. Ez is bizonyítja - eljárás alá vont álláspontja szerint - azt, hogy ezek a műsorok nem tekinthetők a MAX-IMMUN Kft. termékeinek reklámjaként, hanem ezek olyan tájékoztatások, amelyet bármely gyógygomba kivonatot tartalmazó készítményt forgalmazó cég felhasználhat. A vállalkozás kifejezetten ügyel arra, hogy tájékoztatásiban ne keltsen túlzott várakozásokat. Reálisan elérhető az a cél, hogy a gyógygomba kivonatokkal tovább éljen a beteg, ebben az időszakban az életminősége jobb legyen. A túlélési idő hosszával kapcsolatos megjegyzést úgy kell értelmezni, hogy a gyógyszerek, a kemoterápia, illetve egyéb kezeléssel együtt alkalmazott gyógygomba kivonatoknak van általában ilyen hatása. Kivételesen előfordulhat olyan eset is, amikor az orvosok már lemondanak a további kezelés hasznosságáról, ilyen esetben is volt rá példa, hogy a gyógygomba kivonat a túlélési időt önmagában megnövelte. A műsorokban szereplő telefonszám jelentősége az eddig elmondottakon túl az is, hogy a központokból arra is tanácsot kapnak a betegek, hogyha a gyógygomba kivonatok és a gyógyszeres kezelés, kemoterápia együttes hatására a daganat műthető nagyságúra csökken, akkor haladéktalanul forduljanak orvoshoz és kérjék a műtétet, mert enélkül akármilyen kis méretű daganat áttétet képezhet, amely a beteg halálára vezet. A betegek azt hiszik, hogy a tumor mérete határozza meg a betegségük súlyát, holott a túlélési időt alapvetően az áttét léte vagy hiánya, illetőleg az befolyásolja, hogy hogyan él meg a betegséget, milyen az életminőségük. Az elmondott különböző kezelésekre vonatkozó példákkal a tájékoztatás és a termékek hatásának a hátterét kívánta megvilágítani.
- ac) Felhívta a figyelmet arra, hogy a versenyhivatali esetleges elmarasztalás a médiában az előző eljárás tapasztalatai alapján torzítottan jelenhet meg. Ez egyfelől arra vezet, hogy a piaci versenytársak kedvezőbb helyzetbe kerülnek, ha velük szemben a GVH nem folytat le ugyanilyen eljárást, másfelől a médiából kapott információ alapján a betegek nem kapják meg azt a tájékoztatást, vagy nem fognak kellő módon hinni abban a tájékoztatásban, amely a javukat, egészségüket szolgálná. 300 televíziós adás került dokumentálásra, ezekben közel 300 beteg adott személyesen számot a gyógyulásáról. A beteg beszámolók mellett többnyire orvosi dokumentációk is felhasználásra kerültek. Közöttük olyan esetekről is számot adtak, amikor az orvostudomány a klasszikus eszközeivel nem volt képes pozitív hatást elérni a gyógygomba és nem néven nevezett termék hatására viszont maga az orvos ismerte el, hogy a tumor a CT-n már nem kimutatható méretűre zsugorodott.

A MAX-IMMUN Kft. szakembereinek és a betegeknek a személyes kapcsolatfelvétele például ilyen esetben is fontos lehet, hogy ennek ellenére ne hagyja abba azt a gyógyszeres vagy egyéb orvosi kezelést és a gyógygomba kivonat használatát sem, mert a CT által nem kimutatható tumor nyoma még ott lehet a szervezetében, amellyel valószínűleg foglalkozni kell. Ha egy esetleges elmarasztaló határozat nyomán a betegek egy részének meginog a hite a termékben és a kezelésben, akkor ilyen esetekben könnyebben abbahagyhatják a gyógygomba kivonatot tartalmazó készítmény fogyasztását sugárterápiával, kemoterápiával kombinálva, és ezzel veszélynek tehetik ki magukat.

A MAX-IMMUN Kft-be vetett bizalom esetleges csökkenése a teljes kommunikációs gyakorlatra visszahatna, beleértve ebbe azt is, hogy kifejezetten rábeszéljük a betegeket a klasszikus gyógymód alkalmazására, hogy vegyék igénybe azt a gyógyító módszert, amelyet a szakorvosa tanácsol, és a gyógygomba kivonatok kedvező hatására tekintettel könnyebben, kevesebb kellemetlenséggel, fájdalommal tudja alkalmazni a klasszikus gyógymódokat az orvoslás. A betegek jobban elfogadják az orvosi kezelést ily módon, a tanácsok hatására.

ad) Az eljárás alá vont tudomásul vette, hogy a Versenytanács nem kívánja magatartását az 1094/2006.EK rendelet alapján megítélni, azonban figyelemmel arra, hogy a magyar jogszabályoknak összhangban kell lennie az Európai Unió rendelettel, mint közvetlenül alkalmazandó szabállyal, ezért az eljárás alá vont változatlanul hivatkozni kíván e rendelet bizonyos pontjaira és kéri, hogy a Versenytanács ezt vegye figyelembe. Az európai rendelet alapján nem gyógyhatás állítású, hanem egészségre vonatkozó állításról lehet csak szó a jelen eljárásban vizsgált tájékoztatások kapcsán. Az előzetes álláspont 144. pontjával kapcsolatos észrevételhez kérdésre kifejti, hogy különbséget kell tenni a televíziós műsorokban megszólaló betegek által elmondottak és az eljárás alá vont álláspontja között. Amennyiben jelen van személyesen – szakértőként, nem pedig, mint a MAX-IMMUN Kft. képviselője - a műsorban, akkor hozzá szokta tenni betegek által elmondott pozitív tapasztalatokhoz, hogy ez nem minden esetben várható el, de hozzáteszi azt is, hogy a szakirodalom szerint milyen esélyek vannak, mire számíthat általában a beteg, figyelembe véve azt is, hogy a szakirodalomban megjelent cikkek általában úgy zárulnak, hogy a pozitív tapasztalatok alapján további vizsgálatok indokoltak. Azokban a ritka esetekben, amikor az élő adásban a beteg véletlenül megemlíti a termék vagy a cég nevét, akkor a jelen lévő szakértő kivétel nélkül minden esetben kijavítja ezt és hozzáteszi, hogy jelen műsorban nem egy termékről, vagy egy cég készítményeiről beszélnek, hanem a gyógygomba kivonatok hatásairól, amely hatóanyag más cégektől is beszerezhető, illetve amellyel kapcsolatos információ más forrásból is megszerezhető. A gyógygomba kivonatokkal kapcsolatos tájékoztatásokhoz adalékként elhangzik, hogy volt olyan, hogy televíziós műsor után egy más termék, konkrétan Szabó László által forgalmazott pecsétviasz gombapor termékkel kapcsolatban kértek információt a MAX-IMMUN Kft-től. Ez nem egyedi eset volt, viszonylag gyakran előfordult, noha a gyógygomba por hatóanyag tartalma nem is hasonlítható össze a standardizált kivonatú saját termékekkel.

ae) Felhívta a figyelmet egyfelől a Vj-82/2008/37. számú határozatra, amelyben a Versenytanács hasonló állítás kapcsán mellőzte az eljárás alá vont marasztalását, noha ott az állítás magára a készítményre és nem a hatóanyagra

vonatkozott. Továbbá a Vj-37/2066/16. számú határozatra, amelyben ugyan elmarasztalták az eljárás alá vontat, de bírság kiszabására nem került sor. Itt a magatartás súlyát eljárás alá vont a saját tájékoztatási gyakorlatának esetleges súlyához képest komolyabbnak érzékeli. A Vj-37/2006-os ügyben a vizsgált magatartásban a hatóanyag és a termék között közvetlen volt a kapcsolat szemben a jelen eljárásban vizsgált magatartásnál, ahol egyetlen egy esetben került véletlenül megemlítésre a termék neve.

af) Felhívta a figyelmet a gyógyhatás és az egészségre gyakorolt hatásokra vonatkozó állítások megkülönböztetésére. Ebben a körben hivatkozott egyrészt a Fővárosi Ítéltábla 2Kf.27127/2004/12117. számú ítéletére, amelyben az szerepel, hogy az emberi szervezetre gyakorolt kedvező hatás - amellyel akár egy élelmiszer is rendelkezhet - nem azonosítható a gyógyhatással. Ebben a körben hivatkozik a EK rendelet 2. cikk (2) bekezdés 5. pontjára, amelyből azt a következtetést vont le, hogy egyrésztől lehetséges bizonyítást lefolytatni az állítások valóságának igazolására, másfelől nem csak OGYI engedély szolgálhat bizonyítékkul egy ilyen eljárás során. Mindezekre tekintettel kéri, hogy a Versenytanács vegye figyelembe a korábbi versenyfelügyeleti eljárásban becsatolt bizonyítékokat is és felhívja a figyelmet, hogy az előzetes álláspont 147., 148., 152. pontjai gyógyhatásállítást említenek, noha valójában itt egészségre gyakorolt hatásokkal kapcsolatos állítások történtek. E három pontja az előzetes álláspontnak csak példálózó jelleggel került említésre, több helyen is előfordul ugyanez a gyógyhatás állításként való kezelés.

b) A Versenytanács előzetes álláspontjában egy gondolati elemet állít fel, mely szerint a fogyasztó összeköti az eljárás alá vont által a hatóanyagokra vonatkozóan adott tájékoztatást az eljárás alá vont termékének a hatásával. Az eljárás alá vont szerint nem áll fenn ez a gondolati kapocs, amely többek között abból is következik, hogy a televíziós reklámok alapján a konkurens termékekre is asszociálhatnak a fogyasztók.

A próbavásárlás kapcsán felhívja a figyelmet arra, hogy ez egy mesterséges szituáció volt, amely lényegesen különbözik az eljárás alá vont és a betegek közötti kapcsolatfelvételtől. A betegek nem szoktak feltenni olyan kérdéseket, amelyek feltételére a próbavásárlás során sor került, a betegek nem a miértre kíváncsiak, hanem arra, hogy a konkrét betegségekre milyen gyógygomba kivonatot alkalmazzanak. Az eljárás alá vont munkatársai a kérdéseket szuggesztívnek minősítették, olyanoknak, amelyekre ha a korrekt választ akartak adni, akkor csak egyféle válasz volt adható. Mivel a próbavásárlás, mint mesterséges szituáció különbözik a tipikus kapcsolattól, ezért - az eljárás alá vont megítélése szerint - nem adhat alapot általános következtetésre figyelemmel arra, hogy a fogyasztót az előzetes álláspont is egy speciális helyzetben lévő fogyasztóként azonosította.

Felhívta a figyelmet arra, hogy az előbb említett gondolati modell a hatóanyagra vonatkozó tájékoztatás és a termék hatása között a kiinduló pontja és az előfeltétele az előzetes álláspont X.3.3. pontjában leírtaknak. Tehát, ha a gondolati modell nem valós, akkor a következtetések is megdőlnék.

A honlapokon egy kattintással elérhető információ kapcsán egyrészt rámutatott arra, hogy nem lehet azonosítani jelen esetet a Gazdasági Versenyhivatalnak a pénzügyintézetek kapcsán alkalmazott gyakorlatával, ahol a tájékoztatás elmaradását nem állapították meg az egy kattintással elérhető információra tekintettel. Itt fordított a helyzet egy kattintásra a honlaptól nagyon sokféle információ megtalálható, amelyek mindegyike nem áll kapcsolatban a kiinduló honlap-rész által tartalmazott információk elemekkel és erre tekintettel nem látja elfogadhatónak

azt, hogy valamennyi egy kattintásra előhozható információt az alapinformáció részeként értékeljenek.

- c) Fenntartotta azt az álláspontját, hogy a Vj-75-001/2010. végzés egy általános adatközlésre felhívó végzés volt, amelynek 7. pontját nem lehet abban az értelemben vett felhívásként tekinteni, ahogy azt az előzetes álláspont tekintette. Megerősíti, hogy több száz tudományos cikk bizonyítja a különböző gyógyszerek pozitív hatásait. A televízióban bemutatott 300 beteg által személyesen elmondottak megítélése szerint nagyobb bizonyító erőt jelentenek, mint a szlovákiai 30 fős klinikai kísérlet tapasztalatai. Körülbelül 30 főre tehető az ott vizsgált személyek száma, de ha szükséges, akkor meg fogja adni az internet elérhetőségét ennek a klinikai vizsgálati eredménynek is. Ennek a szlovákiai klinikai vizsgálatnak az eredménye az alábbi honlapon érhető el: www.provitex.sk. A dokumentumot kinyomtatva az eljárás során már csatolták. Elképzelhető, hogy ennek a dokumentumnak mégsem volt a GVH részére benyújtott változata, ez esetben vállalják, hogy ezt rövid időn belül kinyomtatva csatolni fogják, különösen, hogy az eljáró versenytanács az előbb említett honlapon már nem találja ennek a vizsgálatnak az eredményét.
- d) Arra a nem várt esetre, ha a Versenytanács jogsértőnek tekintené az eljárás alá vont magatartását vagy annak egy részét kéri, hogy vegye azt figyelembe a Versenytanács, hogy a magatartás nem volt alkalmas a gazdasági verseny befolyásolására. Egyrészt azért, mert nemcsak az eljárás alá vont termékeire lehetett következtetni a fogyasztóknak a tájékoztatások alapján, másrészt pedig az érintett piac a jelen esetben nem gyógyszeres kivonatok vagy azt tartalmazó termékek piaca, hanem mindazon ajánlott étrendkiegészítők piaca, amelyet hasonló betegségek esetén fogyasztanak, ajánlanak és ehhez a piachoz képest az eljárás alá vont piaci részesedése elenyészőnek tekinthető. Felhívja a figyelmet a Vj-11/2005. sz. határozatban említett OGYI véleményre, mely szerint lehet valamely hatóanyag is gyógyhatású, de ezt nem szabad az eljárás alá vontnak a termékre vonatkoztatni. Jelen esetben a hatóanyagra vonatkozó tájékoztatások és az eljárás alá vont termékei nem kapcsolódnak egymáshoz közvetlenül, tehát véleménye szerint a hatóanyagok tekintetében a gyógyhatás állítás vagy egészségre vonatkozó hatás állítás megengedett a fent idézett OGYI vélemény alapján, ha az nem kapcsolódik közvetlenül a termékre. Végezetül emlékeztet arra, hogy különböző jogszabályok, különböző időnként egymásnak is ellentmondó követelményeket támasztanak. Kéri, hogy a Versenytanács a döntése meghozatala során a jogszabály szellemiségét vegye figyelembe, emlékezve a klasszikus római mondásra is, miszerint „nullum crimen sine lege”, ezt kerülje el a döntés meghozatala során.
- e) Bejelenti, hogy a MAX IMMUN Kft. termékeivel Szlovákiában végeztek klinikai kísérleteket, ezek ugyan nem ugyanazzal a címkével forgalmazott termékek, de ugyanabban a gyárban, ugyanazzal az összetétellel gyártott készítmények. Ezek a klinikai kísérletek kettős csoportú kísérletek voltak, tehát volt egy kontrollcsoport is.
- f) Kérdésre előadta, hogy a vállalkozás 2010. évi nettó árbevétele 630 millió Ft.

82. Az eljárás alá vont vállalkozás elektronikusan csatolta⁷⁶ a tárgyaláson is említett, Szlovákiában végzett klinikai kutatásokról készült tanulmányt. A http://www.natur-produkt.sk/Hu/clinic_exp_hu.html honlapról készített tájékoztató Dr. Csóka Tibor által a

⁷⁶ Vj-75-045/2010.

Dunaszerdahelyi Járási Kórház onkológiai szakrendelője közreműködésével végzett klinikai körülmények között végrehajtott teszt eredményét foglalja össze. Az anyagból csupán annyi derül ki, hogy a tesztelt anyag (Podkovicnik Mix), a tanulmány 2. pontja pedig a gombák közül különösen hatékonyként említi a feketepata gombát, a bokrosrogombát és a pecsétviasz gombát, megjegyezve, hogy a vizsgálat elsődleges céljai közé tartoztak ezeknek a gombafajoknak a daganatos betegekre gyakorolt általános jótékony hatásának, továbbá a az onkológiai kezelésben részesülő daganatos betegeken jelentkező terápiás mellékhatások feltételezett csökkenésének a megfigyelése és kimutatása.

VI.

Helyszíni ellenőrzés az eljárás alá vont információs központjában⁷⁷

83. A vizsgáló 2010. november 2-án helyszíni ellenőrzést tartott az eljárás alá vont vállalkozás budapesti Információs és Kommunikációs Központjában (1064 Budapest, Izabella u. 82.), annak érdekében, hogy megismerje az eljárás alá vont vállalkozás információs központján keresztül a fogyasztóknak nyújtott szóbeli tájékoztatását. A helyszíni ellenőrzésre előzetes értesítés nélkül, a helyszíni ellenőrzés tényéről szóló utólagos tájékoztatással került sor, mivel a vizsgáló szerint így volt feltárható a fogyasztóknak ténylegesen, jelen eljárás lefolytatásának tényétől függetlenül nyújtott tájékoztatás mibenléte. A vizsgáló a helyszíni szemle foganatosítása során hatósági tanút vett igénybe. A vizsgáló – vizsgáló mivoltát nem fölfedve – a helyszínen a jelen lévő alkalmazottól újságban, illetve interneten fellelhető információk alapján a gyógygomba kivonatok felől érdeklődött arra hivatkozva, hogy ismerettségű körében tudó tumorról diagnosztizált személyt érdekelnének az elérhető kivonatok. Az említett daganatot az eljárás alá vont alkalmazottjának kérdésére a vizsgáló primér daganatként jelölte meg. Az eljárás alá vont alkalmazottja egy fénymásolt, Max-Immun Kft. étrend-kiegészítőit bemutató prospektuson a kérdéses „daganat kezelésére”⁷⁸ megjelölte az eljárás alá vont vállalkozás Flavogenin Pro és Vitanax PX-4/s elnevezésű termékét. Először a Flavogenin Pro termékről adott tájékoztatást, mely szerint a termék apigeninre van standardizálva, mely a tumorsejtek vérellátását és a tumor áttétképződését gátolhatja. A Vitanax PX-4s termékről elmondta, hogy négyfajta gyógygomba kivonatot tartalmaz, melyek az immunrendszer modulálása révén fejthetik ki hatásukat.⁷⁹ A vizsgáló kérdésére az alkalmazott elmondta, hogy ezek nem vényre kapható gyógyszerek, hanem étrend-kiegészítők. Ugyancsak vizsgálói kérdésre elmondta, hogy ezeket a termékeket a Max Immun Kft. web-shopjában, illetve a helyszínen is meg lehet vásárolni. Az adagolás tekintetében az alkalmazott először megkérdezte a vizsgálót, hogy aktív-e a daganat, vagy már eltávolították. A vizsgáló válaszul elmondta, hogy nem tud arról, hogy eltávolították a daganatot. Ezen információ birtokában az alkalmazott a Flavogenin Pro terméknek napi 3x1 kapszula adagolást javasolt, úgy, hogy kezdetben napi egy kapszulát érdemes szedni, majd az adag 4-5 naponta emelhető 1 kapszulával. A Vitanax PX-4s termék javasolt adagolása az alkalmazott szerint napi 3x2 kapszula. A Flavogenin Pro termék ára az alkalmazott elmondása szerint 7320 Ft (a doboz 60 kapszulát tartalmaz), ami körülbelül 20 napra elegendő, a Vitanax PX-4s terméké (mely 120 kapszulát tartalmaz) 10500 Ft, ami szintén 20 napra elegendő körülbelül. A vizsgáló megkérdezte, hogy a lapon szereplő termékekről hol szerezhet bővebb információt, amire azt a választ kapta, hogy az interneten, illetve az információs központokban szerezhető bővebb információ. Ugyancsak vizsgálói kérdésre az alkalmazott elmondta, hogy a készítmények a folyamatban lévő kezelések mellett szedhetők, azokat nem helyettesítik.⁸⁰

⁷⁷ A helyszíni ellenőrzésről készült jegyzőkönyvet a Vj-75-006/2001. számú irat tartalmazza

⁷⁸ Vö. 89. pont.

⁷⁹ Vö. 96. pont.

⁸⁰ Vö. 81. pont.

84. Ezt követően tájékoztatta az alkalmazottat és a jelen lévő boltvezetőt a vizsgáló, hogy a GVH-nál a Max Immun Kft.-vel szemben folyó eljárás keretében tartott helyszíni ellenőrzést és az elhangzottakról jegyzőkönyvet készít.

85. A jegyzőkönyvezés megkezdésekor a vizsgáló kérdésre azt a tájékoztatást kapta az eljárás alá vont alkalmazottól, hogy az információs központokban dolgozók a termékekről írásos betanító anyagot az interneten is fellelhetően kívül nem kapnak, Varga Gábor úr személyesen tart számukra betanítást.

VII.

Az eljárás alá vont alkalmazottjainak tanúkénti meghallgatása

VII. 1. Nagy Ágnes meghallgatása⁸¹

86. A tanú előadta, hogy 2010. április 1-je óta dolgozik a Max-Immun Kft. munkavállalójaként. 2010. szeptember 30-ig telefonos információs feladatokat látott el, 2010. október 1-je óta pedig a budapesti információs központban lát el tájékoztatási feladatokat a személyes érdeklődők számára. Az információs feladatkör ellátása érdekében Varga Gábor tartott személyes szóbeli képzést, melyhez írásos anyag nem készült.

87. A tanú vizsgálói kérdésre előadta, hogy amennyiben az érdeklődők magukról a gyógycseppről, azok hatóanyagairól, vagy kutatási eredményekről érdeklődnek, úgy a Max-Immun Kft. tájékoztató füzetét, vagy internetes oldalát (www.max-immun.eu) ajánlja figyelmükbe. Amennyiben pedig valamilyen konkrét problémával, panasszal fordulnak hozzá, hogy a panaszra milyen készítményt javasol, akkor ajánl konkrét terméket, de azzal a tájékoztatással, hogy a termék a panaszt nem kezeli, de alkalmas lehet immunerősítésre, gyomor és bél rendszer általános állapotjavítására.

88. Vizsgálói kérdésre a Max-Immun Kft. tájékoztató füzetének tematikája szerint a tanú az alábbiak szerint ismertette, hogy a füzetben jelzett hatóanyagok, hatóanyag csoportok mely Max-Immun termékben vannak jelen, illetve azokat a készítményeket milyen probléma esetén ajánlja az érdeklődőknek.

Cseppkőgomba, Hamvaskéreg, Patkónyelv – nincs olyan termék amely mindhármát tartalmazza, a Gastroanax készítmény tartalmaz cseppkő gombát és hamvas kéreggombát több más mellett. A Gastroanax-ot emésztőrendszeri probléma esetén, a gyomor és bél egészséges működésének fenntartásához javasolja. Gyomordaganat esetén az immunrendszer megfelelő működésének, gyomor és bél egészséges működésének fenntartásához, általános állapotjavítás, közérzetjavítás, szervezeterősítés céljából Flavogenin Pro-t és a Vitanax PX4-et javasol, azonban ezekben nincs hamvaskéreg gomba kivonat.

Kígyószál, Bokrosgomba, Cseppkőgomba, zöldtea – Neuranax: A termék a központi idegrendszer megfelelő működéséhez járulhat hozzá.

Petrencegomba – Dietanax, melyet cukorbetegség esetén általános állapotjavításra, az immunrendszer megfelelő működéséhez való hozzájárulásra, illetve a sejtek inzulinérzékenységének fenntartásához ajánl. Általánosságban cukorbetegség esetén a Cardanaxot javasol.

⁸¹ A meghallgatás jegyzőkönyvét a Vj-75-014/2010. számú irat tartalmazza.

Bokrosgomba: Sok készítmény tartalmaz bokrosgomba kivonatot, az Immunax Osteo terméket nevezve meg, mint amely terméknek ez a fő összetevője.

89. A tanú, aki a Vj/75-06/2010. számon jegyzőkönyvezett helyszíni ellenőrzés alatt a vizsgált kereskedelmi gyakorlat tekintetében az ügyfél nevében eljáróként volt jelen, előadta, hogy a GVH helyszíni ellenőrzése során készült jegyzőkönyvbe tévesen kerülhetett a „daganat kezelésére” kitétel⁸², ilyet biztosan nem mondott a termékekkel kapcsolatban.

90. Emellett a tanú másolatban csatolt egy általa 2010. június 30-án aláírt példányt a Max-Immun Kft. tanácsadójának magatartási szabályzatáról⁸³, mely szabályzat szerint a Max-Immun Kft. termékei étrend-kiegészítők, így nekik gyógyhatást és betegség megelőzést tulajdonítani nem szabad. Amennyiben az érdeklődők apigeninre, gyógygomba kivonatokra vonatkozó klinikai eredményekről, érdeklődik, úgy azokat nem lehet a Max-Immun Kft. termékeire vonatkoztatni, ha az érdeklődő rákérdez, akkor arról kell tájékoztatni, hogy ezek a hatóanyagok számos zöldségben, gyümölcsben, illetve étrend-kiegészítőben megtalálhatók. Rákbetegség esetén is tilos a gyógyhatás sugalmazása, konkrét termék csak úgy ajánlható, ha felhívja a fogyasztó figyelmét arra, hogy a termék az adott betegséget nem gyógyítja, hanem elősegíti a szervezet egészséges működését, a szervezet regenerálódását, az immunrendszer megfelelő működését, az egészséges gyomor és bélműködést, az egészséges inzulinérzékenység fenntartását. Ezekre lehet konkrét terméket javasolni. Ha a szervezet immunrendszere megfelelően működik, úgy több kemo- és sugárterápia adagolására van lehetőség, aminek következtében a betegségből való felépülés is valószínűbb.

VII. 2. Dr. Bozsik Béla Pál meghallgatása⁸⁴

91. A tanú előadta, hogy valóban fel van tüntetve az eljárás alá vont vállalkozás honlapján, mint tudományos és szakmai tanácsadó, azonban hozzá csak Lyme kór (Lyme borreliosis) esetén fordulhatnak az érdeklődők. A Lyme borreliosis egy kullancsok által terjesztett bakteriális fertőzés, amelyet antibiotikummal lehet gyógyítani, gyógygombával nem. A gyógygomba kivonatokot a tanú szerint a szervezet támogatására lehet felhasználni, amire a hozzá fordulóknak a zöld eredeti VitanaxPX4-et szokta ajánlani. E termék összetevőit a meghallgatás során nem tudta elmondani, az a honlapon megtalálható.

VII. 3. Vasas Viktória meghallgatása⁸⁵

92. A tanú előadta, hogy 2010. április 1-je óta dolgozik a Max-Immun Kft.-nél, telefonos tanácsadóként a +36704231123-as telefonszámon. A tanácsadói információs feladatkör ellátása érdekében Varga Gábor tartott személyes szóbeli képzést, melyhez írásos anyag nem készült. A képzés témája az volt, hogy a betegek visszajelzései alapján milyen készítmények milyen módon javasolhatók az érdeklődőknek, az adott készítmény egy betegnél milyen immunrendszer erősítést idézett elő. A betanítás inkább a készítményekről, mint a gyógygomba kivonatokról szólt.

93. A telefonos érdeklődőkről elmondta, hogy jellemzően valamilyen betegséggel kapcsolatban telefonálnak és az eljárás alá vont vállalkozás termékeit használó betegek visszajelzései alapján ajánl az érdeklődőknek konkrét termékeket immunerősítésre. Változó, hogy a telefonos érdeklődők milyen úton jutnak el a telefonos tanácsadókhoz, a tanú előadása

⁸² Vö. 83. pont.

⁸³ Vj-75-014/2010. számú irat 002. számú melléklete

⁸⁴ A meghallgatás jegyzőkönyvét a Vj-75-015/2010. számú irat tartalmazza.

⁸⁵ A meghallgatás jegyzőkönyvét a Vj-75-013/2010. számú irat tartalmazza.

szerint, az érdeklődők említettek cikkeket, televíziós műsort, de van, hogy csak hallottak a Max-Immun Kft.-ről.

94. A tanú előadta, hogy sokféle problémával keresték már meg érdeklődők: vírusos problémáktól, anyagcsere-, emésztőrendszeri problémákig.

Vírusos problémák esetén Virostat elnevezésű készítményt, szív és érrendszeri probléma esetén a Cardianax nevű terméket, daganatos betegségek esetén két terméket a Vitanax-PX4s, illetve a Flavogenin Pro terméket javasolja, minden esetben hangsúlyozva, hogy ezek a termékek nem a konkrét betegséget gyógyítják, hanem az immunrendszer erősítéséhez járulnak hozzá. Az érdeklődőknek olyan betegek visszajelzéseiről tud beszámolni, akik közérzetjavulást, kedélyállapot javulást jeleztek vissza az eljárás alá vont vállalkozás felé, vagy arról számoltak be, hogy a készítmény szedésével több kemoterápiát tudtak felvenni.

95. A megnevezett termékekről a tanú elmondta, hogy a Virostat fő hatóanyaga a Lentinus edodes, a Cardianax összetevői a cordyceps családból egy gomba, a Bokrosgomba, a Pecsétviasz gomba, valamint az Agaricus blazei murill. A Vitanax-PX4s gyógygomba kivonatokat tartalmazó termék, míg a Flavogenin Pro zöldségek, gyümölcsök kivonatait tartalmazza, mindkettő az immunrendszer erősítéséhez járulhat hozzá. Egyéb különbségről a kettő között a tanú nem tudott tenni, elmondása szerint az érdeklődő döntése, hogy a kettő közül melyiket, vagy akár mindkettőt szedi-e.

96. Vizsgálói kérdésre, miután a vizsgáló ismertette a Vj/75-06/2010. számon iktatott helyszíni ellenőrzésről készült jegyzőkönyv egy elemét, melyben a vizsgáló azt a tájékoztatást kapta a helyszínen, hogy a Flavogenin Pro a tumorsejtek vérellátását gátolhatja, illetve az áttét képződését, míg a VitanaxPX4s az immunrendszer modulálása révén fejti ki hatását, a tanú elmondta, hogy ő ilyet nem állítana és nem is állít a kérdéses termékekről.⁸⁶

97. Vizsgálói kérdésre a tanú ugyancsak előadta, hogy konkrét gombákról érdeklődőknek, azokról nem tud tájékoztatást adni, csak valamilyen panasz megnevezése esetén tud a jelzett panasszal kapcsolatban valamilyen készítményt ajánlani.

98. Emellett a tanú másolatban csatolt egy általa 2010. június 30-án aláírt példányt a Max-Immun Kft. tanácsadójának magatartási szabályzatáról⁸⁷

VII. 4. Zsigmond Gyuláné meghallgatása⁸⁸

99. A tanú előadta, hogy 2008. július 1-je óta dolgozik a Max-Immun Kft. munkavállalójaként, telefonos információs feladatokat lát el. Jelenleg a +36306982023, a +36303918080, vagy +36704231127-es telefonszámra érkező hívásokra válaszol. Munkaköre betöltéséhez Varga Gábor tartott felkészítést a termékekről, milyen panaszra melyik terméket a legcélszerűbb használni. A termékekről a betanítás során Varga Gábor elmondta, hogy ezek élelmiszer kategóriába tartozó étrend-kiegészítők, így gyógyító hatást, vagy betegség megelőzését nem szabad tulajdonítani nekik. A különböző termékek a tanú elmondása szerint a betegek visszajelzései alapján lettek különböző panaszokhoz rendelve. A telefonos tájékoztatások során ajánlható termék gyomor-, és bélrendszeri panaszokra, szív-, és érrendszeri panaszokra, de mindig fel kell hívni a figyelmet arra, hogy ez nem az adott panaszt gyógyítja, de elősegíti az immunrendszer megfelelő működését, segít megtartani a gyomor-, bélrendszer egészséges működését, az inzulin érzékenység megtartását.

⁸⁶ Vö. 86. pont.

⁸⁷ Vj-75-013/2010. számú irat 002. számú melléklete

⁸⁸ A meghallgatás jegyzőkönyvét a Vj-75-017/2010. számú irat tartalmazza.

100. Vizsgálói kérdésre a Max-Immun Kft. tájékoztató füzetének tematikája szerint a tanú az alábbiak szerint ismertette, hogy a füzetben jelzett hatóanyagok, hatóanyag csoportok mely Max-Immun termékben vannak jelen, illetve azokat a készítményeket milyen probléma esetén ajánlja az érdeklődőknek.

„Patkónyelv gomba” – A tanú elmondása szerint, bár korábban volt ilyen terméke a Max-immun Kft.-nek, jelenleg már nincs ilyen. A korábbi termék nevére a tanú nem emlékezett, a forgalmazás megszűntéről azt tudta elmondani, hogy amikor elkezdett dolgozni az eljárás alá vontnál, még forgalmaztak Patkónyelv gomba kivonatot tartalmazó készítményt, de a forgalmazás megszüntetésének pontos dátumát nem tudta megmondani.

„Zöld tea (Epigallocatechin gallate) és Hernyógomba (Cordyceps species) gyógygomba” – Az Immunax Balance elnevezésű termék tartalmaz a tanú szerint hernyógomba kivonatot, acerolát és zöldtea kivonatot. Ezt a terméket a tanú erőnlét javítására ajánlja dohányosoknak, fáradékonyság, vagy májműködési zavarok esetén.

„Lepkefű, Grifola frondosa, Agaricus blazei Murill, Ganoderma lucidum gyógygombák” – A tanú elmondta, hogy pontosan ilyen összetételű termék nincs. A Cardianax nevű termék hasonló összetételű, csak a cordiceps gomba családból nem Lepkefű gomba, hanem a szintén codriceps Hernyógomba található benne. Ezt a terméket anyagcsere betegségek, pl: cukorbetegség esetén ajánlja az érdeklődőknek.

„Cseppkőgomba (Süngomba), Hamvaskéreg (Inonotus obliquus) és Patkónyelv gyógygombák” – A tanú elmondása szerint ilyen összetételű termék sincs az eljárás alá vont termék kínálatában. A Gastroanax nevű termék tartalmaz Cseppkőgombát, Hamvaskéreg gombát, azonban ezen felül Pecsétviasz gomba (Ganoderma), zeller és zöldtea az összetevője. Gyomor és bélrendszer egészséges működésének fenntartásához szokta ajánlani annak hangsúlyozása mellett, hogy a jelzett betegséget nem fogja gyógyítani, hanem az immunrendszert erősíti.

„Kígyószál, Grifola frondosa (Bokrosgomba), Cseppkőgomba (Süngomba) és Epigallocatechin gallate gyógygombák” – A tanú elmondása szerint ugyancsak nincs már Kígyószálat tartalmazó terméke az eljárás alá vontnak. A Neuranax elnevezésű termékben csak Cseppkőgomba, Bokrosgomba és Pecsétviasz gomba van. Ezt a terméket idegrendszeri betegségek, depresszió esetén szokta javasolni, de szintén nem a betegség gyógyítására, hanem az immunrendszer regenerálódására. Ezen termék esetén a terméket használó betegek javuló életminőségről, megnövekedett munkaképességről számoltak be.

„Zöld tea” – Csak zöld teát tartalmazó terméke nincs a Max-Immun Kft.-nek a tanú elmondása szerint.

„Petrencegomba” – Az inzulin érzékenység megtartására szolgáló Dietanax nevű termék tartalmazza ezt a gombát, amit cukorbetegség esetén szokott ajánlani.

„Acerola” – Acerola C nevű gyümölcskivonatot tartalmazó készítménye van a Max Immun Kft.-nek. A fáradékonyságra, gyengeségre panaszkodóknak, illetve vitaminkészítmény iránt érdeklődőknek szokta ajánlani.

„Grifola frondosa (Bokrosgomba)” – A tanú elmondása szerint az Immunax Osteo elnevezésű termék fő hatóanyaga a Bokrosgomba, ami mellett még zöld teát és acerolát tartalmaz a készítmény. Csontritkulásos betegeknek szokta ajánlani, a megfelelő immunrendszer

helyreállítására. Mivel a tanú elmondása szerint a csontritkulásos betegek visszajelzései is erőnlétjavulásról szólnak.

„Ganoderma lucidum gyógygomba” – Pecsétviaszgombát az Immunax-COR elnevezésű, keringés szervi panaszok esetén ajánlott készítmény tartalmaz. A visszajelzések itt is jól érzékelhető életminőség javulásról számolnak be.

„Esernyőgomba” – A tanú elmondása szerint az Aquanax, termék tartalmaz esernyőgombát. Ezt a terméket például lábdagadás, vagy ödéma esetén ajánlja, de itt is mint egyéb esetekben is arról is tájékoztatja az érdeklődőt, hogy szedése nem helyettesíti a megfelelő orvosi, szakorvosi ellátást.

„Búzacsíra-apigenin és flavonoidok” – Búzacsíra-apigenin tartalmú terméke az eljárás alá vontnak a Flavogenin-Pro, ami a búzacsírafű-apigenin mellett különböző zöldség- és gyümölcs kivonatokat (pl brokkoli, gránátalma stb) tartalmaz. Fáradékonyság, gyengeség, aluszékonyság esetén szokta javasolni, valamint közbevetett vizsgálói kérdésre (Fáradékonyság került megjelölésre az Immunax Balance esetén. Mikor ajánlható az Immunax és mikor a Flavogenin-Pro?) a tanú elmondta, hogy a Flavogenin-Pro terméket daganatos betegeknek is ajánlja, az immunrendszer erősítésére.

A tanú elmondta továbbá, hogy az érdeklődők általában konkrét panasszal telefonálnak, elmondják, hogy mi a betegségük, például mellrák. Ekkor a Flavogenin-Pro-t ajánl esetleg egy másik termékkel, a Vitanax-PX4s nevű termékkel együtt.

„Grifola frondosa, Ganoderma lucidum és Agaricus blazei Murill” – E három gyógygomba (Bokrosgomba, Pecsétviaszgomba és Agaricus Blazei Murill) kivonatát az Immunax C tartalmazza acerola gyümölcs mellett. A tanú elmondása szerint általános immunrendszer erősítésre szokta ajánlani, konkrét panaszt, amire ezt a terméket ajánlja, nem tudott megnevezni.

A fentiekén kívül a tanú még egy vírusölő szert említett, a Shii-take gomba, Bokrosgomba és Pecsétviaszgomba kivonatát tartalmazó Virostat-ot említette a tanú, melyet az őszi-téli vírusos időszakban ajánl az immunrendszer erősítésére.

101. A tanú elmondta, hogy Varga Gábor úr utasítása és tapasztalata alapján ajánlja a különböző panaszokhoz a különböző készítményeket.

VIII.

A jogszabályi háttér

VIII. 1. Az élelmiszerláncról és hatósági felügyeletéről szóló 2008. évi XLVI. törvény (a továbbiakban: Éltv.)

102. A 2008. szeptember 1-től hatályos törvény mellékletének 10. pontja szerint élelmiszer az élelmiszerjog általános elveiről és követelményeiről, az Európai Élelmiszerbiztonsági Hatóság létrehozásáról és az élelmiszerbiztonságra vonatkozó eljárások megállapításáról szóló, az Európai Parlament és a Tanács 2002. január 28-i 178/2002/EK rendelete (a továbbiakban: rendelet) 2. cikke szerinti fogalom.

A 2. cikk szerint a rendelet alkalmazásában az „élelmiszer” minden olyan feldolgozott, részben feldolgozott vagy feldolgozatlan anyagot vagy terméket jelent, amelyet emberi fogyasztásra szánnak, illetve amelyet várhatóan emberek fogyasztanak el.

Az Éltv. 10. §-a (3) bekezdése szerint az élelmiszer-jelölés és az alkalmazott jelölési módszer - ha jogszabály vagy közvetlenül alkalmazandó európai uniós jogi aktus eltérően nem rendelkezik - nem tulajdoníthat az élelmiszernek betegség megelőzésére, gyógyítására vagy kezelésére vonatkozó tulajdonságokat, illetve nem keltheti ezen tulajdonságok meglétének benyomását.

Ugyanezen jogszabályhely (4) bekezdése szerint a (3) bekezdés rendelkezéseit megfelelően alkalmazni kell az élelmiszerekre vonatkozó reklámra.

Az Éltv. 25. §-a (3) bekezdése szerint a 10. § (2)-(4) bekezdésében foglalt rendelkezések megsértése esetén az eljárás lefolytatására a fogyasztókkal szembeni tisztességtelen kereskedelmi gyakorlat tilalmáról szóló törvényben (a továbbiakban: Fttv.) meghatározott hatóság jogosult az ott meghatározott szabályok szerint azzal, hogy a végső fogyasztó az Fttv. alkalmazásában fogyasztónak minősül akkor is, ha nem természetes személy.

VIII. 2. A tisztességtelen kereskedelmi gyakorlatokról szóló 2008. évi XLVII. törvény (Fttv.)

103. Az Fttv. 3. §-ának (1) bekezdése szerint tilos a tisztességtelen kereskedelmi gyakorlat.

Ugyanezen szakasz (2) bekezdése szerint tisztességtelen az a kereskedelmi gyakorlat,

a) amelynek alkalmazása során a kereskedelmi gyakorlat megvalósítója nem az ésszerűen elvárható szintű szakismerettel, illetve nem a jóhiszeműség és tisztesség alapelveinek megfelelően elvárható gondossággal jár el (a továbbiakban: szakmai gondosság követelménye), és

b) amely érzékelhetően rontja azon fogyasztó lehetőségét az áruval kapcsolatos, a szükséges információk birtokában meghozott tájékozott döntésre, akivel kapcsolatban alkalmazzák, illetve akihez eljut, vagy aki a címzettje, és ezáltal a fogyasztót olyan ügyleti döntés meghozatalára készteti, amelyet egyébként nem hozott volna meg (a továbbiakban: a fogyasztói magatartás torzítása), vagy erre alkalmas.

Ugyanezen szakasz (3) bekezdése szerint a (2) bekezdés értelmében tisztességtelen különösen az a kereskedelmi gyakorlat, amely megtévesztő (6. § és 7. §) vagy agresszív (8. §).

Ugyanezen szakasz (4) bekezdése szerint a törvény mellékletében meghatározott kereskedelmi gyakorlatok tisztességtelenek.

Az Fttv. 2. §-ának a) pontja szerint a törvény alkalmazásában fogyasztó az önálló foglalkozásán és gazdasági tevékenységén kívül eső célok érdekében eljáró természetes személy.

Az Fttv. 4. §-ának (1) bekezdése szerint a kereskedelmi gyakorlat megítélése során az olyan fogyasztó magatartását kell alapul venni, aki ésszerűen tájékozottan, az adott helyzetben általában elvárható figyelmességgel és körültekintéssel jár el, figyelembe véve az adott kereskedelmi gyakorlat, illetve áru nyelvi, kulturális és szociális vonatkozásait is. Ha a kereskedelmi gyakorlat a fogyasztók egy meghatározott csoportjára irányul, az adott csoport tagjaira általánosan jellemző magatartást kell figyelembe venni.

Az Fttv. 4. §-ának (2) bekezdése szerint ha a kereskedelmi gyakorlat csak a fogyasztóknak egy, az adott gyakorlat vagy az annak alapjául szolgáló áru vonatkozásában koruk, hiszékenyséjük, szellemi vagy fizikai fogyatkozásuk miatt különösen kiszolgáltatott, egyértelműen azonosítható csoportja magatartásának torzítására alkalmas, és ez a kereskedelmi gyakorlat megvalósítója által ésszerűen előre látható, a gyakorlatot az érintett csoport tagjaira általánosan jellemző magatartás szempontjából kell értékelni.

Az Fttv. mellékletének 17. pontja szerint tisztességtelen kereskedelmi gyakorlat annak valótlan állítása, hogy az áru alkalmas betegségek, illetve az emberi szervezet működési zavarai vagy rendellenességei gyógyítására.

Az Fttv. 9. §-ának (1) bekezdése szerint a tisztességtelen kereskedelmi gyakorlat tilalmának megsértéséért felel az a vállalkozás, amelynek a kereskedelmi gyakorlattal érintett áru értékesítése, eladásának ösztönzése közvetlenül érdekében áll.

Az Fttv. 10. §-ának (3) bekezdése alapján a tisztességtelen kereskedelmi gyakorlat tilalmának megsértése miatt a GVH jár el, ha a kereskedelmi gyakorlat a gazdasági verseny érdemi befolyásolására alkalmas.

Az Fttv. 11. §-ának (1) bekezdése szerint az Fttv. 10 §-ának alkalmazásában a gazdasági verseny érdemi érintettségének megállapításánál – a jogsértéssel érintett piac sajátosságainak figyelembevételével – a következő szempontok irányadóak:

a) az alkalmazott kereskedelmi gyakorlat kiterjedtsége, figyelemmel különösen a kommunikáció eszközének jellegére, a jogsértéssel érintett földrajzi terület nagyságára, a jogsértéssel érintett üzletek számára, a jogsértés időtartamára vagy a jogsértéssel érintett áru mennyiségére, vagy

b) a jogsértésért felelős vállalkozás mérete a nettó árbevétel nagysága alapján.

Az Fttv. 11. §-ának (2) bekezdése szerint a gazdasági verseny érdemi érintettsége minden egyéb körülményre tekintet nélkül fennáll, ha

- a) a kereskedelmi gyakorlat országos műsorszolgáltatást végző műsorszolgáltatón keresztül valósul meg,
- b) a kereskedelmi gyakorlat országos terjesztésű időszakos lap vagy legalább három megyében terjesztett napilap útján valósul meg,
- c) a fogyasztók közvetlen megkeresésének módszerével végzett kereskedelmi gyakorlat legalább három megye fogyasztói felé irányul,
- d) az áru eladásának helyén alkalmazott eladásösztönző kereskedelmi gyakorlat legalább három megyében megszervezésre kerül.

Az Fttv. 14. §-a szerint a vállalkozás – az eljáró hatóság felhívására – a kereskedelmi gyakorlat részét képező tényállítás valóságát igazolni köteles. Ha a vállalkozás nem tesz eleget ennek a kötelezettségnek, úgy kell tekinteni, hogy a tényállítás nem felelt meg a valóságnak. Erre a vállalkozást a hatóság felhívásában figyelmeztetni kell.

Az Fttv. 19. §-ának c) pontja alapján a GVH a kereskedelmi gyakorlat tisztességtelenségének megállapítására irányuló versenyfelügyeleti eljárásában a Tpv. rendelkezéseit alkalmazza, az Fttv.-ben meghatározott eltérésekkel.

VIII. 3. Az Európai Parlament és a Tanács 2006. december 20-i 1924/2006/EK rendelete az élelmiszerekkel kapcsolatos, tápanyag-összetételre és egészségre vonatkozó állításokról (a továbbiakban: 1924/2006/EK rendelet)

104. Az I. fejezet 2. cikkének (2) bekezdése szerint a következő fogalom meghatározásokat kell alkalmazni:

1. „állítás”: olyan közlés vagy ábrázolás - beleértve a képi, grafikus vagy jelképes ábrázolás bármely formáját -, amely a közösségi vagy nemzeti jogszabályok szerint nem kötelező, és amely kijelenti, sugallja vagy sejteti, hogy az élelmiszer különleges jellemzőkkel rendelkezik;

4. „tápanyag-összetételre vonatkozó állítás” bármely olyan állítás, amely kijelenti, sugallja vagy sejteti, hogy az étel/bírszer bizonyos, a táplálkozásra nézve különös kedvező tulajdonságokkal rendelkezik
 - a) azon energia (kalóriaérték) következtében, amelyet
 - i. tartalmaz
 - ii. csökkentett vagy növelt mértékben tartalmaz, vagy
 - iii. nem tartalmaz, és/vagy
 - b) azon tápanyagok vagy egyéb anyagok következtében, amelyeket
 - i. tartalmaz
 - ii. csökkentett vagy növelt mértékben tartalmaz, vagy
 - iii. nem tartalmaz;
5. „egészségre vonatkozó állítás”: bármely olyan állítás, amely kijelenti, sugallja vagy sejteti, hogy az adott étel/bírszer, étel/bírszercsoport vagy annak valamely alkotóeleme és az egészség között összefüggés van;
6. „betegségek kockázatának csökkentésével kapcsolatos állítás”: bármely olyan állítás, amely kijelenti, sugallja vagy sejteti, hogy az étel/bírszer, étel/bírszercsoport vagy valamely alkotóelemének fogyasztása jelentősen csökkenti valamely emberi betegség kialakulásának valamely kockázati tényezőjét;

A rendelet II. fejezetének 3. cikke valamennyi állításra vonatkozó általános elvként fogalmazza meg, miszerint a tápanyag-összetételre és egészségre vonatkozó állításokat csak akkor lehet a Közösségen belül forgalomba hozott étel/bírszerek címkézésén, megjelenítésén vagy reklámjában alkalmazni, amennyiben az adott állítások megfelelnek e rendelet előírásainak. A 2000/13/EK és a 84/450/EGK irányelv sérelme nélkül, a tápanyag-összetételre és egészségre vonatkozó állítások alkalmazása:

- c) nem lehet valótlan, félreérthető vagy megtévesztő;
- d) nem kelthet kétséget más étel/bírszerek biztonságos voltát és/vagy táplálkozásra való alkalmasságát illetően;
- e) nem ösztönözheti vagy helyeselheti az étel/bírszer túlzott fogyasztását;
- f) nem jelentheti ki, sugallhatja vagy sejtetheti azt, hogy a kiegyensúlyozott és változatos étrend általában nem biztosítja a tápanyagok megfelelő mennyiségét.

A rendelet II. fejezetének 5. cikke (Általános feltételek) szerint:

(1) A tápanyag-összetételre és egészségre vonatkozó állítások alkalmazása csak a következő feltételek teljesülése esetén megengedett:

- a) általánosan elfogadott tudományos bizonyítékok igazolják, hogy az állítás tárgyát képező tápanyag vagy egyéb anyag jelenléte, hiánya vagy csökkentett mennyisége az étel/bírszerben vagy étel/bírszercsoportban bizonyítottan kedvező táplálkozási vagy élettani hatással bír.

A rendelet II. fejezetének 6. cikke (Az állítások tudományos alátámasztása) szerint:

(1) A tápanyag-összetételre és egészségre vonatkozó állításokat általánosan elfogadott tudományos bizonyítékokra kell alapozni, és azokkal kell alátámasztani.

(2) A tápanyag-összetételre és egészségre vonatkozó állítást alkalmazó étel/bírszeripari vállalkozónak az állítás alkalmazását igazolnia kell.

(3) A tagállamok illetékes hatóságai kérhetik, hogy az étel/bírszeripari vállalkozó vagy a terméket forgalomba hozó személy mutassa be az e rendeletnek való megfelelést igazoló valamennyi vonatkozó tényezőt és adatot.

A rendelet IV. fejezetének (Egészségre ható állítások) 10. cikke (Különös feltételek) szerint:

(1) Tilos az egészségre vonatkozó állítások alkalmazása, kivéve ha azok a II. fejezetben foglalt általános követelményeknek és az e fejezetben foglalt különös követelményeknek

megfelelnek, ha azokat e rendelettel összhangban engedélyezik, és ha azok a 13. és 14. cikkben meghatározott engedélyezett állítások listáján szerepelnek.

(2) Az egészségre vonatkozó állítás alkalmazása csak akkor megengedett, ha az alábbi tájékoztatás a címkén vagy – címkézés hiányában – a megjelenítésen vagy a reklámban szerepel:

- a) a változatos és kiegyensúlyozott étrend és az egészséges életmód jelentőségére vonatkozó kijelentés;
- b) az állításban megfogalmazott kedvező hatás eléréséhez szükséges ételminőség és fogyasztási minta;
- c) szükség esetén figyelmeztetés azok számára, akiknek kerülniük kell az ételminőség fogyasztását; és
- d) megfelelő figyelmeztetés olyan termékek esetében, amelyek túlzott fogyasztása valószínűsíthetően egészségügyi kockázatot hordoz.

(3) A tápanyag vagy az ételminőség – általában az egészségre vagy az egészséggel kapcsolatos jó közérzetre gyakorolt – általános, nem részletezett kedvező hatásaira való hivatkozás csak akkor közölhető, ha azt a 13. vagy 14. cikkben meghatározott listában szereplő egészségre vonatkozó egyedi állítás is kíséri.

A rendelet IV. fejezetének 13. cikke szerint:

Az egészségre vonatkozó olyan állítások, amelyek az alábbiak leírását vagy említését tartalmazzák:

- a) a tápanyag vagy egyéb anyag szerepe a növekedésben, fejlődésben és a szervezet működésében; vagy
- b) pszichés állapot és magatartás; vagy
- c) a 96/8/EK irányelv sérelme nélkül, a fogyás vagy testtömegkontroll, illetve az éhségérzet csökkentése vagy a jóllakottság érzésének növelése, vagy az étrendből hasznosítható energiamennyiség csökkentése,

és amelyeket feltüntetnek a (3) bekezdésben meghatározott listán, a 15–19. cikkben megállapított eljárások lefolytatása nélkül is alkalmazhatók, amennyiben:

- i. általánosan elfogadott tudományos bizonyítékokon alapulnak;
- és
- ii. az átlagos fogyasztó számára jól érthetőek.

A rendelet IV. fejezetének 14. cikke (Betegségek kockázatának csökkentésével, valamint a gyermekek egészségével és fejlődésével kapcsolatos állítások) szerint:

(1)⁸⁹ A 2000/13/EK irányelv 2. cikke (1) bekezdésének b) pontjától eltérve, abban az esetben lehet alkalmazni, ha engedélyezték felvételét az efféle megengedett állításokat és az állítások alkalmazásának feltételeit tartalmazó közösségi listába, az e rendelet 15., 16., 17. és 19. cikkében megállapított eljárásnak megfelelően:

- a) a betegségek kockázatának csökkentésével kapcsolatos állítások;
- b) a betegségek kockázatának csökkentésével, valamint a gyermekek fejlődésével és egészségével kapcsolatos állítások.

A rendelet – annak V. fejezetének 28. cikke alapján – teljes egészében kötelező és közvetlenül alkalmazandó valamennyi tagállamban, 2007. július 1-jétől.

⁸⁹ Módosította: az EURÓPAI PARLAMENT és a TANÁCS 109/2008/EK RENDELETE (2008. január 15.) az élelmiszerekkel kapcsolatos, tápanyag-összetételre és egészségre vonatkozó állításokról szóló 1924/2006/EK rendelet módosításáról

IX.

Az eljárás alá vonttal szemben lefolytatott korábbi versenytanácsi eljárás

105. Az eljárás alá vont vállalkozás VitanaX és Vitanax-PX4 elnevezésű termékeinek reklámozását vizsgálta a GVH a Vj-19/2008. számú versenyfelügyeleti eljárásban. A Versenytanács Vj-19/2008/30. számú határozatában megállapította, hogy a Max-Immun Kft. jogsértő magatartást tanúsított, amikor az általa forgalmazott étrend-kiegészítőkkal kapcsolatos egyes reklámjaiban fogyasztó megtévesztésére alkalmas állításokat tett, és vele szemben 1.000.000 Ft bírságot szabott ki.

106. A határozat szerint az eljárásban érintett két termék reklámanyagaiban megfogalmazott állítások együttes üzenete a fogyasztók számára az, hogy a készítmények alkalmasak a már kialakult súlyos betegségeik (asztma, szív- és érrendszeri betegségek, allergia, rák) kezelésére, a sugárterápia és kemoterápia kiegészítésére, továbbá kedvezően befolyásolhatják közérzetüket, javíthatják egészségi állapotukat. (Vj-19/2008/30. 69. pont)

107. Ugyan a hivatkozott versenyfelügyeleti eljárás az eljárás alá vont vállalkozás gyakorlatát annak időbeli hatálya alapján nem az Fttv. alapján vizsgálta, azonban a Versenytanács – tekintettel az implementáció késedelmes mivoltára – mégis figyelembe vette az Fttv. alapjául szolgáló, az üzleti vállalkozások tisztességtelen kereskedelmi gyakorlatairól szóló 2005/29/EK parlamenti és tanácsi irányelv rendelkezéseit, hogy az abban foglaltak kedvezőbb eredménnyel járnának-e az eljárás alá vontra nézve. A Versenytanács álláspontja szerint az eljárás alá vont által tanúsított magatartás az Irányelv alapján is megtévesztőnek minősül és az Irányelv 1. sz. mellékletének 17. pontjába ütközik. (Vj-19/2008/30. 84.)

108. Az eljárásban a Versenytanács kimondta, hogy megítélése szerint a fogyasztók úgy értelmezik a reklámállításokat, hogy azok a reklámokban megnevezett, a sajtóreklámokban és szórólapon fényképpel is megjelenített termékekre vonatkoznak, még akkor is, ha a szöveg bizonyos esetekben a termékben szereplő valamelyik hatóanyagra vonatkozik. (Vj-19/2008/30. 71.)

109. A vizsgálat kiterjedt olyan televíziós riportokra is, melyekben az eljárásban érintett készítmények neve konkrétan nem hangzott el, csak a bennük lévő gombahatóanyagok rákos és egyéb betegségek esetében kifejtett kedvező hatásait részletezték. A „VitanaX PX-4” extraktum kapszulára csak annyi utalás történt, hogy a stúdióba meghívott vendég által szedett kapszula tartalmazza a beszélgetés során elhangzott gomba kivonatokat, és azok szedését követően jelentősen javult a betegek egészségügyi állapota. A beszélgetést követően, a műsor ideje alatt az MAX-IMMUN Kft. orvos szakértői telefonon válaszoltak a fogyasztók kérdéseire, és a műsor végén a beszélgetés során elhangzottakat összefoglalták. A Versenytanács határozatának indokolásában ezeket a riportokat reklámriportnak minősítette, és megállapította, hogy a riportok során elhangzott információk alapján a Kft. által forgalmazott, a versenyfelügyeleti eljárásban érintett készítmények az inzertben lévő telefonszámok, honlap címre utalás, a Kft. képviseletében a riportban szereplő személyek alapján beazonosíthatók. (Vj-19/2008/30. 25.)

X.

A megismételt eljárás eseményei

110. A MAX-IMMUN Rák- és Immunkutató Kft. a 2014. október 17-én kelt, Vj/114-9/2013. számú beadványában észrevételezte, hogy a GVH által „hivatkozott tájékoztatások nem

kapcsolódtak TV reklámokkal”. Kifogásolta továbbá azt, hogy „a vizsgálati időszak nem meghatározott a nyomtatott sajtótermékek vonatkozásában”. A 2014. november 27. napján megtartott tárgyaláson a MAX-IMMUN Rák- és Immunkutató Kft. a vizsgált időszakkal kapcsolatos kifogását – kérdésre – akként pontosította, hogy a sajtóközlések tekintetében a vizsgált időszak végét csak a hónap megadásával jelezte a határozat, és így nem derül ki, hogy az augusztus elejével, vagy csak augusztus utolsó napjával zárul. A Patika Magazin kapcsán kérdéses, hogy a 2010. augusztusi számban megjelent közlést jogsértőnek tekinti-e a GVH.

111. A MAX-IMMUN Rák- és Immunkutató Kft. a tárgyaláson kifogásolta „PR” cikk kifejezés használatát.

112. Részben az eljárás alá vont észrevételei alapján, részben az egyértelműség érdekében az eljáró versenytanács pontosította és kiegészítette az előzetes álláspontot.

XI.

Összegzés, jogi értékelés

XI. 1. Jogszabályok alkalmazhatósága

113. Az eljárás alá vont vállalkozás korábbi reklámozási gyakorlatát a GVH eljáró versenytanácsa 2008. július 9-i keltezésű határozatával bírálta el. A vizsgáló az ezen határozat hatására megváltoztatott kommunikációs gyakorlatot 2008. szeptember 1-jétől vizsgálta. A vizsgált magatartásra irányadó jogszabályok meghatározása során egyfelől azok időbeli, másfelől személyi és tárgyi hatályát kell figyelembe venni.

114. A jogszabályok időbeli hatálya alapján a Tptv. III. fejezetének, a gazdasági reklámtevékenység alapvető feltételeiről és egyes korlátairól szóló 2008. évi XLVIII. törvény (a továbbiakban: Grt.) megtévesztő reklámra vonatkozó fejezetének 2008. szeptember 1. napját követően hatályos rendelkezéseinek, az Fttv., illetve az Éltv. rendelkezéseinek az alkalmazása jöhet szóba, figyelemmel arra is, hogy ezen jogszabályok tárgyi hatálya kapcsolódik a jelen eljárás során vizsgált tényálláshoz.

115. A jelen eljárás során vizsgált tényállás sajátossága, hogy a megítélendő tájékoztatás jellemzően nem magára a termékre vonatkozott, hanem a termék összetevőjére, összetevőire. Az eljáró versenytanácsnak azt kell megítélnie, hogy a termék összetevőjének, összetevőinek hatásaira vonatkozó tájékoztatás alkalmas-e arra, hogy a termék értékesítését előmozdítsa. Ebből a szempontból az eljáró versenytanács megítélése szerint az összetevő(k) és a termék közötti kapcsolat játszik döntő szerepet, nevezetesen a kapcsolat erőssége és az, hogy vajon a tájékoztatás célközönsége képes-e felismerni a kapcsolat létét.

- a) Az eljárás alá vont által forgalmazott termékek többsége azokból az összetevőkből áll, amelyek hatásaira a tájékoztatás vonatkozott, és éppen azokat az összetevőket válogatták, illesztették össze, amelyeket a tájékoztatás azonos cél elérése érdekében egymás hatását erősítőnek tekintett. A termékekben más összetevő nem található, vagy ha mégis, akkor – a b) pontban említésre kerülő flavonoidokat, különösen az apigenint leszámítva - szerepe a terméknek tulajdonítható hatás szempontjából nem jelentős. Ezt kellően alátámasztja az eljárás alá vont három részre hajtott szórólapja, amely 11 termék

kapcsán a „Fő hatóanyaga(i)” szövegfordulatot követően 1-3 gyógygomba kivonatot, esetleg apigenin kivonatot említ.

Mindezekre tekintettel megállapítható, hogy a termék lényegét adó összetevőre vonatkozó tájékoztatás egyben magára a termékre vonatkozó tájékoztatásnak minősül. Nem fogadta el az eljáró versenytanács azt a védekezést, mely szerint „a gyógygomba kivonatok az immunerősítő készítmények egyik összetevőjét képezik csupán, tehát nem azonosak azokkal.” Két körülmény tovább erősíti a hatóanyag és a termék kapcsolatát. A MAX-IMMUN Kft.-nek vannak olyan termékei - az Immunax OSTEO, az Immunax BALANCE, a DIETANAX és a VIROSTAT készítmények - amelyek kapcsán egyetlen gyógygomba került említésre fő hatóanyagként, ilyenkor tehát az egyedüli hatóanyag pozitív hatására vonatkozó tájékoztatás megfelel a termék hatásának. Emlékeztet továbbá az eljáró versenytanács arra, hogy a gyógygombák hatásaira vonatkozó egyes tájékoztatások jellemzően nem egyetlen gyógygombáról szóltak, hanem több is bemutatásra került, jellemzően olyan csoportosításban, ahogy a készítményekben is megtalálhatók.

- b) Az eljárás alá vont által adott tájékoztatások döntő többsége a MAX-IMMUN Kft. által meghirdetett tudományos ismertető célok ellenére, valójában nem csupán valamelyik gyógygomba hatásáról ad tájékoztatást. A Vj/075-041/2010. számú előzetes álláspontban felsorolt 21 cikkből származó idézetekben 14 esetben a gyógygomba hatása mellett a flavonoidok, különösen az apigenin hatása is említésre kerül⁹⁰. Ez a körülmény önmagában is cáfolja azt a védekezést, hogy az eljárás alá vont kommunikációi a gyógygombák hatására vonatkozó tudományos ismeretterjesztést szolgálják. A flavonoidokról, különösen az apigeninről állítják, hogy fokozza a gyógygomba kivonatok hatását, erre alapítva készít és forgalmaz jelentős részben olyan termékeket az eljárás alá vont, amelyekben a gyógygomba kivonat mellett valamilyen flavonoid, jellemzően apigenin is megtalálható.
- c) Varga Gábor a televíziós megjelenésekben ugyancsak többször világossá tette, hogy a műsorban tárgyalt gyógygombákat nem a természetben keresendő gombaként, hanem kivonatolt és standardizált formában előállított termék összetevőjeként szedték a műsorban megjelenő betegek. Többször kiemelte annak fontosságát, hogy csak olyan gyógygomba kivonatokat érdemes fogyasztani, amelyeket ellenőrzött gyógyszergyári körülmények között állítanak elő és amelyek hatóanyagtartalma standardizált, vagyis állandó minőségű. A Max-Immun Kft. említése nélkül ugyancsak többször említette, hogy hozzá köthetők ilyen jellegű termékek (*„Mi olyan gyógygomba kivonat keverékeket fejlesztettünk, amelyek kimutathatóan kifejtik hatásukat szájon át szedve is, nem kell intravénásan adagolni és legalább olyan erős a hatása, mint az intravénásan adagolt japán rákgyógyszernek.”* vagy *„Már használják 10-20 éve Németországban ezeket a gyógygomba kivonatok kitűnő eredménnyel. És – szerencsére ott is egy magyar származású professzor kezdte el forgalmazni ezeket és ezért rendkívül jó a minősége ezeknek a gyógygomba kivonatoknak is –, és mi ezen orientálódtunk, ennél akartunk egy jobbat csinálni. És valóban sikerült jobb gyógygomba kivonatokat előállítani, mint a Németországban forgalmazott gyógygomba kivonatok. És ha valaki gyógygomba kivonatokat akar szedni, akkor győződjön meg arról, hogy a legjobb minőségűt kapja és standardizált hatóanyaggal áll szemben és a tisztasága is gyógyszer minőségű, mert beteg embereknek nem lehet csak úgy mindenféle szedett-vedett készítményt adni.”*)⁹¹ Megjegyzi az eljáró versenytanács, hogy az idézetekben szereplő többes szám első személyben tett megfogalmazások azt is cáfolják, hogy Varga Gábor

⁹⁰ Lásd 27., 29., 33., 34., 35., 36., 37., 38., 39., 40., 41., 44., 46., 47. pontok.

⁹¹ Vj-75-37/2010. számú irat 2. melléklete (003 alszám) „Csak természetesen” című műsor 2008. 12. 13-iki adás

szakértői minőségben, nem pedig a MAX-IMMUN Kft. ügyvezetőjeként, a vállalkozás nevében nyilatkozott.

- d) Az internetes oldalak egyidejűleg tartalmazzák a gyógyszerek hatását és a MAX-IMMUN Kft. termékeit (utóbbi körben azt, hogy az egyes termékek milyen gyógyszert, vagy gyógyszereket tartalmaznak. Az internetes oldal sajátossága, hogy egyik információról indulva nagyon gyorsan el lehet érni a másikat.
- e) A nyomtatott sajtóban megjelent cikkekben (pl. azok információs elérhetőségi blokkjában), a televíziós műsorokat követő reklámokban és a 12 oldalas szórólapon szerepel a MAX-IMMUN Kft neve, és/vagy a budapesti és vidéki „Gyógyszerek Információs Központok” neve.
- f) A nyomtatott sajtóban megjelent cikkekben (pl. azok információs blokkjában), és a televíziós műsorok kétharmadában és a 12 oldalas szórólapon feltüntetésre került az eljárás alá vont telefonszáma, a budapesti és vidéki „Gyógyszerek Információs Központok” címei és telefonszámai is.
- g) A cikkekhez kapcsolódó információs elérhetőségi blokkok, és a televíziós műsorokat követő reklámok többségében szerepel Varga Gábor neve, mely névre rákérdezve könnyen el lehet jutni a MAX-IMMUN Kft.-hez.
- h) A cikkek egy részének a szövegében és a kapcsolódó információs elérhetőségi blokkok jelentős részében, valamint a televíziós műsorokat követő reklámok egy részében megtalálhatók olyan, a gyógyszerek kivonatok hatásairól szóló internetes oldalak, amelyekről olyan internetes oldalakra lehetett eljutni, amelyeken az eljárás alá vont termékeiről adtak tájékoztatást.
- i) A televíziós műsorok egy részéhez kapcsolódó reklámok többsége, a műsorban is látható telefonszámokat, web. lapokat, a budapesti és vidéki „Gyógyszerek Információs Központok” címeit és telefonszámait feltüntetve világossá tette az érdeklődők számára, hogy a MAX-IMMUN Kft.-től megvásárolhatók, megrendelhetők a készítmények.
- f) Minderre tekintettel a termék összetevőjére (összetevőire) vonatkozó tájékoztatás célközönsége képes felismerni az összetevő(k) és a termék közötti kapcsolat létét. Az eljárás alá vont kifejezetten számított arra, hogy a figyelemfelkeltő tájékoztatások alapján a termékeit keresni fogják. Ez a Max-Immun Kft. tanácsadóinak magatartás szabályzata c. kiadvány 6. pontjából is megállapítható, mely szerint „A Max-Immun Kft. írott sajtóban és más médiákban megjelent cikkei tájékoztató és figyelemfelkeltő jellegűek, amelyek az orvosi tudományos szakirodalom publikációit népszerűsítik. A cikkek és más publikációk hatására érkező telefonálók és érdeklődők tájékoztatásánál a Magatartás Szabályzat első 5 pontjába foglaltaknak megfelelően kell tanácsot adni.” A tájékoztatás ráirányítja a figyelmet egy vagy több gyógyszerre és a potenciális fogyasztó olyan terméket keres, amely kizárólagosan, vagy összetevőként tartalmazza az adott gyógyszert.

Arra tekintettel, hogy az összetevő(k) és a termék közötti kapcsolat a fogyasztók számára felismerhető, az eljáró versenytanács megállapíthatónak látja azt, hogy a termék összetevőjének, összetevőinek hatásaira vonatkozó tájékoztatás alkalmas arra, hogy a termék értékesítését előmozdítsa.

116. Az eljárás alá vont magatartásának a Tpv. III. fejezete 2008. szeptember 1-jétől hatályos rendelkezései alapján történő értékelésével kapcsolatosan megállapítható, hogy

- a közzétett tájékoztatás a termékek eladásának előmozdítására szolgált, így a Grt. 3. §-ának d) pontja szerinti gazdasági reklám,
- ezáltal a Tpv. 8/A. §-ának figyelembevételével a Tpv. III. fejezete nem alkalmazható.

A Grt. 2.§-a szerint ugyanakkor a megtévesztő reklámra vonatkozó rendelkezéseit csak annyiban kell alkalmazni, amennyiben a reklám címzettje kizárólag vállalkozás vagy önálló foglalkozásán és gazdasági tevékenységén kívül eső célok érdekében eljáró nem természetes személy. Mivel az eljárás alá vontak által alkalmazott kereskedelmi gyakorlatok esetében a reklám címzettje nem e speciális kör, a Grt. rendelkezései sem alkalmazandók.

Az előzőekből következően a Tpv. III. fejezete, a Grt. megtévesztő reklámra vonatkozó szabályai és az Fttv. rendelkezései közül az utóbbiakat kell alkalmazni.

117. Mivel az eljárás alá vont vállalkozás magatartása reklámnak minősíthető, forgalmazott termékei pedig élelmiszernek minősülő étrend-kiegészítők, így a vizsgált magatartás megítélésére ugyancsak alkalmazhatók az Éltv. élelmiszerek reklámjára vonatkozó rendelkezései is.

118. Mindezek alapján jelen ügyben az Fttv. és az Éltv. rendelkezéseit kell alkalmazni.

XI. 2. Hatáskör

XI. 2. 1. GVH hatáskör az Éltv. alkalmazására

119. Az Éltv. 25. §-ának (3) bekezdése szerint a 10. §-ának (2)-(4) bekezdésében foglalt rendelkezések megsértése esetén az eljárás lefolytatására a fogyasztókkal szembeni tisztességtelen kereskedelmi gyakorlat tilalmáról szóló törvényben meghatározott hatóság jogosult az ott meghatározott szabályok szerint azzal, hogy a végső fogyasztó az Fttv. alkalmazásában fogyasztónak minősül akkor is, ha nem természetes személy.

120. Az Fttv. 17. §-ának (1) bekezdése szerint az e törvényben meghatározott hatóság jár el az e törvény szerinti eljárásban akkor is, ha külön törvény, illetve az annak végrehajtására kiadott jogszabály vagy az Európai Unió közvetlenül alkalmazandó jogi aktusa fogyasztókkal szembeni kereskedelmi gyakorlatra vonatkozó rendelkezésének megsértése tekintetében külön törvény így rendelkezik. Az ilyen eljárásban az eljáró hatóság vizsgálja mind az e törvény, mind pedig a külön törvény, illetve az annak végrehajtására kiadott jogszabály, illetve az Európai Unió közvetlenül alkalmazandó jogi aktusa fogyasztókkal szembeni kereskedelmi gyakorlatra vonatkozó rendelkezéseinek megsértését.

121. Mivel az Éltv. az Fttv. hatásköri szabályaira utal, az Éltv. megsértése esetén is a gazdasági verseny érdemi érintettségének megállapíthatóságát kell vizsgálni. Mint azonban az Fttv. alkalmazása kapcsán már kifejtésre került, az eljárás alá vont gyógygomba kivonatokat tartalmazó étrend-kiegészítőinek népszerűsítése során alkalmazott kommunikációs eszközök kapcsán megállapítható a gazdasági verseny érdemi érintettsége az Fttv. 11. §-a alapján. Ezért a GVH jelen versenyfelügyeleti eljárásban az Éhf. rendelkezései alapján is eljár az Fttv. 10. §-ának (3) bekezdése értelmében.

XI. 2. 2. GVH hatáskör az Fttv. alkalmazására

122. Az Fttv. 10. §-ának (3) bekezdése szerint a GVH kizárólagos hatáskörrel rendelkezik a tisztességtelen kereskedelmi gyakorlat tilalmának megsértése miatt indított ügyekben, ha a kereskedelmi gyakorlat a gazdasági verseny érdemi befolyásolására alkalmas.

123. Az eljárás alá vont a gyógygomba kivonatokat tartalmazó étrend-kiegészítőit népszerűsítő kereskedelmi gyakorlatokat tartalmazó kommunikációs eszközök országosan terjesztett időszakos lapokban (pl: Gyógyhír magazin, Patika magazin, Blikk), a műholdon és a digitális földfelszíni műsorszóró hálózaton terjesztett országos vételkörzetű műsorszolgáltatók (pl: ATV, Echo Tv) műsorszolgáltatásán keresztül, valamint több megyei, illetve helyi terjesztésű napi és hetilapban (pl: Budapesti Piac, Budapesti Piac Plusz, Észak-Magyarország, Kelet-Magyarország, Hajdú-Bihari Napló) jelentek meg. Erre tekintettel az Fttv. 10. §-ának (3) bekezdése és az Fttv. 11. §-ának (1) bekezdésének a), illetve (2) bekezdésének a) és b) pontjai alapján megállapítható, hogy a GVH hatásköre a magatartás elbírálására fennáll.

XI. 3. Az eljárás alá vont egyes állításainak cáfolata

124. A MAX-IMMUN Kft. az eljárás során számos észrevételt tett. Ezek egy része – az eljáró versenytanács megítélése szerint cáfolható. E cáfolatokat – az észrevételek megtételének sorrendjében – az alábbiak rögzíti az eljáró versenytanács:

a) Az V.1. pontban bemutatott beadványban szereplő észrevételek értékelése:

aa) Az eljárás alá vont beadványában előadta, hogy küldetésének tekinti, hogy a gyógygomba és flavonoid kivonatokról és azok egészségre gyakorolt hatásáról tudományos igényű információkat juttasson el a magyar nyelvű érdeklődők részére (69. pont). A célt a Versenytanács is helyénvalónak tartja, a tisztán tudományos és tudományos ismeretterjesztő tartalmú közléseket nem tekinti jogsértőnek. Az eljáró versenytanács álláspontja szerint azonban nem csupán ilyen tisztán tudományos és tudományos ismeretterjesztő tartalmú közlésekre került sor.

ab) Az eljárás alá vont vállalkozás - álláspontja szerint - kizárólag a gyógygomba és flavonoid hatóanyagokról publikál tudományos igényű információkat, termékekről nem.⁹²

Gyógygomba kivonatokat tartalmazó készítményeiről (Aquanax, Cardianax, Cranalgon, Dietanax, Flavogenin Pro, Gastroanax, Immunax Balance, Immunax-C, Immunax-COR, Immunax-OSTEO, Neuranax, VargaDiet, VargaStem, Vitanax PX-4s, Viostat) - a 2008. szeptember 1-jét követő időszakban – nem jelentetett meg termékreklámot. Az eljárás alá vont vállalkozás beadványában ugyancsak leszögezte, hogy gyógygomba kivonatokat tartalmazó termékeiről nem kommunikálja azt, hogy gyógyhatással bírnának (70. pont).

Az eljáró versenytanács álláspontja szerint azonban a cikkek, televíziós műsorok önmagukban sem tekinthetők tisztán tudományos és/vagy tudományos ismeretterjesztő tartalmú közléseknek részben a termékösszetételnek megfelelő tartalomra, részben arra tekintettel, hogy a cikkek és műsorok – a 23-25. pontokban írt módon - a termékek gyártójához való eljutást is reklámozták, többek között az információs elérhetőségi blokk révén. Ráadásul a bemutatott – önmagukban sem tisztán tudományos és/vagy tudományos ismeretterjesztő tartalmú televíziós közlések összekapcsolódtak tv-reklámokkal.

b) Az V.2. pontban bemutatott beadványban szereplő észrevételek értékelése:

ba) A Max-Immun Kft. 2010. augusztus 5-én érkezett beadványa⁹³ szerint bár az eljárás alá vont vállalkozás ügyvezetője, Varga Gábor televíziós csatornákon valóban tájékoztatott bizonyos gombák kivonatainak gyógyhatásáról, azonban ez nem minősíthető jogellenesnek,

⁹² Az eljárás alá vont vállalkozás által előadottakat a televíziós tájékoztatások tartalma nem támasztja alá (vö. 65 és 66. pontok) és később maga az eljárás alá vont vállalkozás is módosította álláspontját (71. pont).

⁹³ A beadványt a Vj-75-002/2010. számú irat tartalmazza.

mivel konkrét termékek népszerűsítésére nem került sor (71. pont). A Versenytanács ezzel ellentétes álláspontja az ab) pont kapcsán került kifejtésre.

bb) Egyes esetekben bemutatásra kerültek a médiában olyan betegek beszámolóí, akik Varga Gábor tanácsára gyógygomba kivonatokat szedtek és meglepő állapotjavulásról tudtak beszámolni. Eljárás alá vont álláspontja szerint ezekben az esetekben sem került sor az eljárás alá vont vállalkozás termékeinek reklámozására, ezekben az esetekben is pusztán a hatóanyagok hatására hívták fel a figyelmet (72. pont). A Versenytanács álláspontja szerint már az az állítás sem helytálló, hogy a betegek gyógygomba kivonatokat szedtek, mivel az eljárás alá vont vállalkozás nem forgalmaz olyan terméket, amely egy gyógygomba kivonatát tartalmazza. Ennek következtében a betegek – amennyiben helytálló a Kft.-nek az az állítása, hogy a termék hatása nem azonos a hatóanyagok hatásával⁹⁴ – az általuk szedett termék (és nem a gyógygomba kivonat) hatásáról számolhattak be.

bc) Gyógygomba kivonatokat tartalmazó termékeket több, eljárás alá vonttal konkurens vállalkozás is forgalmaz, adott esetben az ő termékeikhez is eljuthatnak a fogyasztók, ezért – eljárás alá vont vállalkozás szerint - a kérdéses beszámolók, média megjelenések nem minősíthetők termék vagy cég reklámjának, így az eljárás alá vont vállalkozás termékei reklámjának sem (72. pont). A Versenytanács ezzel kapcsolatos álláspontja az f) pont ad ab) alpontjában kerül részletes kifejtésre.

bd) Az eljárás alá vont vállalkozás a különböző kommunikációs eszközökön feltüntetett telefonszámok kapcsán előadta, hogy azokon az eljárás alá vont vállalkozás szaktanácsadói a különböző hatóanyagokról és Varga Gábor tudományos eredményeiről adnak tájékoztatást (73. pont). Máskor viszont az eljárás alá vont azt állította, hogy az a betegekkel való kapcsolattartás érdekében szükséges, illetőleg a telefonálók a termékekről és arról érdeklődnek, hogy betegségükre milyen készítményt ajánlanak [vö. 81. pont, különösen aa), ab) ac) alpontok].

c) Az V.3. pontban bemutatott beadványban szereplő észrevételek értékelése:

ca) A Max-Immun Kft. 2010. november 22-én érkezett beadványában⁹⁵ előadta, hogy az eljárás alá vont vállalkozás termékei vonatkozásában gyógyhatás állítására nem került sor, azoknak minden fórumon az immunrendszerre gyakorolható kedvező hatása került bemutatásra.⁹⁶ Minden esetben, mind szóban, mind pedig írásban erről tájékoztatták a fogyasztókat. (75. pont). A Versenytanács az ilyen tájékoztatásokat nem tekintette jogsértőnek. A 23. b) pontban írt immun hatás állítások nem kerültek elemzésre, mint ahogy a kemo- és/vagy sugárterápia mellékhatásainak könnyebb elviselésével kapcsolatos állítások sem. Jelen eljárás kizárólag a 23. a) és d) pontokban írt tartalmú tájékoztatásokra koncentrál.

d) V. 4. A Max-Immun Kft. által e-mailen csatolt betegtapasztalatok⁹⁷

Az eljárás alá vont vállalkozás e-mailen továbbított 3 fogyasztói levelet, melyekben különböző betegségekben szenvedő betegek számolnak be állapotjavulásukról, melyet az eljárás alá vont termékeinek tudnak be (79. pont).

⁹⁴ Az eljárás alá vont készítményei ugyan gyógygomba kivonatokat is tartalmaznak, de nem azonosak azokkal, csak összetevői az immunerősítő célú készítményeknek. A gyógygomba hatóanyagok önállóan, önmagukban más hatásokat fejthetnek ki, azonban ilyeneket az eljárás alá vont vállalkozás nem forgalmaz és nem is hirdet.

⁹⁵ A beadványt a Vj/75-018/2010. számú irat tartalmazza. (76. pont)

⁹⁶ A Versenytanács az immunerősítésre vonatkozó állításokat nem tekintette jogellenesnek, de nem csupán ilyen tartalmú közlésekre került sor.

⁹⁷ Vj-74-020/2010., Vj-74-021/2010., és Vj-74-022/2010. számú iratok.

Betegek gyógyulásáról szóló tájékoztatások, orvosi nyilatkozatok (az előírásoknak megfelelő klinikai kísérleteket kivéve) nem tekinthetők bizonyítéknak a Versenytanács - bírói ítéletekkel megerősített – gyakorlata szerint.

e) Az V.5. pontban bemutatott beadványban szereplő észrevételek értékelése:

ad a) Az eljáró versenytanács nem tekinti – és igazolása esetén sem tekintené – enyhítő körülménynek azt, hogy az eljárás alá vont egy területi fogyasztóvédelmi hatóság jogászatól azt a tanácsot kapta, hogy a termék és a hatóanyag lényeges tulajdonságairól a fogyasztókat tájékoztatni kell. A tanács – bizonyos körben és körülmények között - helyénvaló, a konkrét eset azonban számos sajátossággal bír. Nem vitatja az eljáró versenytanács, hogy a tájékoztatás elmaradásából kivételesen egészségügyi hátrányok is származhatnak, de felhívja a figyelmet arra, hogy általában a gyógyszerekről adott tájékoztatás aligha alkalmas a példákkal is jelzett konkrét veszélyek kiküszöbölésére. Ha valóban az volt az eljárás alá vont vállalkozás célja, hogy „korrekt, szakirodalomra és kizárólag a hatóanyagokra vonatkozó kommunikációval megakadályozza az ismeretek hiányából fakadó egészségügyi károkat”, akkor a választott tájékoztatási mód nem hatékony, mert nem garantálja, hogy mind a beteg, mind kezelőorvosa bizonyosan tudomást szerezzen a közölni óhajtott információról. A jelen eljárásban vizsgált tájékoztatások sokkal inkább alkalmasak arra, hogy sokak figyelmét felhívják a tájékoztatás középpontjába állított pozitív hatásokra, mint arra, hogy a pozitív hatások tényleges bekövetkezése esetén azokat fel nem ismerő beteg és/vagy orvosa magatartását befolyásolják. Megjegyzi az eljáró versenytanács, hogy a tájékoztatás figyelemfelhívó jellegét erősíti eljárás alá vont beadványának 3. oldalán olvasható rész is: „a hatóanyagra vonatkozó tájékoztatás megismerteti a fogyasztókat az eddig számukra gyakran ismeretlen étrend-kiegészítő típus immunrendszerre gyakorolt lehetséges tulajdonságait, hiszen a magyar kultúrában eddig a gyógyszer kivonatok fogyasztásának nem volt hagyománya, és ezért azoknak az egészségre gyakorolt jótékony hatásai is ismeretlenek voltak”.

ad b) Eljárás alá vont hiába állította (bizonyítása esetén hiába bizonyította volna) azt, hogy a gyógyszer kivonatok jótékony egészségügyi hatása tudományosan elismert, ugyanis jelen eljárásnak nem az a tárgya, hogy a gyógyszerek, vagy a gyógyszer kivonatok jótékony hatásáról tett állítások valóságtartalmát megítélje. Az eljáró versenytanács a gyógyszerek és gyógyszer kivonatok jótékony egészségügyi hatására vonatkozó tájékoztatást a gyógyszer kivonatokat tartalmazó készítményekre vonatkozó figyelemfelhívásként értékelte. A korábbi versenyfelügyeleti eljárásban is kifejtésre került, hogy a Versenytanács nem látja bizonyítottnak azt, hogy a termék valamennyi összetevőjének külön-külön kimutatott kedvező hatásait összegzi, figyelemmel arra is, hogy azonos hatóanyag tartalmú gyógyszerek hatásai között is mutatkozik különbség.

ad c) A MAX-IMMUN Kft emlékeztetett arra, hogy kerülte a közvetlenül a termékre vonatkozó reklámokat, és magatartás szabályzata is azt írja elő, hogy a termékről tett állítások mellőzzék a gyógyítás, vagy a betegség megelőzés sugalmazását. A Versenytanács ezzel kapcsolatban szükségesnek talál annyi pontosítást, hogy az egyes tájékoztatási formák különböző módon, de összekapcsolták az összetevők gyógyító és/vagy megelőző hatására vonatkozó állítást a késztermékkel. Tény egyfelől, hogy a nyomtatott sajtóban megjelent közlésekben ez a kapcsolódás már nem a termékek megnevezésével, fényképük szerepeltetésével valósult meg, mint a korábbi eljárásban vizsgált tájékoztatásokban, hanem oly módon, hogy az összetevők gyógyhatásáról szóló cikkben a MAX-IMMUN Kft neve, telefonszáma, címe megjelenítésre kerül, másfelől viszont a televíziós tájékoztatások és a honlapon megjelenített közlések tekintetében a reklámozási gyakorlat változása kevésbé érzékelhető.

ad d) Az eljáró versenytanács nem tekinti a jogsértés megállapításának mellőzését eredményező körülménynek azt, hogy

- a MAX-IMMUN Kft. több versenytársa is azonos összetételű és nevű termékeket regisztrált az OÉTI-nél,
- számos cég alkalmasnak tartja a MAX-IMMUN Kft. hatóanyag ismertetőit hivatkozásnak.

Éppen az alapanyagok és a végtermék közötti kapcsolat megteremtését lehetővé tevő eszközök – a valamennyi tájékoztatási eszközön megjelenített telefonszámok, címek, időnként a MAX-IMMUN Kft. vagy képviselője nevének megjelenítése, a televíziós tájékoztatásokban a gyógyult betegek által elmondott és a készítmények valamelyikéhez kapcsolódó pozitív tapasztalatok, az egyes televíziós műsorokban megjelenő közvetlen utalás az eljárás alá vont miskolci információs központjára⁹⁸, egyes televíziós műsorokat megelőző, vagy követő reklámokban⁹⁹ szereplő telefonszámok, cím és a MAX-IMMUN Kft. megnevezése, valamint a honlapon elérhető rovatok, illetőleg más honlapra kattintás lehetősége – biztosítják azt, hogy jórészt a MAX-IMMUN Kft. terméke iránti keresletet gerjesszék a tájékoztatások, ne pedig a konkurensok – esetleg azonos alapanyagokból készített – termékeit népszerűsítsék. A televíziós műsorokban a Max-Immun Kft. szakértő képviselője számos esetben felhívja a nézők figyelmét arra, hogy csak standardizált, kellő mennyiségű hatóanyagot tartalmazó, gyógyszer tisztaságú gyógyszerbevonatot érdemes beszerezni.¹⁰⁰

Megjegyzi a Versenytanács, hogy a versenytársak és a versengő termékek léte önmagában is valószínűtlenné teszi azt, hogy az eljárás alá vont kizárólagos célja a tudományos ismeretterjesztés lett volna, hiszen egy tisztán ismeretterjesztést szolgáló tájékoztatásból a versenytársak – minden befektetés nélkül – ugyanannyit profitálhattak volna, mint az eljárás alá vont.

ad e) Az eljáró versenytanács az ad b) pontban kifejtettek alapján a korábbi versenyfelügyeleti eljárásban csatolt bizonyítékok ismételt vizsgálatát nem tartja szükségesnek. Jelen eljárás nem tekinthető „egészen eltérő szempontú” vizsgálatnak a korábbi versenyfelügyeleti eljáráshoz képest. A különbség csupán a nyilvánvaló reklám és a tájékoztatásnak „álcázott” reklámnak a nyomtatott sajtóban megfigyelhető erőteljesebb elválasztása.

ad f) Az eljáró versenytanács nem fogadja el az eljárás alá vont azon állítását, mely szerint a Vj/075-041/2010. számú előzetes álláspont 26. pontjában említett címek és telefonszámok (nyomtatott sajtó) és cégnév (TV) feltüntetése hozzájárulásuk, kérésük és tudtuk nélkül történt. Ennek ugyanis ellentmond több korábbi előadása. A Vj-75-002/2010 számú beadványban az eljárás alá vont azt állította, hogy a különböző kommunikációs eszközökön feltüntetett telefonszámokon az eljárás alá vont szaktanácsadói a különböző hatóanyagokról és Varga Gábor tudományos eredményeiről adnak tájékoztatást (előzetes álláspont 73. pont). Varga Gábor több televíziós műsorban is hangoztatta annak fontosságát, hogy gyógyszerbevonatok beszerzése és fogyasztása előtt szakember segítségét kérjék ki (előzetes álláspont 130. pont). A Max-Immun Kft. a válság által érintett fogyasztókat segíti a termékeihez való hozzájutásban, mely tevékenységről – egy televíziós műsorban adott tájékoztatás szerint – az információs vonalon lehet érdeklődni.¹⁰¹ Megjegyzi továbbá az eljáró versenytanács, hogy a

⁹⁸ 2009. IV. 11-i Csak természetesen műsor (Vizsgálati jelentés melléklete 59. oldal)

⁹⁹ 2009. II. 7. (Vizsgálati jelentés melléklete 54. oldal), 2009. III. 7. (Vizsgálati jelentés melléklete 56. oldal), 2009. III. 21. (Vizsgálati jelentés melléklete 57. oldal), 2009. IV. 4. (Vizsgálati jelentés melléklete 58. oldal), 2009. IV. 11. (Vizsgálati jelentés melléklete 59. oldal), 2009. V. 2. (Vizsgálati jelentés melléklete 60. oldal), 2009. V. 23. (Vizsgálati jelentés melléklete 62. oldal), 2009. XI. 21. (Vizsgálati jelentés melléklete 70. oldal), 2009. XI. 28. (Vizsgálati jelentés melléklete 72. oldal).

¹⁰⁰ 2008. IX. 6. (Vizsgálati jelentés melléklete 46. oldal), 2008. IX. 8. (Vizsgálati jelentés melléklete 49. oldal), 2008. XII. 13. (Vizsgálati jelentés melléklete 52. oldal), 2009. II. 7. (Vizsgálati jelentés melléklete 54. oldal), 2009. XI. 21. (Vizsgálati jelentés melléklete 70. oldal),

¹⁰¹ 2009. II. 7. (Vizsgálati jelentés melléklete 54. oldal)

sajtóközlések és televíziós szereplések nagy számára tekintettel igen valószínűtlen és nehezen hihető az az állítás, hogy címek és telefonszámok és cégnév feltüntetése hozzájárulásuk és tudtuk nélkül történt volna. Végezetül emlékeztet a Versenytanács arra, hogy az Fttv. az érdekelv alapján áll, tehát a magatartásért azt tekinti felelősnek, akinek az érdekét szolgálta, nem feltétlenül azt, aki a magatartást tanúsította.

ad g) A Vj/075-041/2010. számú előzetes álláspont az Éltv. 10. § (3) és (4) bekezdésében foglaltak alapján látta elmarasztalhatónak az eljárás alá vontat, így az Éltvhf. 10. § (2) bekezdésében foglaltak kapcsán kifejtett – vitatható – értelmezés cáfolatát az eljáró versenytanács nem látja szükségesnek.

ad h) Az eljáró versenytanács a Vj/075-041/2010. számú előzetes álláspont 124-136. pontjaiban részletesen kifejtettek alapján változatlanul úgy ítéli meg, hogy a fogyasztók összekapcsolhatták a termékeket a hatóanyagokról adott tájékoztatással, és a kapcsolat nem csupán egy „gondolati modell eredményeképpen” jöhetett létre.

ad i) Az eljáró versenytanács enyhítő körülményként vette figyelembe azt, hogy az eljárás alá vont

- munkatársai kifejezetten felhívják a figyelmet arra, hogy a termékek nem helyettesíthetnek semmilyen gyógymódot vagy kezelést,
- magatartási kézikönyve kifejezetten immunerősítőnek ajánlja a terméket, nem kezelésre vagy gyógyításra.

Azonban a Vj/075-041/2010. számú előzetes álláspont 27., 28., 29., 30., 31., 32., 33., 34., 35., 36., 37., 38., 39., 40., 41., 42., 43., 44., 45., 46., 47., 50., 51., 52., 53., 54., 55., 56., 58., 59., 60. pontjaiban idézett állítások ellentmondanak az eljárás alá vont azon értékelésének, mely szerint a kivonatokról nem állította, hogy kezel, vagy gyógyít bármit, a kivonatok kapcsán csak ennek magas valószínűségét támasztotta alá tudományos kísérletekre hivatkozással és esettanulmányokkal.

ad j) Az oldalak közötti gyors átjárhatóság - „egy kattintás”- az internetes honlapok sajátosságának tekinthető. Ezt a körülményt a Versenytanács konzekvensen figyelembe vette olyan esetekben, amikor a nyitó oldalon nem szereplő, onnan hiányzó tájékoztatás egy kattintással elérhető volt a honlap másik részén, esetleg egy másik honlapon. A Versenytanács nem lát okot arra, hogy az internetes honlapok e sajátosságát figyelmen kívül hagyja olyan esetben, amikor az egy kattintással elérhető további információ nem javítja, hanem rontja a fogyasztó tájékozottságát. Az egy kattintásra elérhető információ része a honlapi tájékoztatásnak, függetlenül annak tartalmától, az eljárásra nézve előnyös, vagy hátrányos eredményétől. A Vj-48/2008. számú eljárásban egységnek tekintették az ugyanabban a lapban egymástól nem messze található tájékoztató jellegű cikket és termékreklámot. Megjegyzi továbbá a Versenytanács, hogy a honlapokon szereplő tájékoztatás a kattintástól függetlenül is jogsértőnek minősül, hiszen a honlap különböző rovatai tartalmazták a termékek és azok összetevőinek tulajdonított gyógyhatások leírását is.

ad k) Az eljáró versenytanács nem osztja a MAX-IMMUN Kft. azon álláspontját, mely szerint az a körülmény, hogy esetlegesen egy termék ajánlása is megtörténik, nem jelenti azt, hogy gyógyításra vagy kezelésre ajánlják azt fel. A hatóanyagok tekintetében ugyanis egyértelműen az a tájékoztatások üzenete, hogy azok megelőzésre, gyógyításra alkalmasak, így amikor a készítményt ajánlják - mivel az összetevő jellemzően nincs önálló forgalomban - a fogyasztó számára azt a látszatot keltik, hogy a készítmény is

rendelkezik az összetevők hatásával, sőt sokszor kifejezetten olyan tájékoztatás hangzik el, mely szerint az egyes összetevők erősítik egymás hatását.¹⁰²

ad l) Az eljárás alá vontak által adott tájékoztatásokban szereplő gyógyult betegek által tett kijelentéseket a konzekvens versenyhivatali és bírói gyakorlat úgy tekinti, mint az eljárás alá vont állításait,

ad m) A vizsgáló a Vj-75-001/2010 sz. végzés 7. pontjában kifejezetten felhívta az eljárás alá vontat arra, hogy „igazolja hitelt érdemlően a gyógygomba kivonatot tartalmazó készítmények MAX-IMMUN Kft. által kommunikált egészségre ható és gyógyhatásra utaló tulajdonságait, mely felhívás – az eljáró versenytanács álláspontja szerint - megfelel az Fttv. 14. §-ában írt felhívásnak, és mivel az eljárás alá vont a végzés indokolásában (4. oldal 2. bekezdés) a jogkövetkezményekről is tájékoztatás kapott, a végzés kiváltja az Fttv. 14. §-ában írt joghatást.

ad n) A MAX-IMMUN Kft. állította, hogy gyakorlata megfelelt a 1924/2006 EK rendelet IV. fejezet 13. cikkében foglaltaknak. Az eljáró versenytanács ezt egyfelől nem látja bizonyítottnak, mivel az eljárás alá vont vállalkozás nem nyilatkozott arról, hogy a 13. cikk a) pontja körébe tartozó állítás szerepel a (3) bekezdésben meghatározott listán. Másfelől a IV. fejezet 13. cikkében foglaltak esetleges teljesülése önmagában még nem jelenti az európai követelményeknek való teljes megfelelést, ugyanis az eljárás alá vont vállalkozás nem igazolta, hogy a magatartás megfelel a rendelet általános feltételeinek (II. fejezet 3. és 5. cikke), valamint az egészségre ható állítások különös feltételeinek (IV. fejezet 10. cikk). Az 1924/2006 EK rendelet - az általános szabályoktól a speciális helyzetekre vonatkozó rendelkezésekig – több fejezet, számos rendelkezésében ír elő követelményeket a tájékoztatásra vonatkozóan. Az eljáró versenytanács megítélése szerint nem lehet kiragadni az egymásra épülő rendelkezések egyikét, azt állítva, hogy annak megfelel a vizsgált magatartás.

Az eljárás alá vont tévesen kifogásolta, hogy a GVH nem élt a 1924/2006 EK rendelet II. fejezet 6. cikk (3) bekezdésében meghatározott jogával, mivel ez a jogosítvány nem a GVH-t illeti, másfelől pedig az eljárás alá vont vállalkozás számára ismert volt, hogy a bizonyítási teher rajta nyugszik.

f) Az V. 6. pontban bemutatott beadványban szereplő észrevételek értékelése:

ad aa) Az eljárás alá vont vállalkozás kiemelte azt, hogy a személyre szabott tanácsadás nagy jelentőségű a gyógygomba kivonat használata során figyelemmel arra is, hogy a MAX-IMMUN Kft. által előállított termékek magas hatóanyag tartalmúak. 2011. augusztusi beadványában példákkal illusztrálta azokat az egészségügyi kockázatokat, amelyek abból fakadhatnak, hogyha a beteg és orvosa nem kapja meg a gyógygomba kivonatokat tartalmazó termékekkel kapcsolatos tájékoztatást. Valamennyi gyógygomba kivonatot szedő pácienssel személyesen kell beszélni és az ő körülményeihez alkalmazva meghatározni egyrészt a készítményt, másrészt annak a dózisát. A műsorokban szereplő telefonszám jelentősége az is, hogy a központokból arra is tanácsot kapnak a betegek, hogyha a gyógygomba kivonatok és a gyógyszeres kezelés, kemoterápia együttes hatására a daganat műtethető nagyságúra csökken, akkor haladéktalanul kérjék a műtétet, illetve, ha a tumor a CT-n már nem kimutatható méretűre zsugorodott ne hagyja abba a

¹⁰² Lásd pl. „...mindig felhívjuk a tüdőrákosok figyelmét, hogy a bokrosgomba kivonatának fogyasztása az egyik legfontosabb, nyilván összekeverve más gyógygomba kivonatokkal ezt a hatást még fokozni is lehet.” 2009. III. 7.-i televíziós adás (Vizsgálati jelentés melléklete 55. oldal)

gyógyszeres kezelést, mert a CT által nem kimutatható tumor nyoma még ott lehet a szervezetében.

Az eljárás alá vont vállalkozás álláspontjával szemben az eljáró versenytanács megítélése szerint ezek a körülmények sem indokolják azt, hogy az újságcikkekben és a televíziós adásokban feltüntetésre kerüljön a MAX-IMMUN Kft. neve, címe, telefonszáma, honlapja. A Kft. idézett álláspontja a MAX-IMMUN Kft. termékének magas hatóanyagtartalmáról, a MAX-IMMUN Kft. termékét megvásárló beteg és orvosa tájékoztatásáról szól (a továbbiakban: egészségügyi célú tájékoztatás). Az eljárás alá vont vállalkozás által jelzett tájékoztatási kötelezettség tehát a MAX-IMMUN Kft. termékéhez kapcsolódik, nem a gyógygombákhoz általában. Az eljáró versenytanács álláspontja szerint a fogyasztók tájékoztatása valóban hasznos és szükséges, de az eljárásban vizsgált cikkek és televíziós műsorok nem azt a célt szolgálták, hogy a terméket megvásárló személy azt helyesen tudja felhasználni, hanem reklámfunkciót töltöttek be, nevezetesen a hatóanyagok iránti érdeklődés felkeltésével a termékek megvásárlását igyekeztek elérni.

- Egyrészt az egészségügyi célú tájékoztatásra később, a termék megvásárlása során kell sort keríteni, hiszen a MAX-IMMUN Kft. termékének vásárlója nem feltétlenül látta a televíziós műsort. Az eljárás alá vont vállalkozás is arra hívta fel a figyelmet, hogy a beteg személyes körülményeihez kell igazítani a készítmény kiválasztását és a dózis meghatározását. Ez a körülmény is a termékválasztás időszakához köti a személyes kapcsolat kialakítását. Még később indokolt a műtét és a további kezelés szükségességére történő figyelmeztetés, amely a termék bizonyos tartamú használatát követően esedékes, semmiképp nem azt megelőzően, hogy a beteg egyáltalán felvette volna a kapcsolatot a MAX-IMMUN Kft.-vel.
- Másrészt az egyes gyógygombák hatása nem feltétlenül azonos a MAX-IMMUN Kft. termékeinek a hatásával, így az egészségügyi célú tájékoztatásnak tartalmilag is a ténylegesen megvásárolt készítményhez kell kötődni.
- Harmadrészt az eljáró versenytanács felhívja a figyelmet arra, hogy a televíziós műsorok által megvalósított ismeretközlés sokkal inkább a gyógygombák pozitívumaira hívja fel a figyelmet (reklám), mint azok alkalmazásának kockázataira (egészségügyi célú tájékoztatás).

Az általános ismeretterjesztés keretében megjelenített címek, telefonszámok, honlapok, tehát – az eljáró versenytanács álláspontja szerint – nem az egészségügyi célú tájékoztatást szolgálják, hanem azt hivatottak biztosítani, hogy az érdeklődő fogyasztók a gyógygombákkal foglalkozó többféle cég közül éppen a MAX-IMMUN Kft.-t találják meg.

- ad ab) Az a körülmény, hogy a MAX-IMMUN Kft. televíziós műsorainak részletét DVD-re felvéve egy konkurens vállalkozás a saját termékeihez mellékelte – szemben az eljárás alá vont álláspontjával - az eljáró versenytanács szerint nem bizonyítja azt, hogy ezek a műsorok nem reklámok, hanem tájékoztatások. Ebből a szempontból lényeges az, hogy a DVD-n a televíziós műsor részlete szerepelt, amely nem tartalmazta a MAX-IMMUN Kft. nevét, címét, telefonszámát, e-mail címét, a műsorhoz kapcsolódó termékreklámjait. Ilyen részek nélkül a televíziós műsor valóban tájékoztatásnak minősül, amelyet az eljáró versenytanács sem tekint jogsértőnek.

ad ac) A MAX-IMMUN Kft. felhívta a figyelmet arra, hogy a 300 televíziós adásban közel 300 beteg adott személyesen számot a gyógyulásáról. A beteg beszámolók mellett többnyire orvosi dokumentációk is felhasználásra kerültek. Közöttük olyan esetekről is számot adtak, amikor az orvostudomány a klasszikus eszközeivel nem volt képes pozitív hatást elérni.

Betegek gyógyulásáról szóló tájékoztatások, orvosi nyilatkozatok (az előírásoknak megfelelő klinikai kísérleteket kivéve) nem tekinthetők bizonyítéknak a Versenytanács - bírói ítéletekkel megerősített – gyakorlata szerint.

ad ad) Az eljáró versenytanács nem látja megalapozottnak a Kft. alábbi – idézőjelben szerepeltetett – kijelentéseit sem:

- „különbséget kell tenni a televíziós műsorokban megszólaló betegek által elmondottak és az eljárás alá vont álláspontja között”. A televíziós felvételek nem támasztják alá azon előadást, hogy amennyiben Varga Gábor jelen van a műsorban, akkor hozzá szokta tenni betegek által elmondott pozitív tapasztalatokhoz, hogy ez nem minden esetben várható el, de hozzáteszi azt is, hogy a szakirodalom szerint milyen esélyek vannak, mire számíthat általában a beteg,
- „a műsorban nem egy termékről, vagy egy cég készítményeiről beszélnek, hanem a gyógygomba kivonatok hatásairól”. A televíziós műsorokban megszólaló betegek valamennyien a MAX-IMMUN Kft. termékeit fogyasztották, így általában a gyógygomba kivonatok hatásairól nem tudnak beszámolni.

ad ae) A MAX-IMMUN Kft felhívta a figyelmet egyfelől a Vj-82/2008/37. számú határozatra, amelyben a Versenytanács hasonló állítás kapcsán mellőzte az eljárás alá vont marasztalását¹⁰³, noha ott az állítás magára a készítményre és nem a hatóanyagra vonatkozott, továbbá a Vj-37/2006/16. számú határozatra, amelyben ugyan elmarasztalták az eljárás alá vontat, de bírság kiszabására nem került sor.

Az eljáró versenytanács felhívja a figyelmet arra, hogy két ügy tényállása mindig mutat olyan eltéréseket, amelyekre a magatartás megítélése során figyelemmel kell lenni. Az egyik ilyen különbség az, hogy milyen besorolását a reklámozott termék. A Vj-82/2008/37. sz. eljárásban a termék hivatalos besorolása: „speciális – gyógyászati célra szánt – tápszer”, a termék jóváhagyott elnevezésében pedig szerepelt az, hogy „speciális – gyógyászati célra szánt – tápszer daganatos betegek részére”. Ezzel a besorolással és elnevezéssel a tájékoztatások egy része összhangban állónak mutatkozott, más kérdés, hogy így is sor került nem kis összegű bírság kiszabására. A Vj-37/2006 sz. ügyben az eljárás alá vont vállalkozás közvetlenül a kifogásolt tevékenység megkezdése előtt lépett piacra, annak igen kis szereplője volt, a kifogásolt magatartást igen rövid ideig tanúsította és azzal önként felhagyott. Jelen eljárásban a hivatkozott esetekben figyelembe vett egyik körülmény sem merült fel.

ad b) A próbavásárlást az eljárás alá vont vállalkozás – többek között – azért ítélte „mesterséges szituáció”-nak, mivel az lényegesen különbözött az eljárás alá vont és a betegek közötti kapcsolatfelvételtől. A betegek nem szoktak feltenni olyan kérdéseket, amelyek feltételére a próbavásárlás során sor került, a betegek nem a

¹⁰³ Valójában sor került a jogsértés megállapítására és 18.000.000 Ft bírság – részletekben történő – megfizetésére kötelezésre.

miértre kíváncsiak, hanem arra, hogy a konkrét betegségükre milyen gyógymódot alkalmazzanak. A Versenytanács felhívja a figyelmet arra az ellentmondásra, ami az itt kifejtett tényállítás és a Kft. azon előadása (vö. 73. pont), amely szerint a különböző kommunikációs eszközökön feltüntetett telefonszámokon az eljárás alá vont vállalkozás szaktanácsadói a különböző hatóanyagokról és Varga Gábor tudományos eredményeiről adnak tájékoztatást

ad c) A Kft. szerint a Vj-75-001/2010. végzés egy általános adatközlésre felhívó végzés volt, míg az eljáró versenytanács szerint annak 7. pontja az előzetes álláspont szerinti felhívásnak tekintendő.

g) A szlovákiai klinikai kísérlet bizonyítékként felhasználhatóságának értékelése

Az eljárás alá vont vállalkozás által elektronikusan csatolt¹⁰⁴ Szlovákiában végzett klinikai kutatásokról készült tanulmány nem szolgáltat bizonyítékot a Kft.-nek a tárgyaláson tett azon állításának alátámasztására mely szerint a klinikai kísérletet a MAX-IMMUN Kft. termékével végezték. A http://www.natur-produkt.sk/Hu/clinic_exp_hu.html honlapról készített tájékoztató szerint ennek ellentmond

- az, hogy a tesztelt anyag a Podkovicnik Mix megjelölést viseli (mely elnevezés magyar nyelvű megfelelője nem azonosítható a MAX-IMMUN Kft. egyetlen termékének nevével sem),
- a tanulmány 2. pontjában említett gombok közül a feketepata gomba nem található meg a MAX-IMMUN Kft. egyik termékében sem,
- bokrosgombát és pecsétviasz gombát ugyan a MAX-IMMUN Kft. több terméke is tartalmaz, de ezek között egyetlen olyan sem található, amely egy harmadik gombafaj kivonatát is tartalmazná, de más összetevőt nem.

Mindezek alapján az eljáró versenytanács nem látta bizonyítotttnak azt, hogy a klinikai kísérletet a MAX-IMMUN Kft. valamelyik termékével végezték volna.

XI. 4. A hatóanyagokra vonatkozó tájékoztatás és a termékek összekapcsolása az eljárás alá vont kereskedelmi gyakorlatában

XI. 4. 1. Média tájékoztatás

125. Az eljárás alá vont vállalkozás korábbi gyakorlatát a korábbi versenyfelügyeleti eljárást követően úgy változtatta meg, hogy konkrét termékeinek közvetlen reklámozását visszafogta. Termékeiről az eljárás alá vont pusztán honlapján ad közvetlenül információkat a fogyasztóknak, ezekben nem alkalmaz gyógyhatásra vonatkozó állításokat, és nem sugallja, hogy termékei ilyen tulajdonságokkal rendelkeznek. Tény azonban az is, hogy másfajta információ is eljut a fogyasztókhoz.

126. Az eljárás alá vont kommunikációi nem teljesen azonos struktúrájúak, ezért a Versenytanács külön vizsgálja a nyomtatott sajtóban, a vásárláshelyi reklámanyagokban, az internetes honlapokon és a televíziós adásokban megjelenő tájékoztatásokat.

XI. 4.1.1. A nyomtatott sajtóban megjelenő kommunikáció

127. Az eljárás alá vont nyomtatott sajtóban megjelenő kommunikációja tipikusan az alábbi felépítésű:

- általános információkat közöl különböző betegségekről, azok hatásmechanizmusáról, elterjedtségéről, az azokkal kapcsolatos gyógyászati felfogásokról, majd

¹⁰⁴ Vj-75-045/2010.

- további információkat közöl arra vonatkozóan, hogy az adott betegséggel kapcsolatban milyen típusú gyógygombákról, gyógygomba kivonatokról vannak pozitív tapasztalatok, milyen gyógygomba kivonatok bizonyultak eredményesnek az adott betegséggel szemben, ezt követően
- minden esetben feltüntetésre kerülnek honlapok, telefonszámok, címek, ahol a fogyasztók további információkat kaphatnak az adott betegségről, a gyógygomba kivonatokról és a gyógygomba kivonatok hatásosságát alátámasztó eredményekről.

XI. 4.1.2. A vásárláshelyi reklámanyag

128. A vásárláshelyi reklámanyagok közül¹⁰⁵ a 12 oldalas tájékoztató füzet¹⁰⁶

- rövid általános bevezetőt követően
- a különböző típusú gyógygombák, gyógygomba kivonatok alkalmazásának pozitív tapasztalatait, az egyes gyógygomba kivonatok hatásait, köztük sokféle megnevezett betegség megelőzésére, gyógyítására való alkalmasságát tartalmazza,
- a nyitó oldalon nyomdai úton feltüntetésre került a Max Immun Kft. neve, és a nyitó oldalra utólag rátűzött színes „névjegykártyán” olvasható a Max Immun Információs Központ neve, címe, telefonszáma.

A 12 oldalas szórólapon feltüntetésre kerül egy-egy telefonszám, és az eljárás alá vont vállalkozás eladáshelyeként is működő úgynevezett Gyógygomba Információs Központja is.

XI. 4.1.3. Honlapok

129. A www.max-immun.eu honlapján az eljárás alá vont termékeiről ad információkat a fogyasztóknak. Az egyes termékek kapcsán közvetlenül nem alkalmaz gyógyhatásra vonatkozó állításokat, és nem sugallja, hogy termékei ilyen tulajdonságokkal rendelkeznek. A versenytanács a közvetlen gyógyhatásra utaló állítások hiánya ellenére aggályosnak találja az alábbi körülményeket:

- a) a honlap más rovatát is elolvasható az alábbi pótlólagos információval találkozhatnak:
 - aa) a „Hírek” rovat – többek között különböző sajtótermékekben megjelentetett cikkeket tartalmaz,
 - ab) az „Esetleírások” menüpont két daganatos megbetegedés esetén mutatja be a fogyasztott gyógygomba keverék pozitív hatását,
- b) a www.max-immun.eu oldal „Termékek” menüpontján belül az egyes termékek leírásánál linken keresztül azonban elérhetőek gyógyhatásállítást, illetve -sugalmazást tartalmazó, szintén az eljárás alá vont által fenntartott internetes oldalak az alábbiak szerint¹⁰⁷:
 - az Aquanax, Dietanax, termékekről a www.polysacharid.hu oldalra,
 - a Vitanax-PX4 (Csomag I., Csomag II:) termékekről a www.patkonyelv.hu oldalra.

A www.polysaccharid.hu honlapcím a www.patkonyelv.hu oldalt nyitják meg.

¹⁰⁵ Az eljárás alá vont további szórólapjai közül a kettéhajtott szórólap (Vj-74/000/2010/32) a búzacsíra kutatások történetét követően a 2. generációs búzacsíra apigenin kezdevő hatásait részletezi, így – mivel nem gyógygombával kapcsolatos nem tartozik jelen eljárás tárgyához, a háromfelé hajtott színes szórólap (Vj-74/000/2010/33) sem a hatóanyagoknak sem a termékeknek nem tulajdonít gyógyhatást.

¹⁰⁶ Vj-74/003/2010/31

¹⁰⁷ Vj-75-37/2010. számú irat 5. melléklete (005-029 alpontok). A Versenytanács elfogadta az eljárás alá vont észrevételét, mely szerint a Cardianax termék nem tartalmazza az ott jelzett linken elérhető lepkefü gomba kivonatát, ezért a Cardianax termékekről a www.lepkefu.hu oldalra történő kapcsolódás, továbbá a VargaStem termékről a www.vargastem.hu oldalra történő kapcsolódás lehetőségét a Versenytanács nem kifogásolja, mint ahogy a patkonyelv gombát nem tartalmazó többi termékről a www.patkonyelv.hu oldalra kattintás útján történő információszerzést sem.

A www.max-immun.eu honlap tehát egyik rovatában bemutatja a termékeket (közvetlen gyógyhatás állítás nélkül) és más rovatokban [vö. a) pont], illetve a termék rovatból egy kattintással elérhető más honlapokon [vö. b) pont] viszont elérhetővé teszi a termékek összetevőinek hatásait bemutató tájékoztatásokat.

XI. 4.1.4. Televíziós kommunikáció

130. A televíziós megjelenésekben is szerepelnek a nyomtatott sajtóban megjelenő információk, továbbá jellemzően betegek is beszámolnak az egyes betegségek esetén szedett gyógygomba kivonatokat tartalmazó készítmények hatásáról, pozitív terméktapasztalatokról. Ezekben az esetekben sem kerülnek említésre konkrét termékek, csak összetevők, viszont itt is megjelennek telefonszámok, honlapok, amelyeken az eljárás alá vont vállalkozás érhető el.

131. A televíziós megjelenésekben Varga Gábor - műsorvezetői kérdésre válaszolva - többször elmondta, hogy bár a különféle gyógygombák hatását tekintve nagyfokú átfedés tapasztalható, azonban az egyes panaszokra más és más gyógygomba hatása lehet optimális, így azok beszerzése és fogyasztása előtt érdemes szakember segítségét kérni, hogy a konkrét panaszra mely gyógygomba lehet a leghatásosabb. Ez a gyakorlat a képernyőn megjelenő információs telefonszámok felhívása felé tereli a fogyasztókat. („A gyógygomba kivonatoknak a skálája: úgy képzeljük el, mintha egy gyógyszertártárba mennénk be, mert nagyon sok van belőle és nagyon sokféle betegség, tünethalmazra alkalmazzák a gyógygomba kivonatokat asztmától elkezdve rákbetegségekig, immunrendszer erősítésre is. Tehát nagyon széles a skálája, ezért szükséges egy konkrét betegségnél tanácsadókra, akik valamennyire tudják irányítani az érdeklődőt, hogy milyen gyógygomba kivonatokat próbáljon ki, szedni és mitől várható első sorban a tünetének a javulása.”)¹⁰⁸

XI. 4.1.5. Televíziós adásokhoz kapcsolódó reklám

132. Egyes tévéadásokban, a gyógygomba kivonatokról szóló beszélgetést követő reklámblokkban megjelennek a MAX-IMMUN Kft. hirdetése, amelyek nem csupán telefonszámokat és honlapokat tartalmaznak, hanem megnevezik a MAX-IMMUN Kft.-t, megadják annak címét, sőt alkalmanként további – reklámhatású – információt is szolgáltatnak, mint, pl. „Varga Gábor hatóanyag szakértő garantálja, hogy a MAX-IMMUN Kft. termékeivel standard minőségű gyógygomba készítményekhez jussanak azok, akiknek erre szükségük van”, vagy „a jövőben a MAX-IMMUN Kft. termékeivel kapcsolatos valamennyi információ – termékeik rendelését is beleértve – az alábbi honlap-címen elérhetőek el” (lásd 65. pont).

XI. 4.2. A médiában adott tájékoztatás közös elemei

133. A cikkekben, a televíziós megjelenések során feltüntetésre kerülnek olyan adatok (az eljárás alá vont vállalkozás és az eljárás alá vont vállalkozás eladáshelyeként is működő úgynevezett Gyógygomba Információs Központjainak neve, telefonszámai, web-shopként is működő honlapja, Varga Gábor neve), amelyek révén azok a fogyasztók, akiknek érdeklődését felkeltette a gyógygombák gyógyító hatásáról szóló tájékoztatás, képessé válnak arra, hogy megtalálják a MAX-IMMUN Kft.-t, vagy Gyógygomba Információs Központját további információszerzés és/vagy termékvásárlás céljából.

¹⁰⁸ Vj-75-37/2010. számú irat 2. melléklete (002 alszám) „Csak természetesen” című műsor 2008. 11. 29-iki adás

XI. 4.3. Eladáshelyi tájékoztatás

136. A cikkekben, a 12 oldalas szórólapon és a televíziós megjelenésekben megjelenő telefonszámokra érkező hívásokról tanúvallomások alapján megállapítható, hogy az érkező hívások túlnyomó többsége jellemzően nem a különböző gyógygomba kivonatok és más összetevők hatásmechanizmusáról, az azokkal kapcsolatos klinikai vizsgálatokról érdeklődik, hanem valamilyen konkrét panasszal fordul az eljárás alá vont információs munkatársaihoz, akik az általuk ismert betegtapasztalatok és Varga Gábor utasítása és eligazítása alapján konkrét termékeket javasolnak az érdeklődőknek.

A tanúvallomások¹⁰⁹ és a vizsgáló által végzett helyszíni ellenőrzés során¹¹⁰ tapasztaltak alapján az is megállapítható, hogy a különböző gyógygomba kivonatokról, azok hatásmechanizmusáról, az azokkal kapcsolatos klinikai vizsgálatokról a telefonokra válaszoló munkatársak nem is tudnának további információkkal szolgálni, ilyen esetben az érdeklődőknek vagy a honlap tanulmányozását, vagy Varga Gábor közvetlen megkeresését javasolják. Hasonló olvasható ki az eljárás alá vont által csatolt fogyasztói e-mailekből is.

- „Kedves Zsigmondné Ibolya!”¹¹¹ A nyár végétől többször beszéltem Önnel telefonon, édesanyám betegsége miatt. (...) A kórházba kerülésekor kerestem Önt először, és a javasolt Vitanax PX4S és Flavogenin Pro kúrát megkezdtük. (...)”¹¹²
- „Tisztelt varga Úr! Férjem április óta 4 doboz Immunax balance-ot fogyasztott el az Ön javaslatára. (...)”¹¹³
- „Tisztelt Varga Gábor! (...) 2010. okt. 5-től /műtétem 2. napjától/ budapesti központi üzletükben hozzátartozómnak műtétem elmondása alapján kedvesen, odafigyeléssel ajánlotta a Hölgy a VITANAX Px-4/S és ACEROLA C étrendkiegészítőket szedési ajánlással.”¹¹⁴

XI. 4.4. A kétféle ismeret, és megjelenésük sorrendje

134. A fogyasztó kétféle ismeret birtokába jut:

- egyfelől részletes tájékoztatást kap arról, hogy a gyógygombák kedvező élettani hatásokkal rendelkeznek, és további információ elérhetőségi helyéről,
- másfelől megtudja, hogy vannak olyan készítmények, amelyek a kedvező hatású gyógygombáknak a kivonatait tartalmazzák, és ezekről a készítményekről ismeretekhez jut.

135. A kétféle körülményről kapott tájékoztatás sorrendje különböző lehet, és ez – jórészt – meghatározza azt, hogy a fogyasztó milyen módon jut az ismeret birtokába.

- A fogyasztó jellemzően előbb az általános ismeretterjesztőnek szánt információkkal ismerkedik meg (ez a megoldás érvényesül a cikkekben és a televíziós adásokban és a 12 oldalas szórólapon), és később jut tájékoztatáshoz – a különböző kapcsolóelemek révén - az eljárás alá vont által előállított konkrét termékekről.
- A honlapok esetén az a sorrend is érvényesülhet, hogy a termékről szerez előbb információt és a gyógygombák hatásaival ismerkedik meg később, mivel a honlap

¹⁰⁹ Lásd jelen előzetes álláspont 101. pontját - Varga Zsigmond Gyula tanú elmondta, hogy Varga Gábor úr utasítása és tapasztalata alapján ajánlja a különböző panaszokhoz a különböző készítményeket, így azok hatóanyagainak hatásmechanizmusáról, a termékek összetételének okairól nem tud beszámolni - továbbá a vizsgálati jelentés VII. pontjában foglaltakat, valamint a Vj-75-013, 14, 15, 17/2010. sz. iratokat.

¹¹⁰ Lásd a vizsgálati jelentés VI. pontjában foglaltakat, valamint a Vj-74-006/2010. sz. iratot.

¹¹¹ Zsigmond Ibolya az eljárás alá vont vállalkozás alkalmazottja telefonos információs munkakörben (a vizsgált időszakban az eljárás alá vont vállalkozás 0670/423-1127 telefonszáma tartozott hozzá)

¹¹² Vj-75-20/2010. számú irat

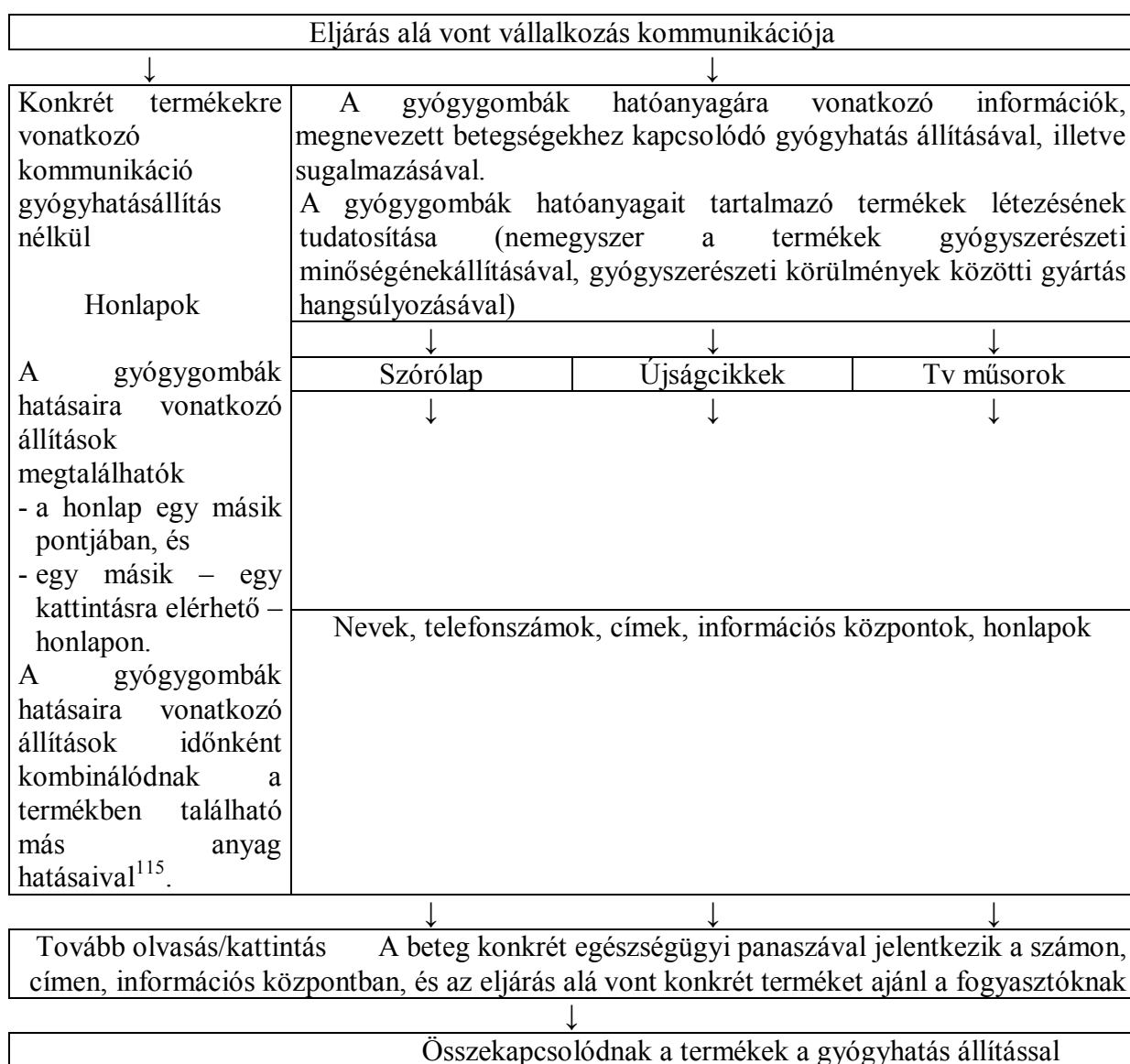
¹¹³ Vj-75-21/2010. számú irat

¹¹⁴ Vj-75-22/2010. számú irat

mindkét információt tartalmazza és az egyes böngészőtől függ, hogy a honlap mely részét kezdi el tanulmányozni.

136. A honlappal találkozó fogyasztó jellemzően mind a termékre, mind a gyógygomba hatásmechanizmusára vonatkozó tájékoztatást megismeri anélkül, hogy másfajta információs forrás igénybe vételére lenne szüksége. Előfordulhat az is, hogy honlapon a MAX-IMMUN Kft. valamely termékét tanulmányozó személy – élve a honlap által felkínált lehetőséggel – egy másik honlapra kattintva, vagy a megismert telefonszám felhívása útján, illetve a honlapról megismert gyógygomba információs központok valamelyikének felkeresése eredményeként ismeri meg a termékben is szereplő gyógygomba hatásmechanizmusát, de ebben az esetben is már az első honlapon is eleve adott volt a gyógygomba hatásmechanizmus tanulmányozásának lehetősége.

137. Az eljáró versenytanács az alábbi ábrával kívánja érzékeltetni az ismeretek megszerzésének kétféle útját.

Az ábra jobb oldalán bemutatott tipikus út – kivételes esetekben – lerövidülhet azáltal, hogy a gyógygombák hatásaira vonatkozó tájékoztatás már eleve utal a MAX-IMMUN Kft.-re, illetőleg a MAX-IMMUN Kft. termékeire, vagy a televíziós műsort közvetlenül követő

¹¹⁵ Lásd 51., 52., 57. és 61. pontok

reklám tartalmazza ezeket az információkat. Ebben az esetben a kétfajta információ összekapcsolódása közel ugyanolyan automatikusan történik meg, mint a táblázat bal oldalán jelzett honlapok esetén.

138. Az eljáró versenytanács álláspontja szerint a tudományos ismeretterjesztéssel induló tájékoztatásban elhelyezett információk (telefonszámok, címek, információs központok, honlapok) alapján az érdeklődő fogyasztók eljutnak az eljárás alá vont vállalkozás gyógygomba kivonatokat tartalmazó termékeihez, így megállapítható az, hogy a vizsgált cikkek, szórólapok illetve televíziós megjelenések a tudományos ismeretterjesztő szándékon kívül az eljárás alá vont vállalkozás árujának fogyasztók részére történő értékesítésével, szolgáltatásával vagy eladásösztönzésével közvetlen kapcsolatban állnak, így megfelelnek az Fttv. 2. §-ának d) pontjában szereplő kereskedelmi gyakorlat fogalmának.¹¹⁶

XI. 5. Gyógyhatásra és egészséghatásra vonatkozó állítások

139. Az egészség helyreállítását célzó tevékenység gyógyítás, amelynek érdekében fogyasztani ajánlott terméknek gyógyító hatású terméknek kell lennie. Gyógyhatása annak a terméknek van, amely a betegséget megszünteti, az egészséget helyreállítja, azaz egészségessé tesz.

140. Az 1924/2006/EK rendelet szerinti egészségre vonatkozó állítás (vö. 104. pont) a gyógyhatásállítástól különböző fogalom. Jelen eljárás tényállása nem teszi szükségessé a két fogalom összevetését.¹¹⁷

141. Mindazok a vállalkozások, amelyek az emberi egészséget gyógyító, de egyben veszélyeztető termékeket kívánnak forgalomba hozni, az erre hivatott hatóságnál (az Országos Gyógyszerészeti Intézetnél) kötelesek termékeiket megvizsgáltatni. Az eljárás egyik fontos célja az, hogy az emberi egészségre ártalmas termékek ne kerüljenek forgalomba, és a forgalomba hozás és fogyasztás feltételei egyértelműen legyenek meghatározva. E szűrés elengedhetetlen velejárója, hogy az esetleg hatásos és jó termékek később, nehezebben kerülhetnek a piacra, illetve aki e szűrőn nem kíván átesni, nem is viheti piacra – még esetleg akár nagyon is jó – termékét, vagy legalábbis nem adhat termékéről olyan tájékoztatást, ami gyógyhatásra utal. Tehát mindazok a vállalkozások, amelyek ezt az utat megkerülik, nem állíthatják termékeikről azt, hogy annak gyógyhatása van. Ha szabadon lehetne piacra lépni engedélyeztetés nélkül, akkor még esély sem lenne arra, hogy az egészségre ártalmas, veszélyes szerek forgalmazását meg lehessen akadályozni. Ha mégis ezt teszik egyes vállalkozások, azaz nem engedélyeztetik termékeiket, akkor tisztességtelen előnyre tesznek szert olyan vállalkozásokkal szemben, amelyek a szabályt betartva, a kapcsolódó költségeket (terheket) is vállalva járnak el. A fentiekkel összhangban az étrend-, vagy táplálék-kiegészítők piacán a szabályok betartása fokozott közérdek.

142. A fogyasztóknak nyújtott tájékoztatás fogyasztói döntésekre gyakorolt befolyását a tájékoztatás összhatását szem előtt tartva lehet megállapítani. Ennek megfelelően a termék egyes alkotóelemeire, ezek gyógyhatására vonatkozó tájékoztatás is megalapozza a fogyasztókkal szembeni tisztességtelen kereskedelmi gyakorlat megállapítását, ha a tájékoztatás a fogyasztók számára összhatását tekintve a termék gyógyhatásáról fogalmaz meg állításokat.¹¹⁸

¹¹⁶ Lásd a Versenytanács Vj-19/2008/30. számú határozatának 25. pontja., vizsgálati jelentés IX. fejezetének utolsó bekezdése

¹¹⁷ A GVH gyakorlata időközben változott, a nem bizonyított egészséghatás állításokat és immunrendszerre vonatkozó állításokat is jogsértőnek tekinti. Figyelemmel azonban a jelen eljárás megismételt voltára, az eljáró versenytanács az alapeljárásban vizsgált időszakban hatályos jogszabályok és joggyakorlat alapján járt el.

¹¹⁸ Vj-156/2007 sz. versenyfelügyeleti eljárás

143. A Versenytanács korábbi eljárásában azt is megállapította, hogy termékre vonatkozó gyógyhatásállításnak minősül az olyan hatóanyagra vonatkozó állítás is, amely a kommunikáció szintjén összekapcsolható a termékkel. (Vj-19/2008/30. 81.pont)

144. A felsorolt kommunikációs eszközökben a termékek összetevőivel és – az előbbiek alapján - magukkal a termékekkel kapcsolatos, azok egyes betegségek megelőzésére, kezelésére utaló tulajdonságainak konkrét állítások azt a benyomást kelthették a fogyasztókban, hogy az említett termékek alkalmasak betegségek, illetve az emberi szervezet működési zavarai vagy rendellenességei gyógyítására.

145. A jelen eljárásban vizsgált kifogásolt egyes tájékoztatások az Éhf. 10. §-ának (3) bekezdésének és az Fttv. mellékletének 17. pontjában foglaltaknak feleltethetők meg.

XI. 6. Az állítások Éltv. szerinti értékelése

146. Az Éltv. 10. §-a (3) bekezdése szerint az élelmiszer-jelölés és az alkalmazott jelölési módszer – ha külön jogszabály vagy közvetlenül alkalmazandó európai uniós jogi aktus eltérően nem rendelkezik – nem tulajdoníthat az élelmiszernek betegség megelőzésére, gyógyítására vagy kezelésére vonatkozó tulajdonságokat, illetve nem keltheti ezen tulajdonságok meglétének benyomását. Ugyanezen jogszabályhely (4) bekezdése szerint a (3) bekezdés rendelkezéseit megfelelően alkalmazni kell az élelmiszerekre vonatkozó reklámra.

147. Tekintettel arra, hogy a vizsgált termékek élelmiszer kategóriába tartoznak, valamint arra hogy a kommunikáció egészét tekintve megállapítható, hogy az a tudományos jellegű információ közlésén túl az eljárás alá vont vállalkozás termékei forgalmazásának elősegítésére irányul, így a vizsgált kommunikáció az eljáró versenytanács szerint élelmiszerekre vonatkozó reklámnak minősül.

148. Mivel az Éltv. 25. §-ának (3) bekezdése szerint az Éltv. 10. §-ának (2)-(4) bekezdésének megsértésére irányuló eljárás során az Fttv. rendelkezései az irányadóak, ezért ez esetben is alkalmazandó az Fttv. 14. §-a, amely alapján a tényállítás valóságát a vállalkozás köteles igazolni.

149. Az eljárás alá vont vállalkozás nem csatolt be olyan bizonyítékokat, mely alapján élelmiszernek minősülő termékeinek külön törvény, vagy európai uniós jogi aktus felhatalmazná arra, hogy termékeinek betegség megelőzésére, gyógyítására vagy kezelésére vonatkozó tulajdonságokat tulajdoníthatna, vagy ilyen tulajdonságok meglétét sugallhatná a fogyasztók felé, így az ezekre vonatkozó gyógyhatásállítások jogsértőnek minősülnek.

XI. 7. Az állítások Fttv. szerinti értékelése

XI. 7. 1. Az Fttv. szerinti értékelés módszertana

150. Az Fttv. hármas követelményrendszert vezet be azáltal, hogy definiálja a tisztességtelen kereskedelmi gyakorlatot [3. § (2) bekezdés], a megtévesztő (6-7. §) és agresszív (8. §) kereskedelmi gyakorlatot, továbbá a mellékletben szereplő tisztességtelen kereskedelmi gyakorlatok – példalózó – felsorolását. A szabályozás logikájából (generális-speciális viszony) adódóan mindig azon tényállási elemeket kell vizsgálni, amelyeknek a magatartás különösen megfeleltethető, az általánosabb tényállási elemeket nem, hiszen azokat a jogalkotó megvalósultnak tekinti.

151. Mivel az Fttv. 3. § (4) bekezdése szerint a mellékletben szereplő kereskedelmi gyakorlatok minden további vizsgálat nélkül tisztességtelenek, ezen állításokkal kapcsolatban a gyógyhatást tulajdonító magatartás vonatkozásában ahhoz, hogy a tisztességtelen kereskedelmi gyakorlat ténye bizonyítást nyerhessen, elegendő azt bizonyítani, hogy a kifogásolt kereskedelmi gyakorlat megvalósítja a melléklet 17. pontjában foglaltakat.

152. A vizsgált magatartás az Fttv. mellékletének 17. pontja szerint minősül, mely rendelkezés szerint tisztességtelen kereskedelmi gyakorlat annak valótlan állítása, hogy az áru alkalmas betegségek, illetve az emberi szervezet működési zavarai vagy rendellenességei gyógyítására.

153. Az Fttv. mellékletében szereplő kereskedelmi gyakorlatok minden további vizsgálat nélkül tisztességtelennek minősülnek. Az Fttv. 14. §-a értelmében a vállalkozás – az eljáró hatóság felhívására – a kereskedelmi gyakorlat részét képező tényállítások valóságát igazolni köteles¹¹⁹.

154. A GVH az Fttv. 14. §-ában foglaltak szerint felhívta a Max-Immun Kft.-t termékekkel kapcsolatos tényállításai alátámasztására.

- a) Az eljárás alá vont azonban a versenyfelügyeleti eljárás során nem terjesztett elő olyan beadványt, amely az említett termékekkel kapcsolatos, a betegségek, illetve az emberi szervezet működési zavarai vagy rendellenességei gyógyítására vonatkozó tényállításait megfelelően bizonyítaná. A Szlovákiában lefolytatott klinikai vizsgálat eredményét a 121. g) pontban kifejtett okból nem fogadta el az eljáró versenytanács bizonyítékként.
- b) Az eljárás alá vont vállalkozás beadványában¹²⁰ a korábbi versenyfelügyeleti eljárásban általa csatolt nagyszámú szakmai anyagra hivatkozott állításai alátámasztására, azonban azokat a Versenytanács a korábbi eljárásában sem tartotta alkalmasnak az eljárás alá vont vállalkozás állításainak alátámasztására, és jelen eljárásban sem tekinti megfelelő bizonyítéknak. A csatolt dokumentumok ugyanis nem a MAX-IMMUN Kft. valamelyik termékének hatásos voltát bizonyítják, hanem valamelyik összetevőre vonatkoznak, márpedig maga eljárás alá vont állította, hogy többfajta gyógyszor együttes hatása nem azonos az egyes gyógyszorok összegzett hatásával.

155. Mindezek alapján megállapítható, hogy az eljárás alá vont vállalkozás tájékoztatásai megsértették az Éhf. 10. §-ának (3) és (4) bekezdését és megvalósították az Fttv. mellékletének 17. pontját és ezzel megsértették az Fttv. 3. §-ának (1) bekezdését, mert nem bizonyított módon és így jogi értelemben valótlanul állították azt, hogy gyógyszor kivonatokat tartalmazó termékei alkalmasak betegségek, illetve az emberi szervezet működési zavarai vagy rendellenességei gyógyítására.

XI. 7. 2. Felelősségi kérdések

156. Az Fttv. – a tisztességtelen kereskedelmi gyakorlat tilalmának megsértése miatti felelősségről rendelkező – 9. §-ának (1) bekezdése értelmében a tisztességtelen kereskedelmi gyakorlat tilalmának megsértéséért felel az a vállalkozás, amelynek a kereskedelmi gyakorlattal érintett áru értékesítése, eladásának ösztönzése közvetlenül érdekében áll. A jelen esetben egyértelműen megállapítható, hogy a Max Immun Kft.-nek a termékek népszerűsítése közvetlen érdekében állt az értékesítésből származó árbevétel révén.

¹¹⁹ Erre a vizsgáló a Vj-75-001/2010. számú végzésben felhívta az eljárás alá vont figyelmét.

¹²⁰ Vj-75-18/2010

157. A fentiek alapján az eljáró versenytanács a Tptv. 77. §-a (1) bekezdésének d) pontja alapján megállapította azt, hogy az eljárás alá vont jelen eljárásban vizsgált magatartása

- egyfelől az Fttv. 3. §-ának (1) bekezdésébe ütközik a gyógyító hatásra vonatkozó véleményekre tekintettel az Fttv. 3. §-ának (4) bekezdésében megállapított melléklet 17. pontjában szabályozott tényállás szerint, továbbá
- az Éhf. 10. §-ának (3) bekezdésébe

ütközik, figyelemmel arra is, hogy a magatartás az 1924/2006/EK rendelet alapján nem tekinthető kivételnek a tilalom alól.

158. Az eljáró versenytanács a Tptv. 77. §-ának (1) bekezdésének f) pontja alapján az eljárás alá vontat eltiltotta a jogsértő magatartás folytatásától.

159. Az eljáró versenytanács a Tptv. 78. §-ának (1) bekezdése szerint bírságot szabott ki.

160. A bírság mértékének megállapítása során a reklámköltség képezte a kiinduló pontot, azzal, hogy az eljáró versenytanács jelentős kiinduló összeget csökkentő tényezőként figyelembe vette azt, hogy a tájékoztatások terjedelmileg döntő része, betegségekkel, kezelésekkal kapcsolatos tájékoztatás, és csak kisebb részben forgalomnövelő célú.

161. Az alapeljárásban közel felére csökkentett kommunikációs költségek mértékét a megismételt eljárásban az eljáró versenytanács jelentős mértékben tovább csökkentette arra tekintettel, hogy a figyelembe vett sajtócikkek száma a vizsgált időszak végének pontosabb meghatározása folytán kismértékben - hárommal - csökkent, a figyelembe vett televíziós műsorok száma viszont 25%-os mértéket meghaladóan csökkent annak következtében, hogy a 2010. április 3-át követően adásba került 25 műsort az eljáró versenytanács nem vette figyelembe.

162. Tekintettel arra, hogy az eljárás alá vont összességében jelölte meg a felmerült költségeket és azon belül nem részletezte sem az egyes kommunikációs eszközök, sem a különböző időben történő közlések költségét, ezért az eljáró versenytanács becsléssel állapította meg a megismételt eljárásban jogsértőnek minősülő tájékoztatások költségét. Ennek során figyelembe vette azt, hogy a sajtóban megjelenő cikkek költsége kisebb, mint a televíziós műsorok költsége, ezért a jogsértőnek minősülő televíziós műsorok számának valamivel több, mint 25%-os (95 műsorból 25 került mellőzésre) csökkenésénél nagyobb mértékben – 40%-kal, azaz 13.000.000 Ft-tal – csökkentette a bírságszámítás kiinduló pontjául figyelembe vett költségek nagyságát, amely így 19.000.000 Ft.

163. Az eljáró versenytanács súlyosító körülményként vette figyelembe azt, hogy az eljárás alá vont már elmarasztalásra került korábban. A súlyosító körülmény hatását azonban csökkentti az a körülmény, hogy a MAX-IMMUN Kft. a korábbi versenyfelügyeleti eljárásban jogsértőnek bizonyult tájékoztatási gyakorlatán – elsősorban a sajtóban megjelent kommunikáció körében – változtatott. A televíziós műsorok jelentős részét közvetlenül követik a reklámblokkok, amelyek – a korábbi versenyfelügyeleti eljárásban jogsértőnek minősített magatartással azonos módon – közvetlen kapcsolatot teremtenek a műsorban elhangzó gyógyhatásállítások és a reklámban megjelenített gyártó és annak termékei között. A televíziós műsorok nem nevezik meg és nem is teszik láthatóvá a Max-Immun Kft. termékeit.

164. Az eljáró versenytanács enyhítő körülményként vette figyelembe az alábbiakat:

- az alapeljárást tekintve a termék összetevőire vonatkozó tudományos/tudományos ismeretterjesztő előadás és cikknek az abban megjelenített valamilyen kapcsolóelemre és az ezen az úton megszerezhető kiegészítő információra tekintettel történő reklámnak minősítése előzmények nélküli a GVH gyakorlatában,
- az eljárás alá vont vállalkozás kommunikációjában többször hangsúlyozza az úgynevezett hagyományos orvosi módszerek alkalmazásának fontosságát,

nélkülözhetetlenségét, szakorvosok felkeresését ajánlja a tájékozódni kívánó betegeknek, illetve azt, hogy

- korábbi tájékoztatási gyakorlatát – a sajtóközlemények tekintetében – megváltoztatta, és erre tekintettel – együttműködőnek tekinthető.

165. A megismételt eljárásban megállapított bírság az eljárás alá vont 2014. évi árbevételének 3 ezreléke.

Budapest, 2015. április 29.

dr. Miskolczi Bodnár Péter sk.
előadó versenytanácsstag

dr. Szoboszlai Izabella sk.
versenytanácsstag

dr. Kőhalmi Attila sk.
versenytanácsstag

1. sz. melléklet

Megnevezés	OÉTI notifikációs szám	Összetevők
„Acerola C” – acerola kivonat tartalmú étrend-kiegészítő kapszula természetes C-vitaminnal	1826/2007 ¹²¹	Acerola gyümölcs por, zselatin, maltodextrin, szilícium- dioxid, magnézium-sztearát
„Aquanax” – gomba eredetű poliszacharidokat tartalmazó étrend-kiegészítő kapszula	3703/2008 ¹²²	Tüskegomba kivonat, Hernyógomba kivonat, Bokrosgomba kivonat, Pecsétviaszgomba kivonat, zselatin, magnézium-sztearát
„Cardianax” – 4 komponensű, speciális étrend-kiegészítő kapszula	1974/2007 ¹²³	Lepkefű gomba kivonat, Agaricus balzei Murill kivonat, Bokrosgomba kivonat, Pecsétviaszgomba kivonat, zselatin, magnézium-sztearát, szilícium-dioxid
„Cardianax” – 4 komponensű, speciális étrend-kiegészítő kapszula	6610/2010 ¹²⁴	Cordyceps species gomba kivonat, Agaricus species gomba kivonat, Bokrosgomba kivonat, Pecsétviaszgomba kivonat, zselatin, magnézium-sztearát, szilícium-dioxid
„Cranalgon” – vörösfőnye tartalmú étrend-kiegészítő kapszula	5325/2009 ¹²⁵	Vörösfőnye liofizátum, Süngomba kivonat, Pecsétviaszgomba kivonat, zselatin
„Dietanax” – gomba eredetű poliszacharidokat tartalmazó étrend-kiegészítő kapszula	3705/2008 ¹²⁶	Gyapjas tintagomba kivonat, zselatin, magnézium-sztearát, szilícium-dioxid
„Epigallo-C” – acerola gyümölcskivonatot és Epigallo Catechin Gallate- ot tartalmazó étrend- kiegészítő kapszula	2674/2007 ¹²⁷	Zöldtea kivonat, Acerola gyümölcs por, zselatin, maltodextrin, magnézium- sztearát
„Flavogenin Pro” – flavonoid/apigenin tartalmú étrend-kiegészítő kapszula	4138/2008 ¹²⁸	Búzacsírfű liofizátum, Brokkoli liofizátum, Fekete szeder liofizátum, Földimogyoróhéj liofizátum, Gránátalma liofizátum, Kék áfonya liofizátum,

¹²¹ Vj-75-003/2010. számú irat 3. számú melléklete (001 alszám)

¹²² Vj-75-003/2010. számú irat 3. számú melléklete (002 alszám)

¹²³ Vj-75-037/2010. számú irat 4. számú melléklete

¹²⁴ Vj-75-003/2010. számú irat 3. számú melléklete (003 alszám)

¹²⁵ Vj-75-003/2010. számú irat 3. számú melléklete (004 alszám)

¹²⁶ Vj-75-003/2010. számú irat 3. számú melléklete (005 alszám)

¹²⁷ Vj-75-003/2010. számú irat 3. számú melléklete (007 alszám)

¹²⁸ Vj-75-003/2010. számú irat 3. számú melléklete (008 alszám)

		Szőlőhéj kivonat, Szőlőmag kivonat, Tőzegáfonya liofiziátum, Zeller liofiziátum, Zöld tea kivonat, Süngomba kivonat, zselatin, magnézium-sztearát, szilícium-dioxid
„GastroanaX” – gomba eredetű poliszacharidokat tartalmazó étrend-kiegészítő	4137/2008 ¹²⁹	Süngomba-kivonat, Hamvaskéreggomba kivonat, Pecsétviaszgomba kivonat, Zeller kivonat, Zöldtea kivonat, zselatin, magnézium-sztearát
„ImmuanaX Balance” – gomba eredetű poliszacharidot és acerola kivonatot tartalmazó étrend- kiegészítő kapszula	4645/2009 ¹³⁰	Hernyógomba kivonat, Pecsétviaszgomba kivonat, Acerola cseresznye gyümölcs- por, zselatin, maltodextrin, magnézium- sztearát, titán-dioxid
„ImmunaX-C” – acerola kivonatot és gomba eredetű poliszacharidokat tartalmazó étrend-kiegészítő kapszula	1875/2007 ¹³¹	Agaricus balzei Murill kivonat, Bokrosgomba kivonat, Pecsétviaszgomba kivonat, Acerola gyümölcs- por, zselatin, maltodextrin, magnézium- sztearát, szilícium-dioxid
„ImmunaX-COR” – gomba eredetű poliszacharidot, acerola kivonatot és Epigallo Catechin Gallate-ot tartalmazó étrend-kiegészítő kapszula	2671/2007 ¹³²	Pecsétviaszgomba kivonat, Acerola gyümölcs- por, Zöldtea kivonat, zselatin, maltodextrin, magnézium- sztearát
„ImmunaX-OSTEO” – gomba eredetű poliszacharidot, acerola kivonatot és Epigallo Catechin Gallate-ot tartalmazó étrend-kiegészítő kapszula	2672/2007 ¹³³	Bokrosgomba kivonat, Acerola gyümölcs- por, Zöldtea kivonat, zselatin, maltodextrin, magnézium- sztearát
„NeuranaX” – gomba eredetű poliszacharidokat és Epigallo Catechin Gallate-ot tartalmazó étrend-kiegészítő kapszula	2673/2007 ¹³⁴	Cordyceps species gomba kivonat, Süngomba kivonat, Bokrosgomba kivonat, Pecsétviaszgomba kivonat, zselatin, magnézium-sztearát
„VargaDiet”	5740/2009 ¹³⁵	Bokrosgomba kivonat,

¹²⁹ Vj-75-003/2010. számú irat 3. számú melléklete (009 alszám)

¹³⁰ Vj-75-003/2010. számú irat 3. számú melléklete (010 alszám)

¹³¹ Vj-75-003/2010. számú irat 3. számú melléklete (011 alszám)

¹³² Vj-75-003/2010. számú irat 3. számú melléklete (012 alszám)

¹³³ Vj-75-003/2010. számú irat 3. számú melléklete (013 alszám)

¹³⁴ Vj-75-003/2010. számú irat 3. számú melléklete (014 alszám)

– flavonoidokat tartalmazó étrend-kiegészítő		Fehér eperfa levél kivonat, Zöldtea levél kivonat, zselatin, magnézium-sztearát
„VargaStem” – poliszacharid tartalmú étrend-kiegészítő extraktum keverék	5324/2009 ¹³⁶	Cordyceps species gomba kivonat, Bokrosgomba kivonat, Süngomba kivonat, Agaricus balzei Murill kivonat, Pecsétviaszgomba kivonat, Brokkoli liofiziátum, Fekete szeder liofiziátum, Földimogyoróhéj liofiziátum, Kék áfonya liofiziátum, Vörösáfonya liofiziátum, Zeller liofiziátum, Zöld tea levél kivonat, zselatin, magnézium-sztearát, szilícium-dioxid
„Vitanax PX-4” – poliszacharid tartalmú étrend-kiegészítő kapszula	6746/2010 ¹³⁷	Agaricus balzei Murill kivonat, Bokrosgomba kivonat, Shii-take gomba kivonat, Pecsétviaszgomba kivonat, zselatin, magnézium-sztearát, szilícium-dioxid A www.max-immun.eu honlap szerint a termék Patkónyelv gomba kivonatot is tartalmaz. ¹³⁸
„Vitanax PX-4s” – poliszacharid tartalmú étrend-kiegészítő kapszula	4604/2009 ¹³⁹	Agaricus balzei Murill kivonat, Bokrosgomba kivonat, Süngomba kivonat, Pecsétviaszgomba kivonat, zselatin, magnézium-sztearát, szilícium-dioxid
„Virostat” – poliszacharid tartalmú étrend-kiegészítő kapszula	5887/2009 ¹⁴⁰	Shii-take gomba kivonat, Bokrosgomba kivonat, Pecsétviaszgomba kivonat, Cordyceps species gomba liofiziált kivonata, zselatin

¹³⁵ Vj-75-003/2010. számú irat 3. számú melléklete (015 alszám)

¹³⁶ Vj-75-003/2010. számú irat 3. számú melléklete (016 alszám)

¹³⁷ Vj-75-003/2010. számú irat 3. számú melléklete (017 alszám)

¹³⁸ Vj-75-037/2010. számú irat 5. számú melléklete (025 és 026 alszámok)

¹³⁹ Vj-75-003/2010. számú irat 3. számú melléklete (019 alszám)

¹⁴⁰ Vj-75-003/2010. számú irat 3. számú melléklete (018 alszám)

2. sz. melléklet

Magyar megnevezés	Latin megnevezés	Adott gombát tartalmazó étrend-kiegészítő
Bokrosgomba	Grifola frondosa	AquanaX, Cardianax, ImmunaX-C, ImmunaX-OSTEO, VargaDiet, VargaStem, Vitanax PX-4, Vitanax PX-4s Virostat
Pecsétviaszgomba	Ganoderma lucidum	AquanaX, Cardianax, Cranalgon, GastroanaX, ImmunaX Balance, ImmunaX-C, ImmunaX-COR, NeuranaX, VargaStem, Vitanax PX-4, Vitanax PX-4s Virostat
-	Agaricus blazei Murill	Cardianax, ImmunaX-C, VargaStem, Vitanax PX-4, Vitanax PX-4s
Hernyógomba	Cordyceps species egy faja, Codryceps sinensis	Cardianax, ImmunaX Balance, NeuranaX, VargaStem, Virostat
Lepkefű	Cordyceps species egy faja	Cardianax korábbi változata
Süngomba / Cseppkőgomba	Hericium erinaceus	Cranalgon, Flavogenin Pro, GastroanaX, NeuranaX, Vitanax PX-4s
Hamveskéreg gomba	Inonotus obliquus	AquanaX, GastroanaX,
Kígyószál gomba		
Petrencgomba / Gyapjas tintagomba	Corpinus comatus	DietanaX,
Esernyőgomba	Polyporus umbellatus	
Tüskegomba	Polypoeus erinaceus	AquanaX,
Shii-take gomba	Lentinus edodes	Vitanax PX-4, Virostat

Patkónyelv gomba	Phellinus lintens	Korábban a Vitanax PX-4, A www.max-immun.eu honlap szerint a termék Patkónyelv gomba kivonatot is tartalmaz. ¹⁴¹
------------------	-------------------	---

¹⁴¹ Vj-75-037/2010. számú irat 5. számú melléklete (025 és 026 alszámok)

3. sz. melléklet Az alkalmazott kommunikációs eszközök

Az eljárás alá vont vállalkozás az alábbi kommunikációs eszközöket használta fel a gyógygomba kivonatok népszerűsítésére:

- Nyomtatott sajtótermékekben közzétett fizetett cikkek,
- vásárláshelyi reklámanyagok,
- Internetes honlapok,
- Televíziós megjelenések.

1. Nyomtatott sajtótermékek

Az gyógygomba kivonatokra vonatkozóan az alábbi sajtótermékekben jelentek meg az eljárás alá vont által fizetett cikkek a vizsgált időszakban:

Sajtótermék neve	Alkalmazás ideje	Megjelent cikkek címei
Patika Magazin ¹⁴²	2008. szeptember és 2010. július 28. között 20 db megjelenés	A kemo- és sugárterápia idegrendszert károsító mellékhatásai; A paraziták bennünk vannak; Allergia: a rákellenes civilizációs betegség; Az immunrendszer, mit az egyik leghatékonyabb rákellenes fegyver; Az új típusú influenzától a rákmegelőzésig (x3); Bélrák: A flavonoidok és a gyógygomba kivonatok szerepe a megelőzésben; Bőrrák: jótékony vagy ártalmas napfény (x2); Hasnyálmirigyrák: a megelőzés és az immunrendszer-erősítés jelentősége; Májrák: megelőzés és életminőség-javítás (x2); Össejtterápia intelligens eszközökkel; Prosztatarák: kiegészítő gyógymódok; Rákkeltő nyelőcső-, gyomor- és bélbetegségek; Rákterápia és Apigenin (x3); Végzetes fogyókúrák;
Gyógyhír magazin ¹⁴³	2008. szeptember, október, 2008. decembertől 2010. júliusig	A kemo- és sugárterápia mellékhatásai mérsékelhetők; A Max-Immun Rák- és

¹⁴² Vj-75-003/2010. számú irat 4. számú melléklete (001-022. alszámok)

¹⁴³ Vj-75-003/2010. számú irat 5. számú melléklete (001-022 alszámok)

		Immunkutató szociális programot hirdet; Allergia: a rákellenes civilizációs betegség; Az immunrendszer, mit az egyik leghatékonyabb rákellenes fegyver; Az új típusú influenzától a rák megelőzésig (x3); Bélrák: A flavonoidok és a gyógygomba kivonatok szerepe a megelőzésben (x2); Bőrrák: jótékony vagy ártalmas napfény; Emlőrák: rizikófaktorok, túlélési stratégiák (x3); Hasnyálmirigyrák: a megelőzés és az immunrendszer-erősítés jelentősége; Májrák: megelőzés és életminőség-javítás (x2); Prosztatarák: kiegészítő gyógymódok (x2); Rákkeltő nyelőcső-, gyomor- és bélbetegségek; Rákterápia és Apigenin (x2); Végzetes fogyókúrák;
Mindennapi Pszichológia ¹⁴⁴	2010. április, június	A paraziták bennünk vannak; Végzetes fogyókúrák;
Budapesti Piac ¹⁴⁵	2008. 38., 40., 45., 48., 51. heti számok, 2009. 4., 6., 7., 10., 14., 18., 21., 23., 27., 36., 38., 40., 45., 49., 51. heti számok, 2010. 3., 5., 9., 14., 18., 21., 23., 26., 27. heti számok	A Max-Immun Rák- és Immunkutató szociális programot hirdet (x2); A paraziták bennünk vannak; Allergia: a rákellenes civilizációs betegség; Az immunrendszer, mit az egyik leghatékonyabb rákellenes fegyver; Az új típusú influenzától a rák megelőzésig (x2); Bélrák: A flavonoidok és a gyógygomba kivonatok szerepe a megelőzésben; Bőrrák: jótékony vagy ártalmas napfény (x2); Emlőrák: rizikófaktorok, túlélési stratégiák (x2); Hasnyálmirigyrák: a megelőzés és az

¹⁴⁴ Vj-75-003/2010. számú irat 6. számú melléklete (001-005. alszámok)

¹⁴⁵ Vj-75-003/2010. számú irat 7. számú melléklete (001-031. alszámok)

		immunrendszer-erősítés jelentősége; Magyar összejt terápia sikere külföldön; Mesterséges vitaminok és antioxidánsok hatásai; Prosztata, máj, bél és emlőrák: kiegészítő gyógymódok; Prosztatarák: kiegészítő gyógymódok (x2); Rákkeltő nyelőcső-, gyomor- és bélbetegségek (x3); Rákterápia és Apigenin (x3); Sertésinfluenzától a rák megelőzésig (x2); Végzetes fogókúrák (x3);
Budapesti Piac Plusz ¹⁴⁶	2008. 38., 40., 45., 48., 50. heti számok, 2009. 4., 6., 10., 14., 18., 23., 27., 36., 37., 38., 40., 45., 49., 51. heti számok, 2010. 3., 5., 9., 14., 18., 21., 23., 26., 27. heti számok	A Max-Immun Rák- és Immunkutató szociális programot hirdet (x2); A paraziták bennünk vannak; Allergia: a rákellenes civilizációs betegség; Az immunrendszer, mit az egyik leghatékonyabb rákellenes fegyver; Az új típusú influenzától a rák megelőzésig (x3); Bélrák: A flavonoidok és a gyógygomba kivonatok szerepe a megelőzésben; Bőrrák: jótékony vagy ártalmas napfény; Emlőrák: rizikófaktorok, túlélési stratégiák (x2); Hasnyálmirigyrák: a megelőzés és az immunrendszer-erősítés jelentősége; Magyar összejt terápia sikere külföldön; Mesterséges vitaminok és antioxidánsok hatásai; Prosztata, máj, bél és emlőrák: kiegészítő gyógymódok; Prosztatarák: kiegészítő gyógymódok (x2); Rákkeltő nyelőcső-, gyomor- és bélbetegségek (x3); Rákterápia és Apigenin (x2);

¹⁴⁶ Vj-75-003/2010. számú irat 8. számú melléklete (001-030. alszámok)

		Sertésinfluenzától a rák megelőzésig; Végzetes fogyókúrák (x3);
Budapesti Újság City	2009. 18. és 21. heti számok	
Észak-Magyarország ¹⁴⁷	2008. 10.14., 2009. 02.28., 04.25., 05.30., 07. 25., 2010. 02.27., 05.25., 07.31	A paraziták bennünk vannak; Immunerősítő gyógyszerbe kivonatok és flavonoidok rákellenes hatása; Rákterápia és Apigenin (x4); Túlsúly: alábecsült tömeggyilkos;
Hajdú-Bihari Napló ¹⁴⁸	2009. 02.28., 04.25., 05.30., 07. 25., 2010. 02.27., 05.25., 07.31	A paraziták bennünk vannak; Rákterápia és Apigenin (x4); Túlsúly: alábecsült tömeggyilkos;
Kelet-Magyarország ¹⁴⁹	2009. 02.28., 04.25., 05.30., 07. 25., 2010. 02.27., 05.25., 07.31	A paraziták bennünk vannak; Rákterápia és Apigenin (x4); Túlsúly: alábecsült tömeggyilkos;
Blikk ¹⁵⁰	2009. 02.07., 10.09 2010. 07.24.	A paraziták bennünk vannak; Közlemény; Magyar összejt terápia sikere külföldön;
Blikk Egészség ¹⁵¹	2009. 05.29., 08.28., 11.13.,	A Max-Immun Rák- és Immunkutató szociális programot hirdet Sertésinfluenzától a rák megelőzésig (x2);
Blikk Nők ¹⁵²	2010. 02.25., 04.28.,	Allergia: a rákellenes civilizációs betegség; Végzetes fogyókúrák
Blikk Nők Egészség ¹⁵³	2010. 06.23.	Végzetes fogyókúrák
Blikk TV-magazin ¹⁵⁴	2010. 03.25.	Rákterápia és Apigenin;
Hot! ¹⁵⁵	2010. 04.29., 06.24.	Allergia: a rákellenes civilizációs betegség; Végzetes fogyókúrák
Bors ¹⁵⁶	2009. 05.28. 10.04., 2010. 01.27. 02.17., 04.30.,	A Max-Immun Rák- és Immunkutató szociális programot hirdet Az új típusú influenzától a rák megelőzésig ; Rákterápia és Apigenin (x2); Végzetes fogyókúrák ;

¹⁴⁷ Vj-75-003/2010. számú irat 10. számú melléklete (001-008 alszámok)

¹⁴⁸ Vj-75-003/2010. számú irat 11. számú melléklete (001-007 alszámok)

¹⁴⁹ Vj-75-003/2010. számú irat 12. számú melléklete (001-007 alszámok)

¹⁵⁰ Vj-75-003/2010. számú irat 13. számú melléklete (001-003 alszámok)

¹⁵¹ Vj-75-003/2010. számú irat 14. számú melléklete (001-003 alszámok)

¹⁵² Vj-75-003/2010. számú irat 15. számú melléklete (001-003 alszámok)

¹⁵³ Vj-75-003/2010. számú irat 16. számú melléklete

¹⁵⁴ Vj-75-003/2010. számú irat 17. számú melléklete

¹⁵⁵ Vj-75-003/2010. számú irat 18. számú melléklete (001-002 alszámok)

¹⁵⁶ Vj-75-003/2010. számú irat 19. számú melléklete (001-005 alszámok)

View Magazin ¹⁵⁷	2010. május-június	Végzetes fogyókúrák (x2);
Helyi Téma ¹⁵⁸ (teljes Budapest + Pest Megye Délnyugat + Érdi Újság)	2010. 04.07., 05.05., 06.02., 07.07	Allergia: a rákellenes civilizációs betegség; Emlőrák: rizikófaktorok, túlélési stratégiák (x2); Végzetes fogyókúrák;
Természetgyógyász Magazin ¹⁵⁹	2008. szeptember-december 2009. január-március, november 2010. június, július.	Allergia: a rákellenes civilizációs betegség; Az immunrendszer, mit az egyik leghatékonyabb rákellenes fegyver (x2); Bélrák: A flavonoidok és a gyógygomba kivonatok szerepe a megelőzésben; Emlőrák: rizikófaktorok, túlélési stratégiák; Hasnyálmirigyrák: a megelőzés és az immunrendszer-erősítés jelentősége; Magyar összejt terápia sikere külföldön; Májrák: megelőzés és életminőség-javítás; Tüdőrák: a magyar tragédia okai és tanulságai (x2);
Nagykanizsai Maraton ¹⁶⁰	2010. 03.05., 03.19., 02.02., 05.28., 06.11., 07.23.	Emlőrák: rizikófaktorok, túlélési stratégiák; Gyógygomba kivonatok és az „ösi” allergiamentes immunrendszer helyreállítása; Hasnyálmirigyrák: a megelőzés és az immunrendszer-erősítés jelentősége; Magyar összejt terápia sikere külföldön; Rákterápia és Apigenin; Végzetes fogyókúrák;
Tolnai Népújság ¹⁶¹	2010. 01.16., 02.12., 02.19., 03.13., 03.27., 05.22., 06.09., 06.25.	A helytelen fogyókúra a halálozási arányt is megnövelheti; Allergia: a rákellenes civilizációs betegség; Az apigenin jelentős áttörést hozhat a jövő rákterápiájában; Az új módszer véget vet a

¹⁵⁷ Vj-75-003/2010. számú irat 20. számú melléklete (001-002 alszámok)

¹⁵⁸ Vj-75-003/2010. számú irat 21. számú melléklete (001-005 alszámok)

¹⁵⁹ Vj-75-003/2010. számú irat 22. számú melléklete (001-010 alszámok)

¹⁶⁰ Vj-75-003/2010. számú irat 23. számú melléklete (001-006 alszámok)

¹⁶¹ Vj-75-003/2010. számú irat 24. számú melléklete (001-009 alszámok)

		végzetes fogyókúráknak; Rákterápia és apigenin ; Rákterápia és gyulladásgátló apigenin (x4);
Rendelő Magazin ¹⁶²	2009. november 2010. január-július	Allergia: a rákellenes civilizációs betegség; Emlőrák: rizikófaktorok, túlélési stratégiák; Magyar összejt terápia sikere külföldön; Májrák: megelőzés és életminőség-javítás; Mesterséges vitaminok és antioxidánsok hatásai; Rákkeltő nyelőcső-, gyomor- és bélbetegségek; Rákterápia és gyulladásgátló apigenin; Végzetes fogyókúrák;
Népszabadság ¹⁶³	2008. 09.16	Prosztatarák: kiegészítő gyógymódok;
Medicus Anonymus ¹⁶⁴	2008: október-november 2009: február, május-június, július- augusztus, szeptember, október, november-december 2010: január-február, március- április, május-június	Az új típusú influenzától a rákmegelőzésig ; Bélrák: A flavonoidok és a gyógygomba kivonatok szerepe a megelőzésben; Bőrrák: jótékony vagy ártalmas napfény; Májrák: megelőzés és életminőség-javítás; Prosztatarák: kiegészítő gyógymódok; Rákkeltő nyelőcső-, gyomor- és bélbetegségek (x2); Rákterápia és Apigenin (x2); Végzetes fogyókúrák;

A sajtóban megjelent cikkek leiratát a vizsgálati jelentés 2. számú mellékletének 1. pontja tartalmazza.

2. Internetes honlapok

2.1. www.max-immun.eu

A honlap az alábbi menüpontokat tartalmazza:

- Rólunk: Az eljárás alá vont vállalkozás története, működésének célja
- Újdonságok: Újabb fejlesztésű termékek és a Max-Immun termékek csomag ajánlatai

¹⁶² Vj-75-003/2010. számú irat 25. számú melléklete (001-008 alszámok)

¹⁶³ Vj-75-003/2010. számú irat 26. számú melléklete

¹⁶⁴ Vj-75-003/2010. számú irat 27. számú melléklete (001-012 alszámok)

- Filmek: A Max-Immun Kft. televíziós és rádiós megjelenései
- Termékek: A Max-Immun Kft. étrend-kiegészítők
- Hasznos oldalak: Különböző gyógygomba kivonatokkal, gyümölcs kivonatokkal foglalkozó, nem a Max-Immun Kft.-hez köthető, főleg idegen nyelvű honlapok)
- Kérdések-Válaszok: Az étrend kiegészítők szedéséhez, adagolásához kapcsolódó kérdések
- Hírek: A Max-Immun Kft. értékesítéssel kapcsolatos hírei (nyitva tartás, csomagküldés), Varga Gábor meghirdetett előadásai, a különböző sajtótermékekben megjelentetett cikkek
- Esetleírások: Három esetleírás különböző daganatos megbetegedés esetén fogyasztott gyógygomba keverék hatásáról (Operálhatatlan emlődaganat, Kissejtes tüdődaganat, Hasnyálmirigy daganat májáttétellel)
- Szakirodalom: A Max-Immun Kft. különböző sajtótermékekben megjelentetett cikkek megírásául szolgáló szakirodalom jegyzéke
- Partnereink
- Ügyfélszolgálat
- Elérhetőségek

2.2. www.patkonyelv.hu (www.lepkefu.hu)

A honlap az alábbi menüpontokat tartalmazza:

- Hírek
- Polysaccharid
- Patkonyelv
- Lepkefű

3. Vásárláshelyi reklámanyagok

3.1. Max.Immun Rák és Immunkutató Kft. termékei (3-ba hajtott A4-es méretű szórólap)

A szórólap az eljárás alá vont vállalkozás termékeit sorolja fel és ismerteti röviden. Megjeleníti a termékek fotóját, összetevőit, a termékek egy dobozban megtalálható mennyiségét. A szórólap leiratát a vizsgálati jelentés 2. számú mellékletének 2.1 pontja tartalmazza.

3.2. Max-Immun Kft. előlapú 12. oldalas tájékoztató füzet

A tájékoztató füzet a különböző gyógygombák élettani hatásait és különböző gyógygombákra vonatkozó kutatásokat, tapasztalatokat foglalja össze. A füzetben az egyes gyógygombák nem csak önállóan, hanem egyéb gyógygombákkal, vagy más növényekkel csoportosítva is feltüntetésre kerülnek. A tájékoztató füzet leiratát a vizsgálati jelentés 2. számú mellékletének 2.2 pontja tartalmazza.

3.3. Max-Immun Kft. előlapú 4. oldalas kiegészítő tájékoztató füzet

A tájékoztató füzet a búzacsíra-apigenin élettani hatásait és a búzacsíra-apigeninre vonatkozó kutatásokat, tapasztalatokat foglalja össze. A tájékoztató füzet leiratát a vizsgálati jelentés 2. számú mellékletének 2.3 pontja tartalmazza.

4. Televíziós megjelenések

Az alábbi műsorszolgáltatók műsoraiban tett közzé az eljárás alá vont gyógyszerkivonatokról szóló kommunikációt:

Műsorszolgáltató	Műsor címe	Megjelenés dátuma	Szerződéses Partner
Echo Tv,	„Mozaik” c. műsor	2009: 11.19., 12.17., 12.21. 2010: 01.14., 02.18., 03.18.,	Rising Star Kft.-
Vital TV	„Vitalitás” c. műsor	2010: 03.25.	Rising Star Kft.-
TV2	„2testŐr” c. műsor	2008: 09.07., 09.28., 10.05., 12.28. 2009: 03.22., 07.12., 08.02., 08.30., 10.04., 11.01., 11.22. 2010: 01.03., 01.24., 01.31., 03.14., 03.28.	On Air Produkciós Kft
ATV	„Csak természetesen” c. műsor, „Gyógyító gombok” rovat	2008: 09.06., 09.20., 10.18., 11.08., 11.22., 11.29., 12.13., 12.20. 2009: 01.03., 01.17., 02.07., 02.21., 03.07., 03.21., 04.04., 04.11., 05.02., 05.23., 06.06., 06.20., 07.04., 07.18., 08.01., 08.15., 08.22., 09.05., 09.19., 10.03., 10.10., 10.17., 10.24., 10.31., 11.14., 11.21., 11.28., 12.05., 12.19. 2010: 01.02., 01.09., 01.23., 02.06., 02.20., 03.06., 03.20., 04.03.	LP Media Kft.
M1	„Egészség ABC” c. műsor	2010: 03.06., 04.03.	Daylight Kommu- nikációs Intézet Kft.

A televíziós műsorok összefoglaló leírát a vizsgálati jelentés 2. számú mellékletének 3. pontja tartalmazza.

A versenyfelügyeleti eljárás során vizsgált állításokat tartalmazó kommunikációs eszközök a Vj-75-003/2010. számú irat 2-28. mellékletei, Vj-75-06/2010. számú irat 2. számú melléklete, Vj-75-33/2010. számú irat 1-15. mellékletei, a Vj-75-34/2010. számú irat a Vj-75-036/2010. számú irat 1. melléklete, a Vj-75-34/2010. számú irat 1-6. mellékletei, valamint a Vj-75-37/2010. számú irat 2-1 – 2-12. mellékletei tartalmazzák.

4. sz. melléklet A Max-Immun Kft. telefonszámát tartalmazó televíziós műsorok

A televíziós műsorokban a műsor során megjelenik a 06-70-423-1127-es telefonszám, amelyről a nyomtatott sajtóban megjelent közleményeiben eljárás alá vont azt állítja, hogy azon a Gyógygomba Információs Központ (1064 Budapest Izabella u.82.) érhető el [1.2. a) számú kommunikáció], vagy a Max-Immun Rák- és Immunkutató Kft érhető el [1.6. sorszámú kommunikáció], esetleg vidéki Gyógygomba Információs Központ érhető el [1.11].

Ilyen televíziós műsorok kerültek adásba a következő időpontokban:

2008. 09. 06.

2008. 09. 20.

2009. 01.03.2008. 11. 08.

2008. 11. 22. (ism. 2008. 12. 20.)

2008. 11. 29.

2008. 12. 13.

2009. 01.17.

2009. 03.07.

2009. 03.21.

2009. 04.04.

2009. 04.11.

2009. 05.02.

2009. 05.23.

2009. 06.06. (ism 2009. 08.15.)

2009. 06.20.

2009. 07.04. (ism. 2009. 07.18. 2009. 10.03.)

2009. 08.01.

2009. 08.22.

2009. 09.05.

2009. 09.19. (ism. 2009. 10.17)

2009. 10. 10. (ism. 2009. 10.31. 2009. 11.14. 2010. 01.02.)

2009. 11.21.

5. sz. melléklet Televíziós műsorok telefonszám nélkül

Az eljárás alá vont vállalkozáshoz tartozó telefonszám nem szerepel a vizsgált időszakban adásba került alábbi TV műsorban:

2009. 11.28.,

2010. 01.09.,

2010. 01.23. (ism. 2010. 02.06.),

2010. 02.20. és a

2010. 03.06. napokon adásba került műsorok.

6. sz. melléklet Cikkek kapcsolóelemmel

Az alapeljárásban készült vizsgálati jelentés 1. sz. melléklete 21 nyomtatott sajtóterméket ismertet. A melléklet számozása szerint jelöljük azokat a sajtóban megjelent közléseket, amelyek a cikk szövegében kapcsoló elemet is tartalmaznak, amelyek révén a gyógyszerek iránt érdeklődő személy elérheti a MAX-IMMUN Kft-t, vagy annak valamely szervezeti egységét.

- a www.max-immun.eu honlapot, mint a Max-Immun Rák- és Immunkutató honlapját, továbbá a Max-Immun Rák- és Immunkutató címét és telefonszámait [1.6.]
- tájékoztatást miskolci és budapesti információs központ megnyitásáról, ezek címéről [1.9., 1.12., 1.13.]
- a „Varga Össejt Kutatás” honlapját, a www.vargastem.hu weblapot, miskolci és budapesti információs központot és ezek telefonszámait [1.11.]
- a „Varga Össejt Kutatás”, a Varga-Stem Cell-Research” honlapját, a www.vargastem.hu weblapot, és telefonszámokat [1.14.]
- a www.patkonyelv.hu, a www.apigenin.hu honlapokat, és telefonszámokat [1.15.]
- a www.max-immun.eu honlapot és telefonszámokat [1.19.]
- a www.apigenin.hu honlapot, és telefonszámokat [1.120.]

Megállapítható, hogy a 21 nyomtatott sajtótermékben megjelent közlés közül kilencnek a szövegében található legalább két kapcsolóelem és

7. sz. melléklet A cikkekhez kapcsolódó információs blokkban található kapcsolóelemek

Az alapeljárásban készült vizsgálati jelentés 1. sz. melléklete 21 nyomtatott sajtóterméket ismertet. A melléklet számozása szerint jelöljük azokat a sajtóban megjelent közléseket, amelyek tekintetében megállapítható az, hogy a cikkhez kapcsolódó információs blokkban olyan kapcsoló elemet is tartalmaznak, amelyek révén a gyógyszerek iránt érdeklődő személy elérheti a MAX-IMMUN Kft-t, vagy annak valamely szervezeti egységét. Az információs blokkok többféle kapcsoló elemet is tartalmaznak.

A cikkeket követő információs blokkok eljárás alá vont vállalkozásra utaló tartalmi elemei:

- egyes gyógyszerekre vonatkozó honlapok, amelyeket vagy az eljárás alá vont üzemeltet, vagy amelyekről el lehet jutni az eljárás alá vont honlapjára. Mindenfajta áttétel nélküli közvetlen kapcsolatot teremt az olyan cikket követő információs blokk, amelyben az eljárás alá vont nevét magában foglaló honlap (www.max-immun.eu) kerül feltüntetésre [1.19.].
- telefonszámok, amelyeken az eljárás alá vont, vagy annak valamelyik (fővárosi és/vagy vidéki) Gyógyszerek Információs Központja érhető el (a telefonszám üzemeltetőjének nevesítése nélkül),
- a „Gyógyszerek Információs Központok” megjelölés, amelyhez kapcsolódik egy vagy több cím és telefonszám (a budapesti Központ címe és telefonszáma szinte minden esetben feltüntetésre kerül, és többnyire egy vidéki központhoz tartozó telefonszám is [1.5. a), 1.5. b), 1.5. d), 1.21. b)],¹⁶⁵
- az információs blokkok egy része kifejezetten arra vonatkozó híradást tartalmaz, hogy vidéken információs központ nyílt [1.18. a), 1.18. c)].

Megállapítható, hogy valamennyi, az az eljárás során vizsgált cikket követő információs blokk legalább két – de jellemzően több - olyan kapcsoló elemet is tartalmaz, amely alapján a gyógyszer hatóanyagától az olvasó eljuthat a MAX-IMMUN Kft-hez. Az egyes információs kapcsoló elemek különböző összetételben szerepelnek az egyes blokkokban, mely az alábbiakban mutatunk be:

Az információs blokkok az alábbi kiegészítő tájékoztatást tartalmazzák:

- honlap és telefonszámok [1.10. a), 1.10. b), 1.18. a), 1.19., 1.20.],
- honlapok és telefonszámok [1.1., 1.2. b), 1.4. a), 1.4. b), 1.7. a), 1.7. b), 1.8. a), 1.9. b), 1.12. b), 1.13. a), 1.13. b), 1.15., 1.16. a), 1.16. b), 1.17. a), 1.18. b)],
- a „Gyógyszerek Információs Központok” megjelölés, a budapesti Központ címe, telefonszáma, és a vidéki központokhoz telefonszámok [1.5. a), 1.5. b), 1.5. d), 1.21. b)],
- honlap, telefonszámok és „Gyógyszerek Információs Központok” megjelölés a budapesti Központ címe, és vidéki központok címei [1.17. b)],
- honlapok, telefonszám, a „Gyógyszerek Információs Központ” megjelölés és a Központ címe [1.3. c)],
- honlap, telefonszámok és „Gyógyszerek Információs Központok” megjelölés a budapesti Központ címe, és egy vidéki központ címe [1.17. d), 1.17. f)],
- honlapok, telefonszámok és „Gyógyszerek Információs Központok” megjelölés, a budapesti Központ címe, egy vidéki központ címe, telefonszáma) [1.8. c), 1.9. c), 1.11., 1.17. e), 1.18. c)],

¹⁶⁵ A számok alapeljárásban készült vizsgálati jelentés 1. sz. mellékletében szereplő 21 nyomtatott sajtótermék számozására (sorrendjére) utalnak.

- honlapok, telefonszámok és „Gyógygomba Információs Központok” megjelölés a budapesti Központ címe, és több vidéki központ címe [1.2. a), 1.3. a), 1.3. b), 1.9. a), 1.12. a), 1.17. b), 1.17. c)],
- honlapok, telefonszámok és „Gyógygomba Információs Központok” megjelölés, és a budapesti Központ címe, valamint több vidéki központhoz tartozó telefonszám [1.5. b), 1.5. c), 1.21. a)],
- honlapok, telefonszámok és „Gyógygomba Információs Központok” megjelölés, a budapesti Központ címe és több a vidéki központ címe, telefonszáma [1.8. b)].

A nyomtatott sajtótermékekben közölt cikkek egy része szerzőként feltünteti Varga Gábort, más esetekben a cikket követő információs blokkban szerepel a neve szerzőként, vagy szerzői minőségének megjelölése nélkül. Varga Gábor neve a köztudatban annyira összefonódott a gyógygombákkal, hogy nevének említése arra indítja az olvasót, hogy Varga Gábor vállalkozását, a MAX-IMMUN Kft-t, vagy annak valamely szervezeti egységét keresse fel.

Az előző pontban írt megoldáshoz hasonló hatású az az összekapcsolási mód, amelyben nem Varga Gábor nevét említik önmagában, hanem a nevét tartalmazó valamely programot. A cikkeket követő információs blokkok egy része nem csupán honlapokat jelöl meg, hanem kifejezetten feltünteti, hogy az adott honlap a „Varga Életmód Kutatás honlapja” [1.21. a), 1.21. c), 1.21. d)], vagy a „Varga Őssejt Kutatás honlapja” [1.14., 1.21. a), 1.21. d)], vagy a „Varga-Stem Cell-Research” honlapja [1.14.]. Van olyan cikk, amelyben magában a szövegben szerepel az „Varga Őssejt Kutatás honlapja” fordulat [1.11.]